TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 152

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

Bilişimcinin ilk 5 Bilimkurgu filmi

Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz:
Bilgi Toplumu Stratejisi'nde bilişim sektörüne özel önem verildi

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak:
Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi için strateji hazırlıyoruz

Bilişimde görgü kuralları

BiMY'20

Bilgi İşlem Merkezi Yöneticileri Semineri

04-07 Nisan 2013 Gloria Kongre Merkezi ANTALYA

Bilişim Nakittir

www.tbd.org.tr

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ

YIL 41 • SAYI 152

BİLİŞİM

AYLIK BİLİŞİM KÜLTÜRÜ DERGİSİ

→ TBD YÖNETİM KURULU

Turhan Menteş, Lütfi Varoğlu, Levent Berkman, Koray Özer, Kemal Karakoçak, Türker Gülüm, Çağlar Ülküderner , Ekrem Yener, Necati Etlacakuş, Aslıhan Tüfekçi, Erdem Erkul

→ TÜRKİYE BİLİŞİM DERGİSİ ADINA

Turhan Menteş Eser ve İmtiyaz Sahibi ve Sorumlusu, Müdür

→ YAYIN YÖNETMENİ

Koray Özer

→ EDİTÖRLER

Aslıhan Bozkurt Haber, **İ. İlker Tabak** Genel, **Mehmet Ali Köksal** Hukuk, **Selçuk Özdemir** Eğitim, **Talat Postacı** KOBİ, **Mehmet Yılmazer** Kamu BİB, **Erdem Erkul** E-Devlet, **İzzet Gökhan Özbitgin** Güvenlik, **Nihal Sandıkçı** Müzik, **Arzu Kılıç**.

→ YAZI KURULU

Atilla Yardımcı, Coşkun Dolanbay, Levent Karadağ, Makbule Çubuk, Nezih Kuleyin, Serdar Gunizi, Veysi İşler, Serdar Biroğul, Ersin Taşçı, Ayfer Niğdelioğlu, Ebru Altunok.

→ GÖRSEL TASARIM

Mehmet Pektaş

TÜRKİYE BİLİŞİM DERNEĞİ
Ceyhun Atuf Kansu Caddesi 1246. Sokak No:4/17 Balgat/ANKARA
Tel: +90 (312) 473 8215 (pbx) Faks: +90 (312) 473 8216
e-posta: tbd-merkez@tbd.org.tr

İÇİNDEKİLER

6 Yayın Yönetmeninden - Koray Özer
8 Dünyanın ilk on-line meclisi Türkiye'de açıldı!
10 Hava kuvvetleri, "siber komutanlık" ve "siber filolar" kuracak
12 Endüstriden Haberler-Adil kullanım adaletsizliği- Eylem Cülcüloğlu
14 Endüstriden Haberler-Bilişimde Hindistan gerçeği
18 Endüstriden Haberler-Dünya yuvarlak ama küresel değil
20 Hukukçunun bilişim günlüğü- E-kimlik uygulaması ve düşündürdükleri- S. Pelin Gürlek
26 "e-müfredat" ve "e-ders" uygulamasına geçiliyor
28 Mükellefe e-fatura kolaylığı
30 IV. Bilgi Teknolojileri Yönetişim ve Denetim Konferansı
32 "Kişisel verilerin paylaşımı" tartışılıyor, sağlıkta fişlemeye iptal, yeni yasa yolda
36 "Kişisel Verilerin Korunması Haktır"
38 Söyleşi-Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz:
Bilgi Toplumu Stratejisi, bilişim sektörüne özel önem veriyor- Fatma Ağaç

46 Sinema Anketi
60 Sinema, günümüzde yeniliğin ve gelişimin en önemli göstergesi
Yapımcı, Yönetmen Rakim Karakaş

70 Ufkun Ötesi-Biz neden olamadık- Nezih Kuleyin
72 TBD'den haberler- Scrum Turkey ve TBD işbirliğiyle Scrum Kılavuzu
76 Söyleşi- TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak: Danışmanlık vereceğimiz
Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi için strateji ve uygulamaları inceliyoruz - Fatma Ağaç
84 Simge-E'yitim - İ. İlker Tabak
88 İnceleme: Türk Cumhuriyetleri'nde BİT kullanımı- Azerbaycan'a bilişimle gidelim
Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin- Kübra Çalış

94 Gündem: Bilişimde görgü kuralları Bilişim teknolojilerinde görgü kurallarına biraz
özen lütfen!.. - Arzu Kılıç
98 Halkla İlişkiler Uzmanı, Eğitmen Nurcan Karagöz Herischi:
Alanın sanal olması kuralsızlık anlamına gelmemeli, bu alanda da birtakım görgü
kurallarına gereksinim var
102 Kurum İtibar Danışmanı Salim Kadıbeşegil-
Sosyal medya sizi yönetmeye başladığı zaman görgü kurallarından söz etmek zorlaşır
106 Kariyer ve Protokol Danışmanı Yasemin Tecimer
Görgü kurallarının yasalardan daha büyük yaptırım gücü var

114 Msn tarih oluyor
116 Antik dilleri kurtaracak yazılım
118 TBD'den haberler- Bilişim gençlerle şekilleniyor-Özkan Kocaoğlu, TBD Genç Saymanı
124 Dijital pazarlamanın en iyileri seçildi
128 Dünyanın ilk "kâğıtsız" orkestrası
130 Kitap Tanıtımı-Anna Karenina 2013-Ayfer Niğdelioğlu
134 Makine anlamasının 80'e yakın türü:
İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce Terimler - Tuncer Ören
144 Türkiye'nin Twitter haritası çıkarıldı
146 Twitter, Türkiyeli iş ortağını seçti

Merhaba,

Bilişimcilerin en sevdiği beş bilimkurgu filmini/dizisini saptamak, bir süredir Yayın Kurulu toplantılarımızdaki gündem maddelerinden biriydi. Ancak bilişim gündeminin azımsanmayacak kadar yoğun olması yüzünden bu merakımızı erteliyorduk. Sonunda geçtiğimiz şubat ayında konuyla ilgili bir anket yaptık. Ayrıntılarını ileriki sayfalarımızda okuyacağınız anket sonunda bilişimcilerin en sevdiği beş bilimkurgu filmini/dizisini ortaya çıkardık: Sırasıyla, Matrix, Yıldız Savaşları (Star Wars), Başlangıç (Inception), Geleceğe Dönüş (Back to the Future) ve Avatar. Aynı anketi bilişimci olmayan sanatçı, öğretim üyesi veya diğer meslek sahipleriyle yaptığımızda ortaya çıkan tablo da şöyle oldu: Azınlık Raporu (Minority Report), Avatar, Fahrenheit 451, Yıldız Savaşları (Star Wars), Uzay Yolu (Star Trek). Bu arada benim birincim, 2001: Bir Uzay Macerası da (2001: A Space Odyssey) bilişimci listesinde ancak dokuzuncu olabildi (her ne kadar ilk izleyişimde ortasında şekerleme yaptıysam da sonraki izleyişimde bende derin izler bırakmıştı film). Anketten çıkan sonuç bana göre, beğenilerin yaşa, mesleğe ve kültüre göre değiştiği oldu... Bu anketin gerçekleşmesinde özellikle Yayın Kurulu üyemiz Ebru Altınok'un çok emeği geçtiğini de belirteyim. Anketimizin arkasından yapımcı-yönetmen Rakim Karakaş'ın sinemada teknoloji kullanımıyla ilgili yazısını zevkle okuyabilirsiniz.

Toplum olarak telefonda konuşmayı, e-posta yazmayı, sosyal medyada arzı endam etmeyi, akıllı telefonlarla iletişim kurmayı ne derecede biliyoruz? Bizler bilişim, iletişim görgüsünden payımızı yeterince aldık mı yoksa bilişim, iletişim görgüsüzleri miyiz? Arzu Kılıç araştırdı ve sordu, kariyer ve protokol danışmanı Yasemin Tecimer, kurum itibar danışmanı Salim Kadıbeşegil ve halkla ilişkiler uzmanı Eğitmen Nurcan Karagöz Herischi yanıtladı... Ayrıca Yasemin Tecimer bilişim ve iletişim dünyası için bizlere görgü kurallarını listeledi. Toplu taşımada, iş görüşmelerinde, alt-üst iletişiminde, bayramda seyranda neyi nasıl yazmalı, neyi nasıl söylemeli, hepsini bu listede bulacaksınız...

Koray Özer
koray.ozer@tbd.org.tr

Hazırlıkları sürdürülen, Bilgi Toplumu Stratejisi'yle (BTS) ilgili bilgi almak için Bilişim Dergisi'nden Fatma Ağaç, Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz'la bir söyleşi yaptı. BTS'yle "Bilişimle kalkınma vizyonu etrafında güçlü bir bilişim sektörü oluşturacak kararları almayı" amaç edindiklerini bildiren Yılmaz, ayrıca sayısal bölünme, e-devlet ve kritik alt yapılar için hangi tür stratejileri geliştireceklerini anlattı. Fatma Ağaç'ın diğer bir söyleşisi de TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak'laydı. Ağaç, TÜBİTAK'ın yürüttüğü çeşitli projeleri, Ulusal Veri Merkezi gibi çalışmalarını, AR-GE ve açık kaynak kodlu yazılımlara verilen destekleri sordu...

Haberler, makaleler, köşe yazıları ve kitap tanıtımıyla yine yeni şeyler söyleyen ve keyifle okunan bir dergi çıkarttığımızı düşünüyor ve herkese iyi okumalar diliyorum.

Saygı ve sevgilerimle

Koray Özer

Dünyanın ilk on-line meclisi Türkiye'de açıldı!

democratus

9 Şubat 2013'te bir tanıtım etkinliğiyle dünyanın ilk on-line meclisi, Türkiye'de faaliyete başladı.

Ülke gündeminin kullanıcıların fikirleri ve oyları ile şekillendiği "demokratik sosyal ağ - online meclis" dünyada ilk olarak Türkiye'de yayına geçti. Ülke gündeminin kullanıcıların fikirleri ve oyları ile şekillendiği demokratik sosyal ağ – on-line meclis www.democratus.com Türkiye'de yayına başlar başlamaz yoğun bir ilgiyle karşılandı 15 günde 250 binden fazla ziyaret aldı. Kişiler, her hafta seçimlerle yenilenen on-line bir mecliste milletvekili olabiliyor ve seçimlerde oy kullanıyor.
Silikon Vadisi'nin köklü fonlarından Kaufman Fonu tarafından Türkiye'nin gelecek vaadeden 5 projesinden birisi gösterilerek tohum yatırımı yaptığı site, Türkiye'nin ardından sırasıyla Mısır, İsrail, Kuzey Afrika ve ABD'de sanal meclisler açmayı planlıyor.
Kuruculuğunu, Boğaziçi Üniversitesi öğrencilerinden Murat Aydemir'in yaptığı site, genç bir ekip tarafından yönetiliyor. Web sitesi, 9 Şubat 2013'te yapılan bir tanıtım etkinliği ile test yayınını sonlandırarak nihayi sürüme geçti.

Bir haftalık mazbata

Kullanıcıların, fikirlerini 200 karakterlik mikroblog paylaşımları ile takipçilerine duyurup, her gün yenilenen 7 referanduma oy vererek ülke gündemini belirleyebildikleri demokratik sosyal ağ www.democratus.com' da her hafta düzenlenen genel seçimlerde en çok desteği kazanan ve aktif olan üyeler sanal mecliste görev yapmak için bir haftalığına mazbatalarını alıyorlar.
Bireyler fikirlerini paylaşmak, yaşadıkları çevreyi şekillendirmek isterlerken siyaset kurumları ve medya da toplumun ne düşündüğünden haberdar olmayı talep ediyor. www.democratus.com pratikte bu iki grup arasında bir köprü olmayı hedefliyor.

Hava kuvvetleri, "siber komutanlık" ve "siber filolar" kuracak

Elektronik ve uzay savaşında etkili olmak için Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Erten, "siber filolar" kurulacağını açıkladı.

Savunma ve Havacılık Dergisi'ne konuşan Hava Kuvvetleri Komutanı Orgeneral Mehmet Erten, Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın (HvKK) sorumluluk sahasına ve fonksiyonel alanına giren siber savunma faaliyetlerinin icra edilmesi ve yönetilmesi amacıyla, bünyesinde Siber Filo Komutanlığı'nın da bulunduğu Siber Komutanlığı'nın kurulacağını bildirdi.

Dergiye "Hava ve Uzay Gücü alanında bölgesinde lider, küresel anlamda öncü bir Hava Kuvveti olmak vizyonunu benimsedik" diyen Orgeneral Erten, Hava Kuvvetleri'nin, mevcut kuvvet yapısına ek olarak "Siber Komutanlık" oluşturulacağı ve bu birime bağlı "Siber Filoların" görev yapacağını belirtti. Org. Erten'in Savunma ve Havacılık Dergisi'ne yaptığı açıklama şöyle:

"Siber uzayın giderek artan öneminin bilincinde olan Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın Siber Konsepti, 2011 yılında onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Siber faaliyetlerin harekât konseptimiz içerisinde yer almasına yönelik çalışmalar ise devam etmektedir. Hava Kuvvetleri Komutanlığı'nın sorumluluk sahasına ve fonksiyonel alanına giren siber savunma faaliyetlerinin icra edilmesi ve yönetilmesi amacıyla, bünyesinde Siber Filo Komutanlığı'nın da bulunduğu Siber Komutanlığın kurulması planlanmıştır.

Siber savaş ile ilgili gerekli birimler oluşturulmuş, hazırlanan konsepte uygun olarak yol haritası belirlenmiştir. Bunların yanında, milli olarak üretilen silah ve sistemlerin askeri caydırıcılığa ve muharip eğitim seviyemize yaptığı ilave katkıların farkında olarak, üzerinde her türlü tasarrufta bulunma yetki ve kabiliyetimizin olduğu modern bir savaş uçağına sahip olmak, en önemli hedeflerimizden birisidir. Tedarik projelerine ilave olarak, milli imkânlarla üretilen silah ve sistemlerin de envanterimize girmeye başlamasıyla birlikte bölgemizdeki askeri caydırıcılığımız katlanarak artacaktır. Kendi ürettiği silah ve sistemlerle güçlenmiş bir hava gücü olarak Türk Hava Kuvvetleri'nin dünyadaki saygınlığı en üst seviyeye çıkacaktır."

Uydu teknolojileri ve siber savaş konusunda önemli çalışmalar yürütüldüğünü aktaran Erten, "Geleceğin harekât ortamı olarak değerlendirilen uzayda milli varlığımızın garanti altına alınması, her şartta uzaya güvenli erişim imkânına ulaşılması, uzayın kesintisiz kullanım imkanlarına sahip olunması ve hava/uzay gücü oluşturulması ülkemizin öncelikli hedefleri arasında yer almaktadır" diye konuştu.

Genelkurmay da üzerinde çalışıyor

Genelkurmay Başkanlığı'ndan 2012'de yapılan açıklamada, siber savaş için yapılan çalışmalar anlatılmıştı. Genelkurmay'ın verdiği bilgiler ise şöyleydi:

"Siber tehditleri önleyerek, gelişmiş siber savunma ikaz ve tepki sistemlerine sahip güçlü bir merkezi siber savunma yeteneği kazanmak maksadıyla 2012 yılında TSK Siber Savunma Merkezi Başkanlığı teşkil edilmiştir.

TSK Siber Savunma Merkezi Başkanlığı, Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı, TÜBİTAK ve diğer kamu kurumları ile koordineli olarak faaliyetlerini icra etmektedir. Ayrıca NATO ile eşgüdüm içerisinde görevlerini ulusal ve uluslararası alanda yürütmektedir."

Adil kullanım adaletsizliği!

TTNet "sınırsız internet" reklamlarıyla tüketiciyi **kandırıyor**

Eylem CÜLCÜLOĞLU
eylemc@gmail.com

Türkiye geniş bant internet ile geç tanıştı ama kısa zamanda kullanım oranlarında batılı ülkelerle yarışır hale geldi. Ne var ki, TTnet'in defakto tekel konumu nedeniyle Türkiye'deki geniş bant internet esasında fazla geniş değil! Hatta epeyce daraltılmış durumda. Bunun en büyük nedeni adil kullanım adı verilen adaletsizlik uygulaması. TTNet reklamlarında "sınırsız internet" ten bahsediyor olsa da bu tamamen bir kandırmaca. Sınırsız internet kullanıcıları belli bir kotayı aştıkları zaman adil kullanım sınırlaması ile karşılaşıyorlar.

Bir günlük fiber!

TTNet adil kullanım limitleri farklı servislere göre değişiyor. ADSL'de NET4, NET6, NET12, ULTRANET5 paketlerinde 25 GB'ı, NETLİMİTSİZ ve ULTRANET LİMİTSİZ paketlerinde 50 GB'ı aştığınız zaman hızınız 3mbps'e indiriliyor. Hipernet paketlerinde ise paketin cinsine göre 50 GB veya 100 GB kullanımı aşınca hızınız 3mbps ile sabitleniyor. Fibernet'te de pakete göre 25, 50 ve 125 GB limitleri var.

TTNet bu uygulama ile kullanıcıyı kandırmış oluyor. Reklamlarda sınırsız olarak adlandırılan bu paketler aslında sınırlı. Bir fiber internet kullanıcısı için 25GB hiç bir şey değildir. 25GB veri 50mbps ile 1 saatte indirilebilir. Sınırsız olduğunu düşünerek evinize fiber internet aldığınızı varsayın, 1 saatte tüm kotanızı doldurup ayın geri kalanını 3mbps ile geçirirsiniz.

Türkiye'nin internet tekeli TTNet kullanıcılarından gelen bütün tepkilere kulaklarına tıkayarak adil kullanım uygulamasının adaletli olduğunu savunuyor. Firmanın web sitesinde adil kullanım şu cümlelerle tanımlanıyor:

"Adil kullanım uygulaması, şebeke kaynaklarının tüm kullanıcıların aynı kalitede hizmet alabilmesine imkan sağlamak için devreye alınan bir uygulamadır. Şebeke kaynaklarının en verimli şekilde kullanılmasına ve bu sayede abonelerin internet deneyimlerini en iyi şekilde yaşamalarına imkan tanımak için tasarlanmıştır. Adil kullanım uygulaması, tüm abonelerin interneti kullanmaları durumunda şebeke üzerindeki yoğunluğun dengelenmesi amacıyla uygulanmaktadır."

TTNet'in iddiasına göre adil kullanım uygulaması tüm kullanıcıların aynı kalitede hizmet alabilmesi için gerekli. Bu açıklama TTNet'in altyapısının kullanıcı sayısına göre yetersiz olduğunun tipik bir itirafı. Demek ki adil kullanım olmazsa kullanıcılar aynı kalitede hizmet alamayacaklar ve bağlantı hızları azalacak! Kullanıcıların aynı kalitede hizmet almalarının ve hızlı internete erişmelerinin tek yolu yeterli altyapı sunmaktır. ABD ve Avrupa ülkelerine göre abonelerden aşırı ücretler alan TTNet bu altyapı yatırımını yapmakla zorunludur. Eğer altyapıları yeterli değilse kullanıcılara 50 mbps gibi yüksek hızlar vermek en hafif deyimle kandırmacadır.

Başka hiçbir hizmette yok

Adil kullanım uygulamasını bir şehirler arası otobüs firmasının 50 koltukluk otobüse 100 bilet satmasına benzetiyorum. Tüm yolcular biletlerinin parasını verirler, otobüse binerler. Bir bakarlar ki sadece 50 koltukluk yer var. 50 kişi ayakta kalır. Şoför yolculara 5 saat ayakta gitmelerini daha sonra oturanlarla yer değiştireceklerini söyler. Bunun açıklaması olarak da adil kullanım şartlarımız böyle öngörüyor der. Şimdi bu sahneyi gözünüzün önüne getirin. Kim böyle bir otobüste yolculuk yapmak ister? Herkes itiraz eder hatta parasını geri talep eder ve başka bir otobüsle yoluna devam eder.
Şimdi konu otobüs olunca oluyor da neden TTNet olunca olmuyor? Adil kullanım gibi bir saçmalık başka hangi hizmet grubunda var? Adil kullanımın gerçek anlamı paranızın karşılığını tam olarak almaktır. TTNet bir an önce bu haksız uygulamaya son vermelidir. Son vermezse Ulaştırma Bakanlığı bu konuya el atıp bu kandırmaca ve adaletsizliği bitirmelidir.

Not: Superonline'da da durum farklı değil.

Bilişimde Hindistan gerçeği

58 binin üzerinde BT şirketiyle, bilişimin bir numaralı emekçisi hakkında bilinmesi gerekenler

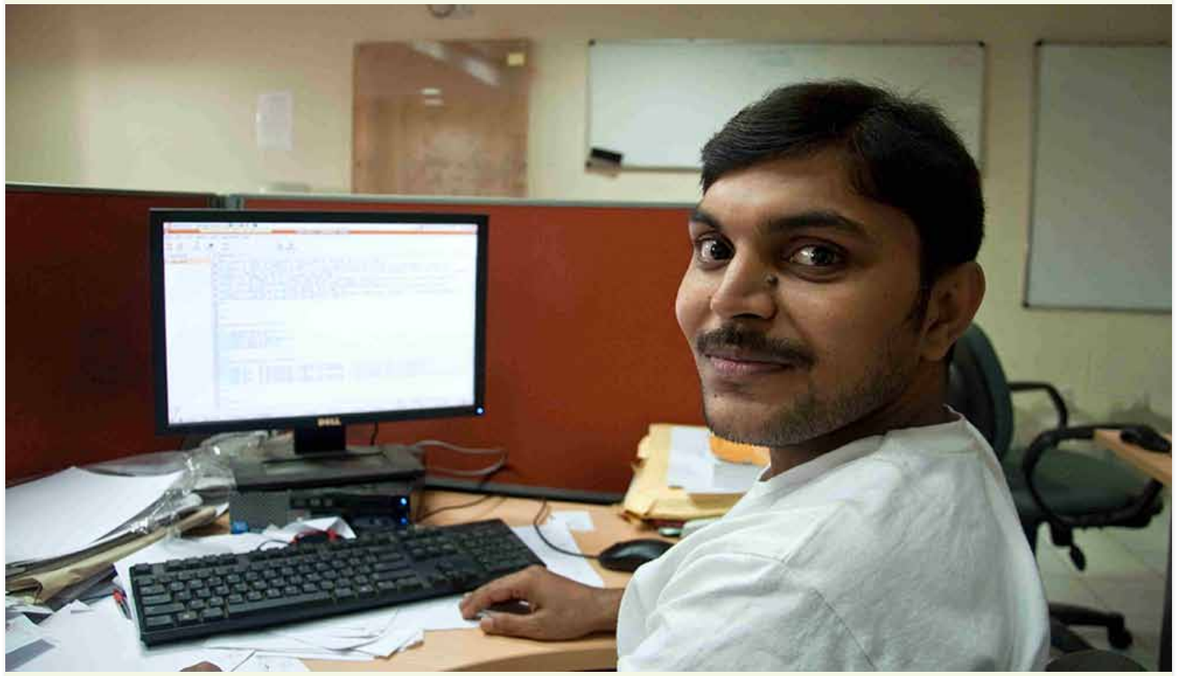

Dış kaynak kullanımı her geçen gün artıyor. Kaynaklarını daha verimli kullanmak isteyen firmalar esas işlerine odaklanarak, bilişim alanında dış kaynak kullanıyorlar. Hatta çoğu yazılım firması bile yazılım geliştirirken uzaktan çalışanlarla çalışmayı tercih ediyor. Dış kaynak kullanımında Hindistan listenin başını çekiyor. Çoğu firma Hintli firmalar veya bireylerle çalışıyor.

Her yıl 50 milyon üniversite mezunu
Dış kaynak kullanımında Hindistan'ın tercih edilmesinin en büyük nedeni fiyatların düşük, yetişmiş insan gücünün bol ve dil probleminin (İngilizce) olmaması. Hint üniversitelerinden her sene 50 milyonun üstünde genç mezun oluyor. Bu mezunların azımsanamayacak kadar kısmını mühendislik ve BT bölümleri oluşturuyor.
Hindistan'da 568 üniversite var bu üniversiteler tüm dünyaya hizmet verecek kalifiye uzmanlar yetiştiriyor. İlan Oshri'nin The Handbook of Global Outsourcing and Offshoring kitabındaki verilere göre, tüm dünyadaki BT dış kaynak kullanımının yüzde 65'i Hindistan tarafından karşılanıyor. Ülkede 58 binin üzerinde bilişim firması bulunuyor. Bu firmaların çoğu uluslararası pazarlara hizmet veriyor.

Hindistan'da dış kaynak kullanımında çağrı merkezleri başı çekiyor. Bir çok firma fiyat avantajı yüzünden çağrı merkezlerini Hindistan'a kaydırmış durumda. Siz Amerika'yı aradığınızı zannederken esasında telefonunuzu bir Hintli cevaplıyor.
Hindistan'daki çağrı merkezlerinde 300 binin üzerinde kişi çalışıyor. Çağrı merkezleri özellikle müşteri ilişkilerinde kullanılıyor. Ağırlıkla gelen aramalar için kullanılan bu çağrı merkezleri aynı zamanda tele pazarlama için de tercih ediliyor.
Hintli çağrı merkezlerini İngilizce konuşulan ülkeler tercih ediyor. Bu ülkelerin başını da ABD ve Kanada çekiyor.

539 dolar maaşa yazılım geliştirici!
Çağrı merkezlerinden sonra en büyük dış kaynak kullanımı BT servislerinde. Hintli firmalar yazılım geliştirmeden, teknik desteğe, ağ yönetiminden güvenliğe kadar bir çok alanda dış kaynak hizmetleri sunuyor. BT servislerini Hintli firmalardan almak en fazla ekonomik alanda fayda sağlıyor. Hizmetin cinsine göre tasarruf oranı yüzde 50'den yüzde 90'a kadar olabiliyor. Hindistan'da iş gücü fazla ve eleman maliyetleri Avrupa ve Amerika'ya göre oldukça düşük. Örnek vermek gerekirse Hindistan'da bir yazılım mühendisi ortalama 539 dolar maaş alıyor. Amerika'da ortalama yazılım geliştirici maaşı ise 5400 dolar! 3500 doların aşağısında ise yazılım geliştirici bulmak neredeyse imkansız. Durum böyle olunca çoğu firma yazılım geliştirme için Hintli firmalarla çalışmayı tercih ediyor. Hintli firmalar IOS yazılımlarından, sunucu uygulamalarına, mikroçip yazılımlarına kadar her türlü alanda faaliyet gösteriyorlar.

BT dış kaynak kullanımında yazılım geliştirmeden sonra ikinci sırayı BT teknik destek hizmetleri çekiyor. ABD'de bit teknik destek elamanın yıllık maliyeti ortalama 38 bin dolar ve senede 25 bin doların altında maaşı kabul edecek eleman bulmak imkansız. Hindistan'da ise bir teknik destek elemanın yıllık ortalama maliyeti sadece 5600 dolar. Veri girme gibi basit işlerde ise Hindistan'ın

avantajı daha da büyük. ABD'de firmalar asgari ücret ile karşı karşıyalar. ABD'de asgari ücret eyaletlere göre değişiyor. Bilişim firmalarının yoğun bulunduğu Kaliforniya'da asgari ücret saati 8 dolar. Firmalar veri girme gibi basit işler için bile bu rakamı ödemek durumda. Oysa Hindistan'da 8 dolara bütün gün seve seve çalışacak milyonlarca eleman var. Çoğu firma dokuman tarama, veri girme ve düzenleme gibi işler için Hintlilerle çalışmayı tercih ediyor.

Hindistan'daki ucuz yaşam

Hindistan'da rakamlar düşük ama tabii ki bu rakamları oranın şartlarıyla değerlendirmek gerek. Hindistan'ın para birimi Rupi, Dolara göre çok zayıf. Bir Amerikan Doları 54 Rupi ediyor. Hindistan'daki hayat batılı ülkelere göre çok daha ucuz. Örneğin Delhi'de 3 + 1 ortalama bir evin kirası aylık sadece 371 dolar. Hindistan'da çok rahat 1-2 dolara restoranda yemek yenebiliyor. Ülkenin iç bölgelerine gidildikçe fiyatlar ve hayat kalitesi de düşüyor. Hindistan'ın nüfusunun yüzde 77'si günde 50 sentten daha az kazanıyor ve ülkenin yüzde 32'si sefalet sınırının altında yaşıyor. Şartlar böyle olunca ayda 300 dolara alacağınız bir teknik destek elemanı hem size tasarruf sağlıyor hem de kendisi Hindistan'da iyi bir hayat yaşıyor.

Bazıları BT iş gücünün Hindistan'a kaymasını eleştirerek, ucuza Hintli çalıştırmayı sömürgecilik ve vahşi kapitalizm olarak görüyor. Oysa BT hizmetlerini Hindistan'dan almak, Nike'ın, Adidas'ın senelerdir uzak doğuda yaptıkları yanında hiç bir şey değil. Çoğu firma uzak doğuda işçileri kötü sağlıksız şartlarda çok ucuza çalıştırıyor. Her sene binlerce uzak doğulu işçi, blucin taşlama atölyelerinde soludukları tozlar yüzünden kanser olup ölüyor. Tüm bunların yanında BT dış kaynak kullanımı vahşi kapitalizmin en masumu olsa gerek.

BT alanında Hindistan ile çalışmak iki türlü oluyor. Biri Hintli firmalarla çalışmak diğeri de direkt bireylerle. Orta ve büyük ölçekteki firmalar ağırlıklı olarak firmalarla çalışmayı tercih ediyorlar. Firma ile çalışmanın en büyük avantajı güven, hizmet kalitesi ve devamlılık. Firmalar bireylerden daha yüksek rakamlar istiyorlar ama karşınızda hesap sorabileceğiniz bir muhatabınız oluyor. Hintli firmalara genellikle internet üzerinden ulaşılıyor ama bazı firmalar CeBIT gibi fuarları da Hintli firmalarla tanışmak için değerlendiriyor.

Hintlilerle direkt olarak çalışmak için ağırlıklı olarak Freelancer, Elancer, Odesk gibi siteler kullanılıyor. Burada genellikle proje bazlı çalışılıyor. Firmalar istedikleri projeyi tanımlıyor ve ödemek istedikleri rakamı giriyor. Çalışanlar ise bu projelere teklif veriyor. Proje sahibi teklif verenleri profillerine, deneyimlerine, daha önce aldıkları olumlu eleştirilere göre değerlendiriyor ve içlerinden en uygun olanı seçiyor. Bu sistemde herkesin teklifi açık görüldüğü için büyük bir rekabet yaşanıyor. Eğer proje programcının çok bulunduğu bir alanda ise oldukça uygun teklifler almak mümkün oluyor. Bu tarz sitelerde eleman seçerken önceki deneyimleri iyice incelemek gerekiyor. Proje bazında uygun eleman bulmak için ideal olan bu siteler komisyonu da işverenden değil programcıdan alıyor. Güvenli bir ödeme sistemi de sunan bu sitelerde ödemeler projenin adımlarına göre tamamlanabiliyor. Önce havuzda bekletilen para işveren onaylayınca çalışana aktarılıyor. Böylece tatsız sürprizlerin de önüne geçilmiş oluyor. Direkt bireylerle çalışmanın en büyük dezavantajı ise devamlılık güvencesi olmaması. Bir projede çalıştığınız elemanı daha sonra ihtiyacınız olduğunda bulamayabiliyorsunuz. Başka bir proje ile uğraşıyor olabiliyor veya teklifinizle ilgilenmeyebiliyor. Bu yüzden bireylerle çalışmayı sadece proje bazında değerlendirmekte fayda var.

Türkler mesafeli

Türkiye'de firmalar dış kaynak kullanımında Hindistan ile çalışma konusunda ABD kadar ileride değiller. Bizim firmalarımız biraz çalışan konusuna daha muhafazakar bakıyor. Ayrıca çoğu firma dış kaynak kullansa bile alacağı dış kaynağı yerli bir firmadan almayı tercih ediyor. Ülkemizde Hindistan'dan dış kaynak kullanımı ağırlıklı olarak proje bazında ve yazılım geliştirmede tercih ediliyor. Saat farkı bakımından ABD'ye göre çok daha avantajlı olsak da teknik destek ve sunucu bakımı hizmetlerinde Hindistan ülkemizde pek tercih edilmiyor. Bunun sebeplerinden birisi de dil. Çoğu firma destek elemanlarının Türkçe bilmesini istiyor.

Hindistan'daki BT firmaları hızlı bir şekilde büyüyor. Dış kaynak servislerinde elde ettikleri deneyimleri artan bu firmalar yeni pazarlara giriyor. Önümüzdeki dönemde Hindistan'ın ekonomik büyümesi ile maliyetlerin artacağı kuşkusuz. Maliyetlerde artış olsa bile Hindistan mevcut iş gücü ve yapısı ile dış kaynak kullanımında bir numaralı ülke olmaya devam edecek. Hindistan'daki iş gücünün maliyeti artınca dış kaynak kullanımının bir kısmı Filipinler, Nepal ve Bangladeş gibi ülkelere kayacağı tahmin ediliyor. Özellikle Filipinler çağrı merkezi alanında Hindistan ile büyük bir rekabetin içinde bulunuyor.

Küreselleşen ekonomide uzaktan eleman çalıştırmak ve dış kaynak kullanmak gitgide daha da önem kazanıyor. Maliyetlerini düşüren firmalar küresel rekabet ortamında daha başarılı oluyorlar. Maalesef Türkiye'de çoğu firma uzak doğuyu sadece mal alınacak yer olarak görüyor. Henüz ülkemizde uzak doğudan insan kaynağı kullanımı yaygın değil. Uluslararası pazarlarda rekabet etmek istiyorsak maliyetleri düşürme konusunda her avantajı değerlendirmek gerekli. Dış kaynak kullanımı bu avantajların en başında geliyor.

Dünya yuvarlak ama Küresel değil!

1.29 milyar kişi mutlak sefalet içinde yaşarken, tüm dünya kaynaklarının yüzde 40'ına, yüzde 1 azınlık sahipken, küresellikten bahsedebilir miyiz?

Neredeyse 20 senedir bir küresellik lafıdır gidiyor. Küresel ekonomi, küresel dünya düzeni, küreselleşme... Bu kelimeler dilimize pelesenk olmuş durumda. Özellikle Sovyetlerin yıkılma sürecinden sonra duymaya alıştığımız bu kelimeler aslında çok fazla bir anlam içermiyor.

İsterseniz kelimelerin gerçek anlamlarına tek tek bakalım. En çok kullanılan "küresel ekonomi" kelimesi aslında egemen devletlerin ekonomilerinin tüm dünyaya uygulanması anlamına geliyor. Yoksa ortada tüm devletlerin yararına işleyen, küresel bir ekonomi yok. Tüm dünyadaki ekonomiyi bir kaç büyük devlet belirliyor. O ülkeler ne isterse dünya ekonomisi o yönde ilerliyor. Devletler kendilerinin kontrolünde olmayan Dolar ve Euro ile borçlanıyorlar. Sadece kur dalgalanmalarıyla bile küçük ülkelerin ekonomileri altüst olabiliyor. "Küresel ekonomi" gereği tüm finansal sistemlerini yabancı para birimleri üzerine kuran devletler, kura hakim olamadıkları için gerçek anlamda kendi ekonomilerine de hakim olamıyorlar. Dolar ve Euro'nun dalgalanmasını da birkaç büyük ülkenin merkez bankaları şekillendiriyor. Borsa ve petrol fiyatlarının da bundan hiç bir farkı yok. Sözde küresel ekonomide, büyük devletler ana oyuncu küçük devletler ise sadece piyon görevi görüyor.

Sınırlar mallara ve kapitale açık

Ekonomiye küresel denmesinin bir nedeni de uluslararası ticaretin artması. Ama uluslararası ticarete yakından baktığınız zaman aslında olup bitenin sadece büyük ülkelerin mallarının küçük ülkelere pazarlanması olduğunu görüyoruz. Kapitalizmin doğası, sürekli büyümeyi öngörüyor. Dev şirketler kendi pazarlarında artık büyüyemeyecek hale geldiği zaman dış pazarlara yöneliyor. Yoksa dünyada herkesin mal alıp sattığı bir küresel ticaret yok. Dev şirketler dünyanın her yerine ürünlerini satıyor bunun karşılığında da zenginliklerine zenginlik katıyor. Dünya sözde küresel ticaretin sayesinde her yerde aynı markaların bulunduğu çeşit zenginliğinin azaldığı tek düze bir yer haline geliyor.

Küresel dünya düzeni de gereğinden fazla kullanılan bir kelime. Bu kelimenin de anlamı aslında tamamen değişik. Küresel dünya düzeni egemen güçlerin belirlediği ve zorla uyguladıkları bir düzen. Para tüm ülkeleri yönetiyor ve yönetimleri de büyük sermaye belirliyor. Dünya için çok önemli olan küresel ısınma konusunda bile bir küresel mutabakata ulaşılamıyor.
Bu yeni düzende sıkça duyduğumuz bir başka kelime ise "sınırların kalkması". Aslında kalkan sınırlar falan yok. Sadece ürünlerin ve kapitalin serbest dolaşımı var. Yoksa sınırlar hala oldukları yerde duruyor. İnsanlar vize kuyruklarında saatlerce bekliyor, serbest dolaşım ve serbest çalışma hakkı sadece Avrupa Birliği örneği ile sınırlı. Dünyada ırkçılık hızlı bir şekilde yükseliyor ve insanlar kendilerinden farklı olanlara tahammül edemiyorlar.

Küresel değil, kutupsal

Küresellik göz boyamalarını bir kenara koyup, pembe gözlüklerimizi çıkarttığımız zaman dünyanın gerçeklerinin hiç de iç acıcı olmadığını görüyoruz. Sene 2013 ve dünya nüfusu 7 milyarı geçmiş durumda. Bu yedi milyarın büyük bir kısmı yoksulluk, açlık ve sefalet içinde yaşıyor. Dünya Bankasının rakamlarına göre dünyada 1.29 milyar kişi "mutlak sefalet" içinde yaşıyor. Mutlak sefalet günde 1 dolardan az kazanan gelir grubu için Dünya Bankası tarafından kullanılan bir tanımlama. Afrika'daki mutlak sefalet oranı diğer kıtalara göre çok daha yüksek. Kara kıtanın yüzde 41'i sefalet içinde yaşıyor. Dünyada bu kadar büyük bir sefalet varken diğer taraftan inanılmaz bir zenginlik yaşanıyor. Credit Suisse'in Küresel Zenginlik Araştırması rakamlarına göre dünyada 100 milyon doların üzerinde servete sahip 29 bin kişi var. Küresel eşitsizlik inanılmaz oranlara gelmiş durumda. Amerika'da toplam servetin yüzde 34'ü yüzde birlik azınlık tarafından kontrol ediliyor. Dünyanın geneline baktığımız zaman yüzde 1'lik azınlığın tüm dünya kaynaklarının yüzde 40'ını elinde tuttuğunu görüyoruz. Dünyanın yarısını oluşturan fakir nüfus ise dünya kaynaklarının sadece yüzde 1'ine sahip. Böyle bir dünya düzenini, "küresel düzen" olarak adlandırmak kandırmacadan başka bir şey değil. Dünya yuvarlak ama "küresel" değil, kutupsal... Zengin-fakir, güçlü-güçsüz kutuplaşması dünyanın gerçek yüzü...

Tek umut internet

Dünyada gerçekten küresel ne var diye bakarsak, sınırların ve eşitsizliğin en az olduğu tek bir ortam görüyoruz, o da internet. Başlangıçta Amerikan Savunma Bakanlığı'nın bir projesi olarak çıkan internet, günümüzde gerçek anlamda küresel tek ortam haline gelmiş durumda. Siber dünyadaki eşitsizlikler, güç dengesizlikleri, yöneten ve yönetilenler gerçek dünyaya göre çok daha az. İnternet dünyada mevcut olmayan fırsat eşitliğini sunuyor. Dünyanın neresinde olursa olsun bir kişi başarılı bir internet servisi ile tüm dünyaya ulaşabiliyor. İnternet teknik altyapısı nedeniyle de kontrol edilemeyen bir yapıya sahip. O yüzden devlet otoritelerinden bağımsız örgütlenmeler internet sayesinde mümkün olabiliyor. Devletler bu yüzden interneti de kontrol altına almak istiyorlar. Büyük sermaye, aynı gerçek dünyada olduğu gibi siber dünyayı ele geçirmek istiyor. Tüm bunlara rağmen siber dünya, iyi bir dünya yaratmak için elimizde bulunan en güçlü araç. Bu aracın doğru kullanımında biz bilişimcilere büyük sorumluluk düşüyor.

E- KİMLİK UYGULAMASI ve DÜŞÜNDÜRDÜKLERİ

Devletimizce yürütülen ve 3 yıl içersinde tüm nüfusun kullanımına sunulacak olan E-kimlik projesi yıl sonunda gerçekleşen bütçe görüşmelerinden sonra 2013 yatırım programında da yerini aldı. 10 yıllık kullanım ömrüne sahip, polikarbon materyalden oluşan, temaslı ve temassız çip içeren ve uluslararası standartlara uygun, en gelişmiş güvenlik öğelerini içinde barındıran[1] kimlik kartları sadece nüfus bilgilerine ulaşmak için kullanılmayacak; bunun yanı sıra devlet işlerinde, sağlık hizmetlerinde, yüksek öğretimde, finans işlerinde ve adli işlemlerde de kullanılacak. Oy kullanmak, yurt dışına çıkmak[2], paralı yollardan geçmek ya da toplu taşıma araçlarının kullanım ücretini karşılamak için de kimlik kartı araç olacak.

Bu uygulama sizlerin önceden duyduğu bir haber olabilir ancak E-Kimlik projesini anlamak için projenin artı ve eksilerini, sağlayabileceği fayda ve içinde barındırdığı muhtemel riskleri değerlendirmekte yarar görüyoruz.

Projenin akla ilk gelen faydası mekan, zaman, bürokrasi gibi sınırlamalara son verebilecek olması. Bu hali ile size km'lerce uzak mesafede bulunan bir devlet kapısında saatlerce beklemek ve belki de eve eli boş dönmek durumunda kalmayacak sizin için o çok değerli belgeye beklide birkaç dakika içersinde ulaşmış olacaksınız. E devlet projesi kapsamında yer alan diğer sistemler dahil toplu bilgiye hızla erişme imkanına kavuşacaksınız.

Yalnız bu noktada sistemin muhtemel eksi yönleri açısından bir parantez açmak uygun olacaktır. Bizlerin erişimine açılan bir portalın kolaylıkla bu işin ustası başka kişilerce biz açıyormuşçasına açılması ve içeride toplanmış bilgilerimize erişilip, başka alanlara kopyalanması/depo edilmesi ve haliyle bu bilgilerin sızması ihtimali[3] olmadığını düşünmek ne kadar doğru olur? Kaldı ki, alınacak güvenlik tedbirlerinin de ne kadar başarılı olacağı tartışmalıdır.

Hatırlarsanız 2010 yılı ortalarında 70 milyon vatandaşın verileri çalınmış ve bu veriler kullanılarak hazırlanan yazılım programı marifeti ile milyonlarca lira haksız kazanç sağlanmış ve 600 avukatın söz konusu soruşturmada ifadesi alınmıştı.[4] Yine ülkemizde faaliyet gösteren REDHACK adlı internet korsanları da; 2012 yılı itibariyle Emniyet Müdürlükleri internet sitelerini çökertmiş, İç İşleri Bakanlığı sayfasında mesaj yayınlamış TSK, Dış İşleri Bakanlığı ve YÖK veritabanında saklanan dosyaları ele geçirerek kamuyla paylaşmıştır.[5 6]

Sistemin sıkıntı yaratabileceğini düşündüğümüz bir diğer noktası da; vatandaşın kişisel verilerinin tamamına, kısa bir sürede ve her yerden ulaşılabilmesi imkanı tanıyor olmasının sistem kullanıcıları açısından doğurabileceği muhtemel zararlardır. Vatandaşın paylaşmaktan imtina ettiği değer ve verilerin sistem kullanıcısı kişilerce görülmesi ve hatta durumları nedeniyle yargılanmalarına ya da yanlı muamelelere tabi tutulmalarına sebebiyet verebileceği açıktır. Aktarmak istediğimizi bir örnekle somutlaştırmak gerekirse; vatandaşa dair tutulan kayıtlarda kendisinin görmesi mümkün olmayan ancak kamu personeli sistem kullanıcısına tanımlanmış ekranda görünebilir şekliyle; adli sicili, mal varlığı dökümü, geçirilen mental ya da zührevi hastalıklar ile varsa kişiye ait özel notlar (dini, etnik ya da cinsel kimliği vb. gibi kişiyi sınıflandıran ve hatta ayrımcılık boyutuna

ulaşabilen bilgiler) kolaylıkla (yani usul ve esasları, sınırları yasa ile belirlenmeksizin) görünebilir kılınırsa, bu durumda vatandaşın işlemleri ile muhatap olan personelin de (insan olması münasebetiyle) tutum ve davranışlarında değişiklik görülmesi de ihtimal dahilinde değerlendirilmelidir.
Bu durumun da ayrımcılığa sebebiyet verebileceği dikkatlerden kaçmamalıdır. Kaldı ki; ülkemiz de kara listeye alınmak kolay, çıkmak ise zordur. Gizli bir ajanda kapsamında gerçekleşecek muhtemel fişlemelerin tarafımızca görünmeden ancak bu konuda bilgi toplayanlarca kolaylıkla saklanıp dağıtılabileceği de muhakkaktır. Oysaki Türkiye'de veri korunması 2010 yılında yapılan değişiklikle bir hak olarak anayasa da yerini almış olup bu hali ile diğer tüm yasalarda öngörülen sair düzenlemelerin üzerinde olan bir korunmaya da sahiptir . Kişisel verilerin korunabilmesi öncelikle verilerin toplanmasında sınır, amaç ile toplanan verilerin kullanımında sınır ile hesap verebilirlik, güvenliğin sağlanması gibi konulara ilişkin esasların belirlenmesi ve pek tabi bu kapsam dahilinde gerekli yasal düzenlemelerin tamamlanarak kamuya duyurulmasını da beraberinde getirmektedir.

Konuyu, devletin açısından değerlendirdiğimizdeyse e-kimlik projesine para kaçırma, SGK'ya yönelen dolandırıcılık vakalarının önüne geçme gibi sebeplerden bahisle yola çıktığı anlaşılmaktadır. E-devlet projesi kapsamında hali hazırda adres, tapu, araç sorgu, nüfus ve sağlık sistemleri devreye girmiş durumdadır. Bu sistemlerin birleştirilerek kullanılması halinde vatandaşa katma değer yaratacak projelerin sunulması da mümkündür.

Örnek vermek gerekirse; nüfus ve adres sistemlerinin birlikte kullanılması suretiyle belirli yaş üstünde ve yalnız yaşayan kişilerin sistem tarafından tespit edilmesi ve bu kişiler için Aile hekimi uygulamasının öncelikli ve meskenlerinde gerçekleşecek surette planlanması halinde yaşlı ve kimsesiz vatandaşlara sahip çıkılmış olunacaktır.

Bildiğiniz üzere; SGK'nın kaçak ve suiistimalleri önlemeyi amaçladığı zorunlu e-reçete uygulaması bu yılın Ocak ayı ortalarında uygulanmaya başladı. E-reçete uygulaması kapsamında aile hekiminiz bilgilerinize ulaşmakta teşhis ve tedavinize yönelik ilacı ve dozunu sisteme girmekte eczane personelinin sistemdeki bilgileri sorgulayabilmesi için de size bir şifre vermekte, şifreyi vermenizi takiben ilaçlarınız sistemden sorgulanarak size sunulmakta. Esasen kağıt, kalem yani kısaca evrak kullanımını ortadan kaldırmak gibi tali amaçları da özünde taşıyan bu sistemin, yine elden takiple sisteme sokulan bir şifre marifetiyle işler olması hayli düşündürücü öyle ki; şifrenin kaybedilmesi halinde ilacın alınamaması dahi söz konusu tabi. Bunlar da yeni bir sisteme geçişin sancıları olarak nitelendirilmelidir. Esasen sistemdeki bu aksaklığın çözümünde ilerleyen günlerde muhtemelen yeni kimlik kartımızda yer alan chipe büyük iş düşecek, kimlik kartımız kart okuyucu marifetiyle sistem ile ilişkilendirilecek ve neticeten artık kimlik kartı ile eczaneden ilaç almak da mümkün olacak. İşte tam da bu noktada, tedavinin gerçek anlamını düşünmek ve tartışmakta yarar görüyorum. Tedavi sizce sadece ilaçtan mı ibarettir? ilaç sadece destek değil midir? Bir hastalığı yenmenin ya da sağlıklı kalmanın esası sağlıklı beslenmek, egzersiz yapmak, kendine dikkat etmek değil midir? o halde örneğin; tahlillerinde kansız çıkan bir hastaya neden b12 vitamini yazılır da; niye kırmızı et yazılmaz. Bunu hiç düşündünüz mü? Soruyorum neden aile hekiminiz size beslenme reçetesi yazamaz, bilmediğinden mi? Düşünün emeklisiniz elinize geçen para ile vücudunuzun ihtiyaç duyduğu kırmızı et ihtiyacını gideremiyor, besinlerden elde etmeniz gereken temel gereksinimleri elde edemiyorsunuz. Ölmeye mi mahkumsunuz, aldığınız ilaçlar size ne kadar destek olur? Burada e-reçete uygulaması içersinde besin reçetesi de devreye girmeli ve gerektiği takdirde aile hekimi belirli sınırlar dahilinde et, yumurta, süt vb. temel gıdaları da reçetenize yazabilmeli.. Siz de bu reçete ile et balık kurumu ya da anlaşmalı marketlere

1-Konuya ilişkin haberin ayrıntılarına http://bit.ly/X9prNG adresinden ulaşabilirsiniz.
2-Ülkemizde 01.06.2010 itibariyle Biyometrik pasaport uygulamasına gidilmiştir. Ancak uygulamaya sokulacak çipli kimlik kartı ile ayrı bir pasaport bulundurma zorunluluğunun da ortadan kalkacağı belirtilmektedir.
3-Bu konuda hatrı sayılır bir şöreti olan WikiLeaks, kaynaklarının gizliliğini koruyarak hükümetlerin ve diğer organizasyonların hassas belgelerini yayınlayan, İsveç merkezli bir uluslararası organizasyondur. Ayrıntılı bilgiye http://bit.ly/X9F6wD adresinden ulaşabilirsiniz.
4-Kamu kurumlarına ait internet sitesi veritabanlarına giren çete üyeleri 70 milyon Türk vatandaşının verilerine ulaşmıştı. http://bit.ly/ZE2O8f
5-Redhack Hakkında ayrıntılı bilgiye http://bit.ly/XB5KfN adresinden ulaşabilirsiniz.
6-Redhack benzeri Aktivist bit diğer grup Anonymous hakkında bilgiye http://bit.ly/13i2L2I adresinden ulaşabilirsiniz.
7-Muhtemel bir fişleme işlemi varlığında bu tür özel not bölümleri oluşturulup paylaşımı amacıyla saklanması sağlanabilir. Polis devlet kuramları hiçbir zaman tamamen komplo teorileri olarak düşünülmemelidir. Gücünü bireylerden alan devlet kendi varlığını korumak adına bireyleri pek tabi yönetmek ve sürekli etkisi altında tutmak isteyecektir. Bu konularla ilgili detaylı bilgilere Devlet kuramı kitaplarından ulaşmanız mümkün.
8-kredi kartı ve banka kredisini ödemeyen kişilerin bilgilerinin tutulduğu Kara liste Merkez Bankasından Türkiye Bankalar Birliği'ne devredildi. http://bit.ly/13J3wxF
9-Anayasa'nın Özel hayatın gizliliği başlıklı 20. maddesine 12.09.2010'da eklenen 3. fıkra ile Kişisel verilerin korunması hakkı anayasal bir hak olarak tanımlanmıştır. (Ek fıkra: 12/9/2010-5982/2 m.) Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen

gidip alışveriş yapabilmeli, katkı payınızı ödemek suretiyle temel gıdanızı temin edebilmelisiniz. Sağlık kurumlarında aldığınız tıbbi hizmetlerde olduğu gibi, devlet katkı payı yardımı ile temel besinlere ulaşılabilmeli. Bu fikrin uygulanması sizce çok mu zor ya da ütopik mi buldunuz? Yani sizce kimlik kartı üzerinde akbil/hgs/pasaport/banka kartı özelliklerinin olması gayet mümkün ama bu imkanın sağlanması olası değil mi? Esasen devletin bu yeni uygulamalar açısından proje yarışmaları açarak vatandaşlarının ihtiyaçlarını belirlemesi ve çözüm üretmesi mümkündür.

Son olarak, e-devlet, uyap, mernis, takbis, e-pasaport, e-kimlik, e-recete ve nihayet keps yani elektronik tebligat... her şey internete girerken biz giremezsek ne olur? Diye bir soru sormadan edemeyeceğim.. Tabi ki cevabı basit, sistem tek taraflı olur! Vatandaş yine kuyruklarda bürokrasiye mahkum olur.

Bu ülkede kaç kişinin bilgisayar sahibi olduğunu biliyor musunuz? Peki ya kaç kişinin bilgisayar okur-yazarı olduğunu hiç düşündünüz mü? Şimdilerde Fatih Projesi ile çocukların okulda ve bir gözetmen/eğitmen eşliğinde bilgisayar ile tanıştırılması yönünde çalışmalar uygulanıyor, bu açıdan bakıldığında proje gerçekten ümit verici.

Pek tabi ki projenin uygulamada ortaya çıkan artı ve eksileri olabilir yazımızda bunların değerlendirmesine girerek asıl konudan sapmayacağız.

Devlete elektronik ortam üzerinden erişim konusunda düşündürücü bir diğer nokta da internete erişimin henüz ülkemizde bir hak olarak düzenlenmemiş olmasıdır.

Devlet her ne kadar internet üzerinden hizmetlere erişimi tasarlamakta ve bu yönde somut adımlar atmaktaysa da unuttuğu bir gerçek daha vardır ki o da internet erişiminin hali hazırda ücretli olduğudur. Oysa ki BM, internete erişimin bir insan hakkı olduğu yönünde görüş bildirmektedir. Ülkemiz de 24.10.1945 tarihi itibariyle BM'nin kurucu üyelerindendir .

Hal böyleyken ülkemiz mevzuatı ve uygulamalarının BM kararları ile uyum içinde olması gerektiği gerçeği karşısında belirtmek isteriz ki; internete erişim bir hak olarak devlet güvencesi altında ve ücretsiz olmalı, Devletin sunduğu elektronik uygulamalara erişmek için uygun ortam sağlanmalı ve pek tabi her vatandaş açısından fırsat eşitliği de yaratılmalıdır.

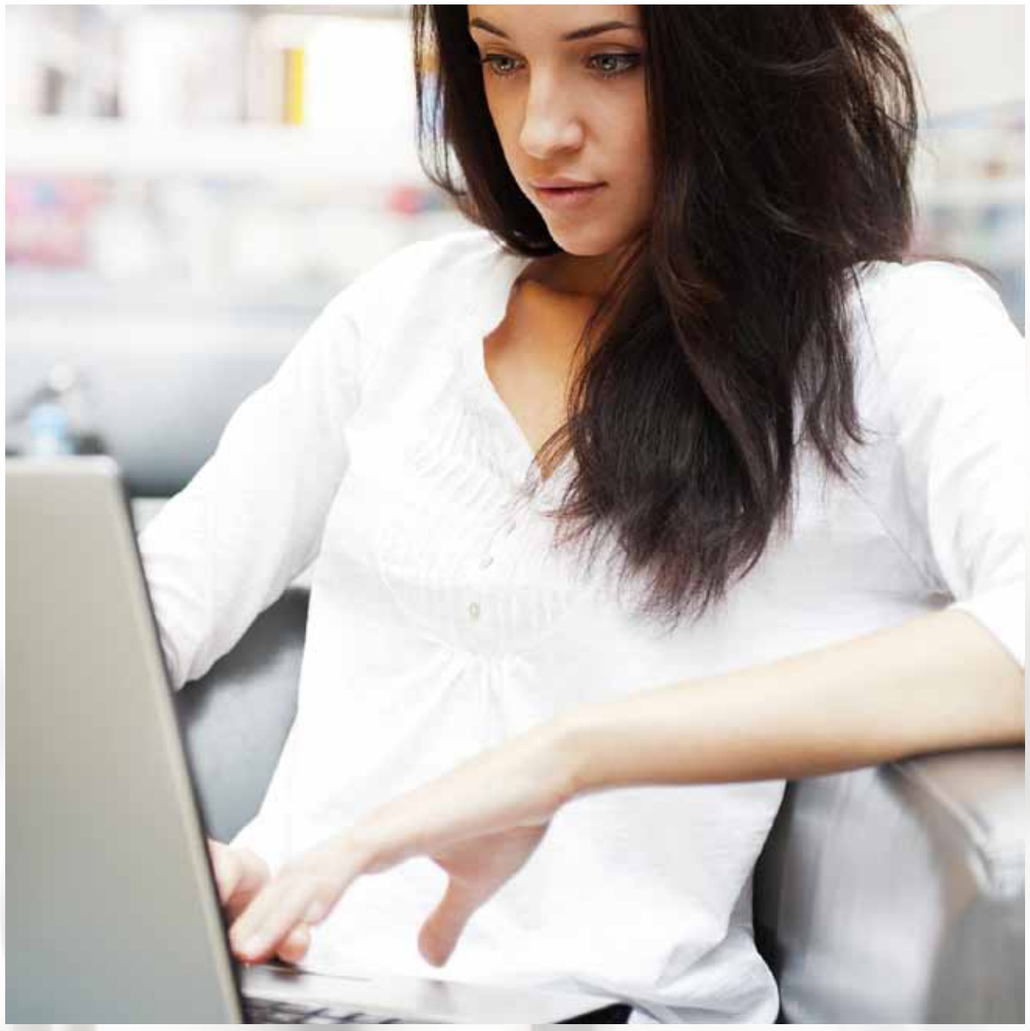

hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir.
10-Nitekim Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz (AY m. 11) ve Temel hak ve hürriyetler, özlerine dokunulmaksızın yalnızca Anayasanın ilgili maddelerinde belirtilen sebeplere bağlı olarak ve ancak kanunla sınırlanabilir. Bu sınırlamalar, Anayasanın sözüne ve ruhuna, demokratik toplum düzeninin ve lâik Cumhuriyetin gereklerine ve ölçülülük ilkesine aykırı olamaz (AY m. 13)
11-T.C. Kalkınma Bakanlığı "Veri Korumasında Geleceğe yönelik Açılımlar" Çalıştay Sonuç Raporu Eylül 2012
12-Burada unutulmaması gereken bir gerçek yaşlı kimselerin de zamanında bize bakmış olduklarıdır. Bu kişiler, aktif iş hayatlarının olduğu dönemde maaşlarının 1/3'ünü vergi olarak toplumsal ihtiyaçların giderimine diğer 1/3'ünü SGK birimlerine emeklilik hayatlarında rahat etmek için aktarmışlardır.
13-Tam işlerlik kazanmadan uygulamaya geçilen sisteme ilişkin sıkıntıları http://bit.ly/XUgXdr adresinde yer alan haberden okuyabilirsiniz.
14-Devlet vergi toplamak amacında değil, hizmet sunma amacında olmalıdır. Hem kaynakta hem de her alışverişte sair sebepler ile vatandaştan kesilen vergi ve yol geçişlerinde ödenen katkı payları karşılığı sunulacak ücretsiz ve çeşitli hizmetler ile desteklenmelidir.
15-Resmi Rakamlara göre; 2003 yılında 3 milyon olan kişisel bilgisayar sayısı 2010 yılında 12,5 milyona ulaştı,bilgisayar sahipliği oranı da % 4'lerden, % 17'lere çıktı. 2002'de 4,3 milyon olan internet kullanıcısı sayısı 2010 yılı sonunda 39 milyona çıktı bu sene sonunda ise söz konusu rakamın 55 milyona ulaşması bekleniyor. http://gundem.bugun.com.tr/hukumet-ten-bilgisayar-seferberligi-154978-haberi.aspx
16-Fatih Projesi hakkında ayrıntılı bilgiye http://bit.ly/XBBAt4 adresinde ulaşabilirsiniz.
17-Birleşmiş Milletler tarafından 03.06.2011 tarihinde yayınlanan "Freedom of expression and new media (İfade Özgürlüğü ve Yeni Medya)" başlıklı raporda Internet erişim hakkının bir insan hakkı olduğuna dikkat çekildi. Raporda özetle; Web'in diğer insan haklarını da destekleyen bir araç haline geldiği, internetin benzersiz ve dönüştürücü doğası ile sadece bireylere fikir ve ifade özgürlüğü sağlamadığı bunun yanı sıra toplumun bir bütün olarak gelişimini de sağladığı bu hali ile diğer insan haklarını da desteklediği, bu nedenle internete global erişimin sağlanmasının bütün devletlerin en önemli önceliği olması gerektiği ve her devletin internetin uygun fiyatlarla, geniş kitlelerin ulaşımına uygun şekilde var olmasını ve kullanımı sağlamakla yükümlü olduğu bu nedenle de internet ortamını sağlamaya yönelik yasal düzenlemeleri amaca uygun ve etkili olacak şekilde geliştirmesi gerektiği vurgulanmıştır. Rapor hakkındaki bilgiye aşağıdaki adresten ulaşabilirsiniz. http://www.ohchr.org/EN/NewsEvents/Pages/FreedomExpressionandnewmedia.aspx
18-Ülkemizin BM üyeliği hakkında ayrıntılı bilgiye http://bit.ly/XBHoma adresinden ulaşabilirsiniz.
19-Bu gereklilik Normlar Hiyerarşisinden kaynaklanmaktadır. Milletlerarası düzenlemeler Anayasa ve altında yer alan her tür mevzuatın üzerindedir.

"e-müfredat" ve "e-ders" uygulamasına geçiliyor

Bakanlık, tüm müfredatın İnternet ortamına taşınacağı yeni bir sistem hazırlıyor. 7-8 ay içinde kullanılacak sistemde, derse gidilmemesi veya anlaşılmaması durumunda o ders, İnternet'ten izlenebilecek.

Milli Eğitim Bakanlığı (MEB), dersleri kaçıran veya ek bilgi edinip kendini geliştirmek isteyen öğrencilere yönelik İnternet üzerinden ders anlatımına ilişkin yeni bir sistem hayata geçiriyor. Bakanlık üstünde çalıştığı "e-müfredat" ve "e-ders" sistemi, sekiz ay sonra hayata geçirmeyi planlıyor. Yeni sisteme göre; öğrenciler bir derse gidememeleri, derse gidip anlamamaları veya dinleyemedikleri durumlarda aynı dersi İnternet'ten izleyebilecek. E-müfredat programında, tüm derslere dair konular, ayrıntılı ama basit bir dille anlatılacak. e-ders programında da okullardaki akıllı tahtada ders anlatan öğretmenlerin videoları yer alacak.

Şu anda sistemde bulunan 44 bin görsel, iki bin işitsel materyalin yüklendiği sistem kapsamında dersler, video, animasyon ve çeşitli programlarla sanal ortama aktarılacak. Görsel ve işitsel materyal, daha da artırılarak zenginleştirilecek.

Sistem, dersleri kaçıran veya dersi izlemesine rağmen ek bilgi edinip kendini geliştirmek isteyen öğrencilere de kolaylık sağlayacak.
Tüm derslerin İnternet'ten izlenerek öğrencilerin devamsızlığı artırmasının önüne geçmek için okula devamsızlık konusundaki sınır korunacak. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu'nun (TÜBİTAK) Bilim ve Teknik Dergisi de artık çocuklara ücretsiz verilecek.
Talim-Terbiye Kurulu (TTK) Başkanı Prof. Dr. Emin Karip, yeni projeye ilişkin şu bilgileri verdi:
"Öğrenciler için elektronik içerikler sunuyoruz fakat bu elektronik içeriği iyi yönetemezsek İnternet dünyasında kayboluruz. Öğrenci o anda dersi kaçırabilir ama dersi telafi edebilir. Derse gelemeyebilir. Bu sistemde dersler olabilir. Videolar olabilir. Farklı elektronik içerikler olabilir. Sosyal eğitim platformu bir takım sınırlılıklar olsa da 8 ay içinde sistem gelişecek.
2 bin eğitsel video var. 400 e-kitap 50 e-içerik portalı var. E-içerik ile ilgili çalışmalar devam ediyor. Özel okulların da ulaşımı için altyapı oluşturuluyor. Sanırım önümüzdeki sürede 2-3 ay zaman içinde bu da gerçekleştirilebilir. e-ders içerisinde akıllı tahtada ders anlatan öğretmen videoları olacak, deneyler olacak. Her türlü görsel uygulamalar yeni bilgi güncellemeleri ile olacak..."

Mükellefe e-fatura kolaylığı

Vergi Usul Kanunu kapsamında fatura düzenlemek zorunda olan mükellefler, belirli şartları yerine getirdiklerinde e-fatura gönderip alabilecekler.

Maliye Bakanlığı'nın, 424 Sıra No'lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği, Resmi Gazete'nin 21 Şubat 2013 tarihli sayısında yayımlanarak yürürlüğe girdi. Vergi Usul Kanunu'nun ilgili maddesi uyarınca fatura düzenlemek zorunda olan mükelleflere tebliğde getirilen usul ve esaslar çerçevesinde e-fatura gönderme veya alma izni verildi.

Uygulamadan yararlanmak isteyen mükelleflerin, başvuru işlemlerini "www.efatura.gov.tr" İnternet adresinde yayımlanan başvuru kılavuzuna uygun olarak yerine getirmeleri gerekecek. Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB) tarafından yapılan değerlendirme sonrasında başvuruları uygun bulunan mükelleflerin kullanıcı hesapları Başkanlıkça tanımlanacak ve aktive edilecektir. Bu işlemlerin tamamlanmasının ardından kullanıcı hesabı aracılığı ile e-fatura gönderme veya alma işlemleri gerçekleştirilecek.

Tüzel kişi mükellef olmayan ve e-Fatura göndermek veya almak isteyen kurum, kuruluş ve işletmelerin uygulama karşısındaki durumu ve uygulamadan yararlanma prosedürleri, yapacakları başvuru üzerine GİB tarafından belirlenecek.

Bilgi işlem sistemleri yeterli olan kullanıcıların, gerekli entegrasyonu sağlamaları koşulu ile e-fatura uygulamasını doğrudan kendilerine ait bilgi işlem sistemleri aracılığı ile kullanmaları mümkün olacak. Uygulamaya entegre olmak isteyenler, bilgi işlem sistemlerinde gerekli ön hazırlıkları tamamladıktan sonra sistemlerini ve fatura ile ilgili süreçlerini açıklayan dokümanlarla birlikte www.efatura.gov.tr İnternet adresinde yer alan başvuru kılavuzuna uygun olarak GİB'e başvuruda bulunacak.

e-fatura uygulamasından yararlanan mükellefler ile diğer kurum, kuruluş ve işletmelerin e-faturalarını kendi mali mühür sertifikaları ile onaylamaları veya nitelikli elektronik sertifikaları ile imzalamaları esas olacak. Ancak e-fatura uygulamasını özel entegratör vasıtasıyla kullananlar düzenlenecek e-faturalarını entegratörün mali mühür sertifikası ile onaylanmasına izin verebilecekler.

Tebliğe göre, 1 Ocak 2013 itibariyle işyeri elektrik ve doğalgaz tüketim bilgileri, tüketim bilgilerinin okunduğu dönemi izleyen ikinci ayın 14'üncü günü saat 24.00'e kadar elektronik ortamda Maliye Bakanlığı'na (Gelir İdaresi Başkanlığı BTRANS aracılığıyla) gönderilmesi gerekecek. Ayrıca 1 Ocak 2013 tarihi itibariyle yeni tesis edilen, değişen veya kapanan aboneliklere ilişkin abone bilgileri, abonelik işleminin tesis edilmesini izleyen ikinci ayın 14'üncü günü saat 24.00'e kadar elektronik ortamda Maliye Bakanlığı'na (Gelir İdaresi Başkanlığı BTRANS aracılığıyla) gönderilmesi gerekecek.

IV. Bilgi Teknolojileri Yönetişim ve Denetim Konferansı

IV. Bilgi Teknolojileri Yönetişim ve Denetim Konferansı 13-14 Mart 2013 tarihleri arasında İstanbul'da... Her geçen yıl ilginin giderek arttığı konferans bu sene birçok yabancı konuğu ağırlayarak uluslararası bir kimliğe kavuşuyor...

IV. BTYD Konferansı ile düzenleme ve denetim otoriteleri, bilişim uzmanları, denetçiler, risk yönetcileri ve akademik dünyanın bir araya getirilerek bilgi paylaşımının sağlanması amaçlanmıştır. Türkiye'de dördüncüsü düzenlenecek olan bu konferans, sizlere farklı disiplinlerde çalışan yabancı ve yerli profosyonellerin bilgi ve deneyimlerinden yararlanma fırsatı sunacaktır. Dünyada ve ülkemizde bilgi teknolojilerinin yönetilmesi ve denetlenmesi, bilgi güvenliği ile bu alanlardaki düzenlemeler ve standartlar konusunda gelinen seviye ve uygulamalar bu Konferansta ele alınacaktır. IV. BTYD katılımcılara verimli iletişim ağı ile yeni kariyer fırsatları, sertfika sınavları hakkında bilgi ve deneyim, CPE kazanma imkanı sunacaktır.

YÖNETİŞİM · RİSK · DENETİM · DÜZENLEMELER

COBIT · GÜVENLİK · BULUT BİLİŞİM · SERTİFİKALAR

Katılım ve bilgi için www.btyd.org.tr

Neden Katılmalı?

Eşsiz öğrenme ortamı...
BT Yönetişim ve Denetim konusunda alanında uluslararası alanda en uzman kişilerin yapacakları sunumları ve aktaracakları tecrübeleri dinleme fırsatı...

Kamu ve özel sektör bilişim yöneticileri buluşması...
Kamu düzenleyici ve denetleyici otoritelerinden bankalara, sigorta kuruluşlarından aracı kurumlara, belediyelerden ilaç sektörüne.... Farklı sektörlerden

İş geliştirme ve tanışma...
BT Yönetişim ve Denetim alanındaki tüm profosyonellerin bir araya geldiği en büyük etkinlikte yer alma fırsatı, yeni işler ve kariyer imkanı.

Sınavlara hazırlık, CPE kazanımı...
CISA, CISM, CIA gibi sertifika adaylarına sınavlar hakkında bilgi, örnek soruların incelenmesi... Sertifika sahipleri için CPE kazanma imkanı.

“Kişisel verilerin paylaşımı” tartışılıyor, sağlıkta fişlemeye iptal, yeni yasa yolda

Sağlık Bakanlığı’nın topladığı sağlık bilgilerini sattığı iddia edilirken SGK, sağlık dışı verilerini özel sektöre satma kararı aldı. Anayasa Mahkemesi, hastaların kişisel bilgilerini paylaşmaya ilişkin düzenlemeyi iptal etti. Ve, birçok bilginin aktarılacağı “devlet veri bankası”nı içeren yeni yasa tasarısı geliyor.

2010 yılında Anayasa’da yapılan değişiklikle kişisel verilerin korunması temel bir hak olarak koruma altına alınsa da Türkiye’de mahremiyet ve kişisel veri korunması konusunda spesifik yasası yok. Kişisel verilerin işlemeyle ilgili yeterli ve açık bir yasal düzenleme bulunmazken verilerin işlenmesi süreçlerini kontrol edecek ve denetleyecek bir kurum da yok. Türk Ceza Kanunu 135 ve diğer maddelerinde kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesi suç sayılıyor ama hangi hallerde hukuka aykırı, hangi hallerde hukuka uygun olduğuna dair düzenleme bulunmuyor.
2003’ten beri gündemde olan “kişisel verilerin korunması”, yaz aylarından bu yana yasal düzenlemeler açısından yeni bir boyut kazandı. Özellikle 11 Temmuz 2012 tarihli ve 28350 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanarak yürürlüğe giren Genel Sağlık Sigortası Verilerinin Güvenliği ve Paylaşımına İlişkin Yönetmelik, kişisel veriler konusunda, “güvenlik” ve “mahremiyet” tartışması yarattı.
Sağlık Bakanlığı, söz konusu genelge uyarınca 1 Ocak 2013’te yürürlüğe koyduğu genelge kapsamında “Sağlık Net 2 Programı” ile; özel sağlık kuruluşları ve muayenehanelerde çalışan tüm hekimler aracılığıyla, hastalara ait tıbbi bilgileri kayıt altına almaya başladı. Türk Tabipler Birliği (TBB), hastalara ait tüm tıbbi bilgilerin paylaşılması ile “hasta mahremiyetinin” ihlal edildiği öne sürüp genelgeye karşı çıktı. Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) de tüm maddelerin iptal edilmesi için Anayasa Mahkemesi’ne başvurdu.

CHP İzmir Milletvekili ve TBMM Sağlık Komisyonu üyesi Aytun Çıray, Anayasa’nın 20 maddesine göre özel yaşamın gizliliği ilkesi bulunduğunu anımsatıp bu bilgilerin mahkeme kararı ya da kişinin kendi rızası olmadan hiçbir şekilde paylaşılamayacağına dikkat çekti. Hastaların özel bilgilerinin tek elde toplanması ve gerektiğinde paylaşılacak olmasının bioajanlığın da yolunu açabileceğine işaret eden Çıray bu bilgilerin ilaç firmaları; sigorta şirketleri hatta organ mafyaları için hazine ile eş değer olduğunu belirtti. Çıray, söz konusu uygulamanın tıbbi bir wikileaks skandalını ortaya çıkarabileceğini kaydetti. CHP Mersin Milletvekili Prof. Dr. Aytuğ Atıcı ise, halkın hastalıklarının neler olduğu ve hangi ilaçları kullandığı gibi bilgilerin 72 milyon liraya bir firmaya satıldığını öne sürdü.

Bakanlığın “fişleme” yaptığı iddialarına da yol açan, hastaların hastanelere vermek zorunda oldukları kişisel

ve hizmet bilgilerini toplama, işleme ve paylaşma yetkisi mahkemeden döndü. Anayasa Mahkemesi, 14 Şubat 2013 tarihli toplantısında, düzenlemeyi Anayasa'ya aykırı buldu ve iptal etti. 663 No'lu Kanun Hükmünde Kararname'nin 7 maddesini iptal eden Mahkeme, kararını Anayasa'nın özel hayat ve kişisel verilerin gizliliği ilkelerine dayandırarak verdi. Böylece, Sağlık Bakanlığı'nın hastaların tüm verilerinin tek merkezde toplanmasının önü kapandı.
Bu arada Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK), sağlık dışındaki verilerini özel kurum ve kuruluşlara satma kararı aldı. 27 Temmuz 2012'de kurum web sayfasında yayımlanan "T.C. Sosyal Güvenlik Kurumu Genel Sağlık Sigortası Verilerinin Güvenliği Ve Paylaşımına İlişkin Usul Ve Esaslara" dayanılarak sağlık verilerinin paylaşımına ilişkin usul ve esaslar belirlendi. Buna göre, paylaşım için özel "Veri Paylaşımı Kurulu" oluşturulurken kurulda değerlendirilen talepler uygun görüldüğünde tespit edilen ücret karşılığında satılabilecek. Mahkemelerden gelen talepler ise ilgili birim tarafından doğrudan karşılanacak, usul ve esaslarda belirlenen kişi, kurum ve kuruluşlara ise veriler ücretsiz olarak verilebilecek.
Usul ve esaslarda belirlenen kişi, kurum ve kuruluşlara da veriler ücretsiz olarak verilebilecekken ücret talep edilecek kurum ve kuruluşların belirlenmesi konusunda ortaya çıkabilecek ihtilaflar Veri Paylaşım Kurulu tarafından çözülecek.
Düzenlemeye göre, gizli veri talep edilmesi durumunda, verilerin alınabilmesi için kamu kurum ve kuruluşları, gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişilerle protokol veya sözleşme imzalanarak veriler satılabilecek. Paylaşılan verinin güvenliği ile ilgili sorumluluk SGK'de değil de alıcı tarafta olacak. SGK ile sözleşme veya protokol yapan kurum ve kuruluşlara veriler e-posta, posta, web servis, VPN, XML gibi elektronik yollarla iletilecek.
Söz konusu uygulamada verilerin kolaylıkla kamu dışındaki kişi ve kurumların eline geçebilecek olması kişisel verilerin güvenliği konusunda ciddi kaygılar yaratıyor.

Birçok bilgi, "devlet veri bankası"na aktarılacak

Bakanlar Kurulu'nda ele alınan ve önümüzdeki günlerde Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne sevk edilmesi beklenen yeni Kişisel Verilerin Korunması Yasa Tasarısı da, Avrupa ülkeleri arasında "kişisel verileri saklayamayan ülke" listesinden çıkmak isteyen Türkiye'de yeni bir tartışma başlatacak gibi. Yasa tasarısına göre, "İsim, telefon numarası, motorlu taşıt plakası, sosyal güvenlik numarası, pasaport numarası, özgeçmiş, resim, görüntü ve ses kayıtları, parmak izleri" gibi genetik bilgiler, artık kişisel veri olarak "devlet veri bankası"nda yer alacak.
Tasarı sadece devlete değil, bankalar ve şirketlere verilen kişisel bilgilerin saklanmasını da içeriyor. Kişilerin ırk, etnik köken, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve diğer inançlar, dernek, vakıf ya da sendika üyeliği, sağlık, cinsel hayat ile ilgili veriler özel veriler olarak kabul ediliyor. İlke olarak bunlar kamu kurum ve kuruluşları da dahil olmak üzere kimse tarafından işlenemeyecek. Ancak tasarı belli zorunlu hallerde sınırlı bir işleme ve bunları açıklama olanağı sağlıyor. Bir kişi kamuoyuna kendisi ile ilgili işlenemeyecek bilgilerden birini açıklamışsa yasak kalkacak.
Sağlık kuruluşundaki sağlık bilgileri, Sosyal Güvenlik Kurumu ve benzer kurumlarla paylaşılacak. Sağlık hizmetlerinin bedelini ödeyen kurumlar, bu bilgilere ulaşacak ancak gizli tutacak. MİT ve Emniyet yasaklanan alanlarda kişisel veri toplayamayacak, fişleme yapamayacak. Kurumların toplanmasına izin verdiği bilgilere de bu kurumlar ulaşamayacak. Ancak yargılamaya ilişkin konular, bu tasarının kapsamına girmeyecek.
Bu kanunun hükümlerine aykırı olarak kişisel verileri depolayan, muhafaza eden, değiştiren, yeniden düzenleyen, açıklayan, kullanılmasını engelleyen veya 3'üncü kişilere aktaranlar 6 aydan 3 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılacak. Verileri silmeyen, yok etmeyen veya anonim hale getirmeyen sorumlulara da 6 aydan 1 yıla kadar para cezası verilecek.

“Kişisel Verilerin Korunması Haktır”

Alternatif Bilişim Derneği’nin düzenlediği “Kişisel Verilerin Korunmasın Haktır” seminerinde uzmanlar, Türkiye ve AB’deki mevzuatı irdeledi, yurttaş farkındalığının arttırılması ve daha iyi bir yasal düzenleme için yapılması gerekenleri tartıştı.

Alternatif Bilişim Derneği tarafından, “Kişisel Verilerin Korunmasın Haktır” semineri düzenlendi. 23 Şubat 2013 Cumartesi günü, Ankara Üniversitesi ATAUM Cebeci Kampüsü’nde gerçekleştirilen toplantının yönetimini Alternatif Bilişim Derneği Yönetim Kurulu Başkanı Ali Rıza Keleş üstlendi. Toplantıya konuşmacı olarak; Bahçeşehir Üniversitesi. Hukuk Fakültesi’nden Yrd.Doç.Dr. Elif Küzeci, Bağımsız İletişim Ağı (BİANET) Sağlık Hakkı Haberciliği’nden Dr. Mustafa Sütlaş ve Marmara Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyes Doç. Dr. Melih Kırlıdoğ katıldı.

Uzman ve ilgililerin katıldığı seminerde, “Türkiye ve Avrupa Birliği’nde (AB) mevzuat nasıldır, yurttaş farkındalığının arttırılması ve daha iyi bir yasal düzenleme için neler yapabiliriz” sorularına çözüm önerileri getirildi.

Alternatif Bilişim Derneği’nin 2 yıl önce kurulan yeni bir dernek olduğunu belirten Yönetim Kurulu Başkanı Keleş, kişisel verilerin korunması konusuyla ilgili birçok çalışma yaptıklarını dile getirdi. Kişisel verilerin korunmasının hep önemli olduğunun altını çizen Keleş, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hazırlanan yasa tasarısının Meclis’te görüşülmesinin Temmuz 2013 tarihine ertelenmesini eleştirdi.

Bahçeşehir Üniversitesi.Hukuk Fakültesi’nden Yrd.Doç.Dr. Küzeci, kişisel verilerin korunmasının Türkiye’de geç kalınmış bir konu olduğuna işaret ederek, temel sorunun konunun Türkiye’de tam olarak anlaşılamaması olduğunu söyledi. Kişisel veri konusunun genel bir tanımı olduğunu ifade eden Küzeci, “belirlenebilir bir kişiye ilişkin her türlü bilgi” olduğunu dile getirdi. “Finansal nitelikteki bilgiler kişisel veri olarak değerlendirilir mi?” sorusunu soran Küzeci, MOBESE kameralarının tuttuğu bilgilerin ve IP numarasının kişisel veri olup olmadığının tartışıldığını belirtti. Sunumunda “Kişisel verilerin korunması neden gerekli?” sorusunu yönelten Küzeci, bir kişinin bilgisinin o kişinin mülkü olduğunu savundu. Küzeci, kişisel verilerin korunmasının özel yaşamın korunmasıyla parallel olduğunu söyledi.

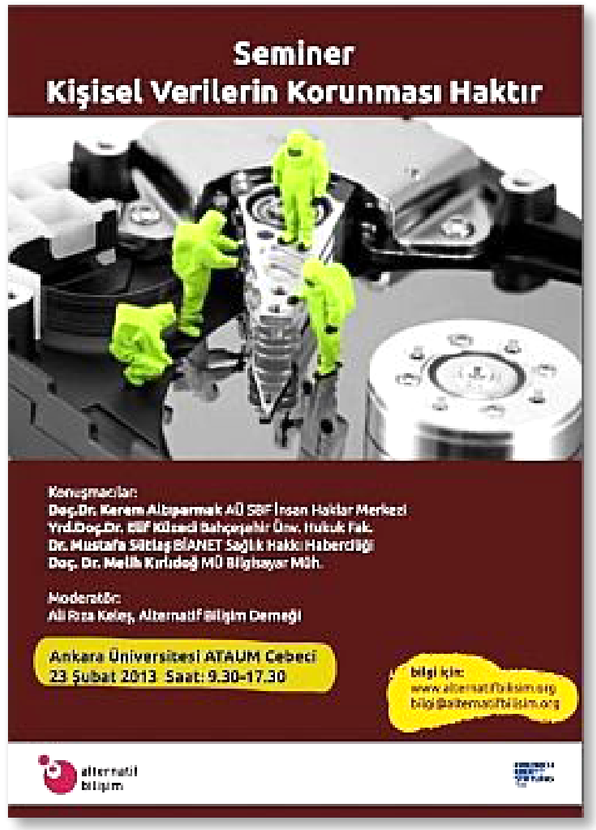

BİANET Sağlık Hakkı Haberciliği’nden Dr. Sütlaş da, 27 yıl cüzzam hastalığı ile ilgilendiğini anlatarak, veri ve bilgi konusuna açıklık getirmek istediğini kaydetti. İdrarda kan bulgusununa rastlanmasının bir veri olduğunun altını çizen Sütlaş, bu konuda bir açıklama yapılmasının ise bilgi olduğunu dile getirdi. Bilginin kişisel hak olarak korunması gerektiğinin üzerinde duran Sütlaş, SağlıkNET’teki bilgilerin merkezileşmiş durumda olduğunu belirtti. Sütlaş, kişisel verilerin korunmasına ilişkin hazırlanan yasa tasarısının 2007’de Meclis’e sunulmasına rağmen halen yasalaşmış olmamasını eleştirdi. Sütlaş, sağlık anlamında kişisel veri/bilgi toplanmasının sağlığı korumak ve iyilik anlamına geldiğini kaydetti. Sütlaş, kişisel verilerin korunması konusunda Türkiye’nin AB tarafından güvenlikli olmayan ülke olarak nitelendirildiğini vurguladı.

Marmara Üniversitesi Bilgisayar Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyes Doç. Dr. Kırlıdoğ ise ticari olarak bilgilerin suistimal edilebilir hale geldiğine dikkat çekerek, devletler tarafından da bilgilerin suistimal edilir hale geldiğine işaret etti.

Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz:

Bilgi Toplumu Stratejisi, bilişim sektörüne özel önem veriyor

Hazırlıkları sürdürülen, BTS'de bilişim sektörüne özel önem verildiğini vurgulayan Kalkınma Bakanı Yılmaz, "Türkiye'nin dünya bilişim pazarından daha fazla pay alması için sektörün mevcut durumu analiz edilerek sektörün gelişimi açısından engel teşkil eden kritik sorunlara neşter vurulacak" dedi.

Fatma Ağaç

Türkiye'nin dünya bilişim pazarından daha fazla pay alması için sektörün mevcut durumu analiz edilerek sektörün gelişimi açısından engel teşkil eden kritik sorunlara neşter vurulacağını söyleyen Kalkınma Bakanı Cevdet Yılmaz, hazırlıkları sürdürülen, Bilgi Toplumu Stratejisi'nde (BTS) bilişim sektörüne özel önem verildiğini bildirdi. Yılmaz, BTS ile bilişim sektörünün, Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefi bağlamında konumlandırılmasının öngörüldüğünü kaydetti.

Yılmaz, strateji çalışmasıyla bilişimle kalkınma vizyonu etrafında güçlü bir bilişim sektörü oluşturacak kararları almayı ve başta İnternet ve mobil teknolojiler olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerinin Türkiye'de kullanımını etkinleştirmeyi amaçladıklarına işaret etti.

İnternet'e erişimin dünyada temel bir hak olarak kabul edilmeye başlandığı bir dönemde stratejinin Türkiye'nin genişbant altyapısını güçlendirecek çözümlere ilişkin bir çerçeve ortaya koyacağını dile getiren Yılmaz, BTS'nin yalnızca ekonomik değer yaratmasının yeterli olmayacağını vurguladı.

Kent yaşamını kolaylaştıracak akıllı çözümlerin stratejik bir yaklaşımla ele alınacağının altını çizen Yılmaz, "Bu alanda akıllı ulaşım, enerji ve su verimliliği, çevreye duyarlılık gibi konular öncelikli olacak" dedi.

Yılmaz, "Sosyal değer yaratılmasına da çok önem veriyoruz. Onun için Stratejide bir yandan bireylerin ve toplumun bilişim uygulamalarını etkin biçimde kullanmalarına ve sayısal bölünme dediğimiz toplum kesimleri arasındaki erişim ve kullanım farkını gidermeye çalışacağız. Diğer yandan da hem genel anlamdaki sosyal sorunlarımıza hem de bilişimin neden olduğu sorunlarımıza çare olacak adımları tanımlamaya çalışacağız. Bu çerçevede eğitim, aile, nesiller arası ilişkiler gibi belli başlı konuları ön plana çıkaracağız" diye konuştu.

e-Devlet çalışmalarının da BTS'nin önemli bir ayağını oluşturmaya devam edeceğini belirten Yılmaz, özellikle son birkaç yılda hayata geçirilen e-devlet projelerinin, kamu hizmetlerinden yararlanmada büyük maliyet avantajları ve kolaylıklar sağlayarak, kamu hizmetlerinin daha verimli ve nitelikli sunumuna yönelik çalışmaların odağında yer aldığını ifade etti. Kalkınma

Bakanı Cevdet Yılmaz, BİLİŞİM Dergisi'nin sorularını şöyle yanıtladı:

-1990'lı yılların özellikle ikinci yarısından itibaren tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de bilişim toplumu olma yönünde çabaların arttığı gözleniyor. Ülkemizde bilişim toplumuna geçiş amacına yönelik olarak Bilişim ve Ekonomik Modernizasyon Raporu ile Türkiye Ulusal Enformasyon Altyapısı Anaplanı (TUENA) hazırlandı. e-Ticaret Koordinasyon Kurulu (1998-2002) ve KamuNET (1998-2002) kuruldu. e-Türkiye Girişimi (2001) başlatıldı. e-Dönüşüm Türkiye Projesi gündeme getirildi. Ardından "Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanıp uygulamaya konuldu. Geçmişte Bilgi Toplumu Stratejisi Eylem Planı kapsamında açıklanan 111 eylemin ancak yüzde 50'si gerçekleştirildi. Bazı projeler kaldı. Bu kapsamda yapılan çalışmaları, alınan sonuçlara ilişkin değerlendirmenizi alabilir miyiz?

-Bildiğiniz gibi ülkemizde bilgi toplumuna dönüşüm konusunda, daha önce çeşitli seviyelerde girişimler olsa da, en geniş ve kapsamlı süreç, e-Dönüşüm Türkiye Projesi ile başlatıldı. 2003 yılından itibaren, e-Dönüşüm Türkiye Projesi şemsiyesi altında iki kısa dönemli eylem planının uygulanmasından sonra 2006 yılında Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planını hazırlayarak uygulamaya koyduk. Strateji ve eylem planı, kamu yatırım projeleri ya da çeşitli aktörler tarafından uygulanan programlarla görünür hale geldi. Stratejinin uygulama sürecini iki farklı yöntemle takip etmeye çalıştık. Birincisi, istatistiklere dayalı bir izleme süreci idi. Strateji kapsamında 117 ayrı göstergeden oluşan bir istatistik seti oluşturmuştuk. Bu göstergelerin takibini 2009 yılından itibaren üç yıl arka arkaya çıkardığımız Bilgi Toplumu İstatistikleri çalışması ile yaptık. Bu raporlar, göstergeler ve bu göstergelere ilişkin hedeflerimiz dikkate alındığında bazılarında hedefi aştığımızı, bazılarında hedefe yaklaştığımızı, bazılarında da maalesef hedeflerimize yaklaşamadığımızı ortaya koyuyor.

Bir diğer değerlendirme mekanizması da Değerlendirme Raporları. 2008 yılından bu yana beş adet ilerleme raporu hazırlandı. Son olarak da nihai değerlendirme raporuna yönelik bir hazırlık yapıldı. Bu raporlarda da göstergeler haricinde belirlenen 111 eylemdeki gelişmeler nitelik olarak ortaya kondu. Henüz yayınlamadığımız nihai değerlendirme raporuna göre Stratejinin 2012 yılı Haziran ayı itibarıyla yüzde 64,7 oranında bir tamamlanma oranına ulaştığını görüyoruz. Bunu önemli bir başarı düzeyi olarak değerlendiriyorum. Diğer yandan, elbette eksik kalan, başlatılamayan ya da tamamlanamayan çalışmaları da bu raporda ele aldık. Stratejinin uygulama sürecinde karşılaşılan sorunlar, daha iyi nasıl gerçekleşebileceği konusunda elde edilen tecrübeler, bundan sonraki çalışmalarımızda bize yol gösterici olacak.

-Kalkınma Bakanlığı "Bilgi Toplumu Stratejisini" yeniden hazırlıyor. Buna neden ihtiyaç duyuldu? Strateji hangi yılları kapsayacak ve neler yapılması planlanıyor?

-Ülkemizin temel politika metinleri olan Kalkınma Planı, Orta Vadeli Program ve Yıllık Programlar hiçbir politika alanını dışarıda bırakmadan tüm konulara yer verdiğimiz üst düzey politika metinleridir. Bu kapsamda, her alana ilişkin daha detaylı temel politika metinlerine ihtiyaç duyuluyor. Kamu kurumlarımız tarafından hazırlanan stratejiler de bu çerçevedeki çalışmalardır.

Daha önce 2005 yılında hazırlanarak 2006-2010 döneminde uygulanan Bilgi Toplumu Stratejisi ülkemizde bu çerçevede ilk üretilen strateji dokümanları arasında yer alıyordu. Takip eden dönemde çok sayıda alanda bu türden çalışmalar kurumlarımız tarafından yapıldı.

Geçtiğimiz dönemdeki Bilgi Toplumu Stratejisi deneyimimiz, birtakım eksiklikleri de süreç boyunca deneyimlememize rağmen, bize bunun önemli faydalar sağladığını gösterdi. Strateji bir eylem planı eşliğinde uygulamaya konduğundan Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşüm çalışmaları açısından bir toparlanma sağladı. Kurumlarımız buradaki temel yönlendirmelerden destek buldular, çalışmalarının hangi bütünün parçasını teşkil ettiği konusunda duyarlılık geliştirme fırsatını buldular. Üstelik bilgi toplumu çalışmaları çok yaygın olduğundan ve bu alanda sınırlı sayıda kurumun görev üstlenmesi ile ilerlemek mümkün olmadığından, Strateji bir anlamda fiili bir kurumsal işbirliği çerçevesi oluşturdu. İşte bu ve bunun gibi nedenlerle önümüzdeki dönem için Bilgi Toplumu Stratejimizi güncellememiz gerektiğini düşündük ve buna ilişkin çalışmalarımızı başlattık.

Bildiğiniz gibi, bilgi ve iletişim teknolojileri hayata dair çok yeni fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsatlardan mümkün olan en üst seviyede faydalanmak ve hayatımıza önümüzdeki yıllarda girecek bu yenilikleri yönetmek için strateji ve politikalar oluşturmak durumundayız. Bu kapsamda hazırlanmış bulunan Bilgi Toplumu Stratejisinin (2006-2010) uygulama dönemi 2010 yılı itibarıyla sona ermiştir. Bu nedenle, ülkemizin önümüzdeki dönemde uygulayacağı bilgi toplumuna dönüşüme ilişkin strateji, politika ve uygulamaların belirlenmesi amacıyla yeni bir strateji çalışması yürütmekteyiz. Bakanlığımız koordinasyonunda ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları ile özel sektör ve sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımıyla, 2014-2020 yıllarını kapsayacak olan yeni Strateji 2013 yılında tamamlanarak uygulamaya konulacaktır.

Stratejiyi iki aşamalı bir süreçten geçerek hazırlamayı öngördük. İlk aşamada bir

danışmanlık hizmeti alarak Stratejinin oluşturulması sürecinde istifade edeceğimiz bir takım hazırlık çalışmalarını yaptırıyoruz. Bu çalışma ile ülkemizin bilgi toplumu açısından mevcut durumunu, bu alandaki küresel eğilimleri ve ülke örneklerini görmek istiyoruz. Bu çalışmada ayrıca mevcut durum ve küresel örnekler göz önüne alınarak bir takım önerilerin yapılmasını da bekliyoruz. Bu süreç tamamlandıktan sonra Bakanlığımızın koordinasyonunda ilgili kesimlerin katılımı ile Stratejiyi oluşturma sürecini başlatacağız.

-"Bilgi Toplumu Stratejisi"nin yenilenmesi kapsamında hangi konulara yer verilecek? Yenilenen strateji planında eski dönemde yapılamayan/sonuçlandırılamayan eylemler mi öne çekilecek?

-Strateji çalışmasıyla bilişimle kalkınma vizyonu etrafında güçlü bir bilişim sektörü oluşturacak kararları almayı ve başta İnternet ve mobil teknolojiler olmak üzere bilgi ve iletişim teknolojilerinin Türkiye'de kullanımını etkinleştirmeyi amaçlıyoruz.
Çalışma boyunca, hayatımıza büyük bir hızla giren ve eğitimden çalışma hayatına, sosyal ilişkilerimizden kamu hizmetlerine her alanda olumlu ve olumsuz önemli etkileri olan bilgi ve iletişim teknolojileri bütün yönleriyle masaya yatırılacak.
Stratejide bilişim sektörüne özel önem veriliyor. Türkiye'nin dünya bilişim pazarından daha fazla pay alması için sektörün mevcut durumu analiz edilerek sektörün gelişimi açısından engel teşkil eden kritik sorunlara neşter vurulacak. Strateji ile sektörün, Türkiye'nin 2023 yılında dünyanın en büyük 10 ekonomisinden biri olma hedefi bağlamında konumlandırılması öngörülüyor.
İnternet'e erişimin dünyada temel bir hak olarak kabul edilmeye başlandığı bir dönemde Stratejimiz Türkiye'nin genişbant altyapısını güçlendirecek çözümlere ilişkin bir çerçeve ortaya koyacak.
Bilişime dayalı çözümler belli alanlarda çalışma imkanlarını ortadan kaldırdığından istihdama ilişkin değerlendirmelerde kaygıyla karşılanabiliyor. Ancak, bu konuda yapılan objektif çalışmalar bilişim sektörünün pozitif istihdam yarattığını ortaya koyuyor. Bu doğrultuda Strateji çalışması ile Türkiye'nin doğru yönü bulmasını sağlayacak analizler yapılacak ve işgücünün stratejik adımlarla yönlendirilmesine odaklanılacak.
Bilgi toplumu stratejimizin yalnızca ekonomik değer yaratması bizim için yeterli değil. Sosyal değer yaratılmasına da çok önem veriyoruz. Onun için Stratejide bir yandan bireylerin ve toplumun bilişim uygulamalarını etkin biçimde kullanmalarına ve sayısal bölünme dediğimiz toplum kesimleri arasındaki erişim ve kullanım farkını gidermeye çalışacağız. Diğer yandan da hem genel anlamdaki sosyal sorunlarımıza hem de bilişimin neden olduğu sorunlarımıza çare olacak adımları tanımlamaya çalışacağız. Bu çerçevede eğitim, aile, nesiller arası ilişkiler gibi belli başlı konuları ön plana çıkaracağız.
Sanal ortam artık neredeyse paralel bir yaşam evreni haline geldi. Gerçek hayatta yaşadığımız pek çok güzelliği sanal ortamda tecrübe edebildiğimiz gibi gerçek hayatta başımıza gelen bir takım olumsuz durumlarla gene sanal ortamda karşılaşabiliyoruz.
Bu açıdan bilgi güvenliği, kişisel bilgilerin korunması ve güvenli İnternet özel önem taşıyor. Biz de Strateji çalışmasında konunun teknik, hukuki, kurumsal boyutlarını kullanıcı alışkanlıklarını da göz önünde bulundurarak bütünsel bir çerçevede ortaya koyacağız ve bu alandaki riskleri mümkün olduğunca azaltmaya çalışacağız.
Bilgi ve iletişim teknolojileri hayata dair çok yeni fırsatlar sunuyor. Bunlardan mümkün olan en üst seviyede faydalanmak istiyoruz. Kent yaşamını kolaylaştıracak akıllı çözümleri stratejik bir yaklaşımla ele alacağız. Bu alanda akıllı ulaşım, enerji ve su verimliliği, çevreye duyarlılık gibi konular öncelikli olacak. Dijital ortamda yer alan devasa bilgi yığınını bireysel, sosyal ve ekonomik değer üretiminde etkin biçimde kullanmamızın yolunu açacak büyük veri politikalarımızı ilk defa gündeme getireceğiz. Hayatımıza önümüzdeki yıllarda girecek yenilikleri yönetme niyetindeyiz.
e-Ticaret alanındaki sorunları ortadan kaldırarak e-ticareti daha da canlandıracak somut öneriler geliştireceğiz. Öte yandan, bilgi toplumunun ve bilgi ekonomisinin önemli bir unsuru haline gelen İnternet girişimciliği konusunu çalışacağız. Buradaki amacımız ülkemizden uzun vadede Google, Facebook gibi lider firmalar çıkmasını sağlayacak bir ekosistem oluşturmaya dönük yaklaşımlar geliştirmek.
e-Devlet çalışmaları da bilgi toplumu stratejimizin önemli bir ayağını oluşturmaya devam edecek. Özellikle son birkaç yılda hayata geçirilen e-devlet projeleri, kamu hizmetlerinden yararlanmada büyük maliyet avantajları ve kolaylıklar sağlayarak, kamu hizmetlerinin daha verimli ve nitelikli sunumuna yönelik çalışmaların odağında yer almaktadır. Kamunun e-dönüşümü, kamu hizmetlerinin etkinliğini artırma amacıyla hızlandırılarak sürdürülecek. e-Devlet çalışmalarımızda bugüne kadar takip ettiğimiz vatandaş memnuniyetini odağa alan yaklaşımı güçlendireceğiz.
Bilgi Toplumu Stratejisi gibi farklı alanlarda çok sayıda hedefin belirlendiği politika belgelerinde kapsam da doğal olarak geniş oluyor. Stratejide ülkemizin kalkınmasının temel bileşeni olarak gördüğümüz bilgi toplumuna ve bilgi ekonomisine geçiş açısından önem arz eden hususları stratejik bir önceliklendirme ile içermek istiyoruz. Bu saydığım kapsamda doğal olarak ileriye doğru hamleler yapma niyetindeyiz. Ayrıca, mevcut strateji ve eylem planlarında yer alan ve henüz tamamlayamadığımız bir takım çalışmalar varsa elbette bunları da yeni çalışmanın kapsamına dâhil etme hususunu değerlendireceğiz.

-"Bilgi Toplumu Stratejisi"nin yenilenmesi çalışmaları kapsamında hazırlanan Mevcut Durum Raporu yayımlandı. Hazırlanan bu raporda, Türkiye'nin bilişim toplumuna

dönüşüm yolunda geldiği nokta; ülkemizde benimsenmiş politika ve stratejiler açıklanıyor. Rapor hakkında bilgi verir misiniz?

Halen yürüttüğümüz danışmanlık hizmet alımında dört adet temel çıktı üretilmesini bekliyoruz. Bunlar; Mevcut Durum Raporu, Küresel Eğilimler ve Ülke İncelemeleri Raporu, İhtiyaç Tespiti ve Öneriler Raporu ve Makroekonomik Projeksiyonlar ve Fırsatlar Raporu. Mevcut Durum Raporu bu kapsamda aldığımız ilk rapor. Bu raporda Teknik Şartnamede tanımladığımız sekiz eksen bazında Türkiye'nin bilgi toplumu açısından ne durumda olduğunun fotoğrafı çekiliyor. Ülkemizde bu alandaki politika ve stratejiler, mevzuat, hayata geçirilen veya çalışmaları süren temel uygulamalar ortaya konuyor. Bu alandaki potansiyelimiz, olumsuzluklar, önümüzdeki fırsatlar ve karşılaşabileceğimiz zorluklar Raporda ele alınıyor. Ayrıca, ulusal ve uluslararası çeşitli veriler dikkate alınarak Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümde uluslararası konumuna ilişkin gelişmeler de analiz ediliyor.
Şu anda hazırlanan ve yayımlanan Mevcut Durum Raporu üzerinde Bakanlığımızın ve ilgili tarafların görüşleri doğrultusunda geliştirmeler devam ediyor. Konuya ilgi duyan herkesin Raporla ilgili görüşlerini beklediğimizi de bu vesileyle ifade etmek istiyorum. Bu raporun olgunlaşması ile ileriye doğru öneriler ortaya konurken doğru bir noktadan hareket etmemiz mümkün olacak diye düşünüyorum.

-Büyüme ve istihdam odaklı olacağı açıklanan "Bilgi Toplumu Stratejisine" hangi kurum, kuruluş ya da kesimlerin katkısı alınacak?

-Türkiye'nin bilgi toplumuna dönüşümü sürecinde olabildiğince ilgili tüm aktörleri sürece dahil etme taraftarıyız. Takdir edersiniz ki bu aktör listesi oldukça kapsamlı. Bilgi toplumuna dönüşüm gündeminin tarafı olan tüm kamu kurumları, özel kesim, sivil toplum kuruluşları ve bireylerin tamamını çalışmanın paydaşı olarak kabul etmekteyiz. Çalışma boyunca bu kesimlerin ilgilileriyle birebir görüşmeler yapılması ve bu kesimlerden temsilcilerin katılımı ile odak grup ve atölye çalışmaları yapılmasını öngördük. Aynı zamanda çalışmanın birinci ayından itibaren yayına geçen Proje ve Katılımcılık Portalı aracılığıyla tüm paydaşların çalışmalar hakkında bilgilendirilmesi ve çalışmaya katkıda bulunmalarını sağlama gayretindeyiz. Danışmanlık süreci sonrası Stratejinin belirlenme aşamasında da benzer bir katılımcı yaklaşımı takip etme niyetindeyiz.

-Avrupa Birliği Bilgi ve İletişim Teknolojileri Politika Destek Programı'nın (ICT PSP) 7. ve son çağrısı olan 2013 Yılı Çağrısı 21 Aralık 2012 tarihi itibariyle açılmış bulunuyor. Çağrı, 14 Mayıs 2013 tarihinde kapanacak. Programın 7'cisinden Türkiye'nin beklentisi nedir? Geçmiş yıllarda istediğimiz başarıyı elde edebildik mi?

-Ülkemiz bir taraftan katılım müzakereleri, bir taraftan bilgi toplumuna yönelik politika, strateji ve eylem planları ile Avrupa Birliği'nin (AB) bilgi toplumu gündemini takip ederken diğer taraftan da, bu alana yönelik mali destek sağlayan AB programlarına taraf oluyor. Bu sayede AB ile olan sosyal ve ekonomik bütünlüğün geliştirilmesine yönelik önemli kazanımlar elde edildiğini düşünüyorum. Bu programlara katılım ülkemiz adına AB'nin pek çok alandaki ortak politikalarına ve uygulamalarına nüfuz etme imkânı sağlıyor. Bu programlar ayrıca, AB politika, mevzuat ve uygulamalarının sürece yayılarak içselleştirilmesinde de oldukça etkin bir araç niteliği taşıyor. Bu bağlamda, Türkiye, ICT PSP'ye 2009 yılı başından geçerli olmak üzere taraf oldu. Bu program kapsamında yapılan projelerle, bir yandan ülkemizde yürütülen yenilikçi ve gelecek vadeden akıllı uygulamalar için finansal destek sağlanırken bir yandan da Avrupa'da oluşan bilgi ve tecrübe birikiminin ülkemize aktarılması sağlanıyor. Ayrıca, ICT PSP kapsamında yürütülen projelerin çok ortaklı projeler olmaları nedeniyle, projelerde yer alan taraflar bu projeler sayesinde birlikte proje üretme ve proje yürütme becerisine sahip oluyor. Programın son çağrısına ilişkin beklentimiz de, ülkemizden ilgili tarafların birçok projede yer almasıdır.
ICT PSP programındaki başarımızı programa ödenen katkı payı miktarı ve alınan hibe miktarı üzerinden değerlendirdiğimizde, 2010, 2011 ve 2012 yıllarında sırasıyla yüzde 88, yüzde 163 ve yüzde 80 oranlarında geri dönüş elde ettik. Bu yüzdeleri diğer ülkelerle kıyasladığımızda, Türkiye'nin birçok ülkeden daha iyi konumda olduğunu görebiliyoruz. Ancak bu geri dönüş oranları kadar, hatta ondan ziyade bizim için en önemli başarının bu projelerden elde edinilen tecrübe ve bilgi birikimi olduğu kanaatindeyim.

-Bakanlığınız sorumluluğunda Şubat 2011'de başlatılan ve kamu kurumları arasındaki yazışmaların elektronik ortamda gerçekleştirilmesine yönelik ortak kurallar setinin oluşturulmasını amaçlayan "e-Yazışma Projesi" neleri kapsıyor? Projenin ayrıntılarından söz eder misiniz?

-e-Yazışma, Bakanlığımız tarafından Şubat 2011'de başlatılmış bir proje. Proje ile nihai hedefimiz kamu kurum ve kuruluşları arasındaki resmi yazışmaların elektronik ortamda yürütülmesini sağlayacak altyapının oluşturulması. Proje kapsamında; kamu kurumları arasında iletilecek resmi yazışmalar ile bunların üstverilerini ve elektronik imzalarını taşıyacak paket yapısı belirlendi ve belgelerin kurumlar arasında güvenli şekilde iletilmesini sağlayacak şifreleme mekanizması ortaya kondu. Bu amaçla, tüm bu mekanizmanın nasıl çalıştığını detaylı şekilde tanımlayan e-Yazışma Teknik Rehberi hazırlandı. Ayrıca, bu teknik rehberi gerçekleyen ve isteyen tüm kamu kurum ve kuruluşlarının kendi elektronik belge yönetim sistemlerine entegre edebilecekleri bir API geliştirildi. Sonrasında tasarlanan sistem ve geliştirilen API, Başbakanlık, Cumhurbaşkanlığı, Dışişleri Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Bakanlığımızın katılımı ile bir pilot uygulama kapsamında test edildi.
Şu anda, Resmi Yazışma Yönetmeliği'nin, Başbakanlık tarafından bu projede ortaya konan teknik çözümün uygulanmasına imkân vermek üzere güncellenmesini bekliyoruz. Bu mevzuat düzenlemesinden sonra PTT tarafından verilecek kayıtlı elektronik posta hizmeti sayesinde kurumlar arasında elektronik ortamda yazışma gerçekleşebilecek. Böylece bir yandan kamuda resmi yazışma sürecinin etkinliğini artırırken diğer yandan israfının önlenmesi, ulaşım masrafları vb. alanlardaki kazanımlarla önemli oranda tasarruf gerçekleştirmiş olacağız.

En etkilenilen teknolojik ağırlıklı, bilim-kurgu filmi:

Matrix

Anketimizi yanıtlayan bilişimcilerin yarıya yakını (yüzde 42) Matrix'i birinciliğe taşırken Star Wars, Star Trek, Back to the Future ve Inception ile Avatar, en beğenilen bilim kurgu film veya dizi sıralamasında ilk beş arasında yer aldı.

Ebru Altunok- Fatma Ağaç

Türkiye Bilişim Derneği (TBD) BİLİŞİM Dergisi olarak bu sayımızda bilişim sektörü ve kamuoyunun "En etkilendiği beş (5) teknolojik ağırlıklı, bilim-kurgu film ya da diziler nelerdir" sorusunun yanıtını araştırdık. Yanıtı açık uçlu olarak bırakılan tek soruluk anketimize bilişim sektöründen 57, çeşitli meslek gruplarından ise 19 kişi olmak üzere toplam 76 kişi katıldı.

Bilişim sektöründen 57 kişinin soruya verdiği yanıtlar analiz edildiğinde 112 farklı film ve dizi karşımıza çıktı. Yanıtlar arasında bir zamanların kült dizisi "Kara Şimşek" ten "Twilight Zone" a kadar farklı disiplinlerden birçok dizi ve film var. Ancak 112 filmi birden değerlendirmeye almak mümkün olmadığı için bilişimcilerin ilk 5'i arasında en çok yer alan filimler ve ilk 10 film sıralamasını veriyoruz.

Anketimizi yanıtlayanların yüzde 42'si seçimlerinde Matrix'i ilk 5'e alarak bu filmi birinciliğe taşıdı. Şüphesiz sanal dünyada geçen ve Matrix, Matrix Reloaded ve Matrix Revolutions olmak üzere 3 sinema filminden oluşan bu seriyi hepimiz hatırlarız. Keanu Reeves'in başrolunu oynadığı film, Neo karakterinin dünyanın aslında beyninde gerçekleşen bir simülasyon olduğu gerçeğini öğrenmesi ile başlar ve yapay zekâ ile insanoğlu arasındaki savaş ile devam eder.

Matrix'i ise sırasıyla yüzde 33 ile, George Lucas tarafından tasarlanan ve dünya çapında popüler kültür fenomeni olan "Yıldız Savaşları (Star Wars)", yüzde 23 ile Kaptan Kirk, Mister Spock, Doktor McCoy ve mühendis Scott ile anımsayacağımız J.J. Abrams'ın yönettiği "Uzay yolu (Star Trek)" izliyor. Dördüncü sırayı ise iki film ,yüzde 19'luk oyla paylaşıyor. Filmlerden birisi 1985 yapımı ve 2 devam filmi olan "Geleceğe Dönüş (Back to the Future)", diğeri ise Christopher Nolan tarafından yazılan "Başlangıç (Inception)" oldu. Anketimizde 5. sırada, 2009 yapımı destansı bir bilim kurgu filmi olan ve üç boyutlu (3D) sinema tekniği ile çekilen "Avatar" geliyor. Aldığı oy ise yüzde 18.

Bu doğrultuda bilişimciler tarafından en beğenilen ilk 5 bilim kurgu film veya dizi, sırasıyla Matrix, Star Wars, Star Trek, eşit oylarla Back to the Future ve Inception ile Avatar oldu (Şekil.1).

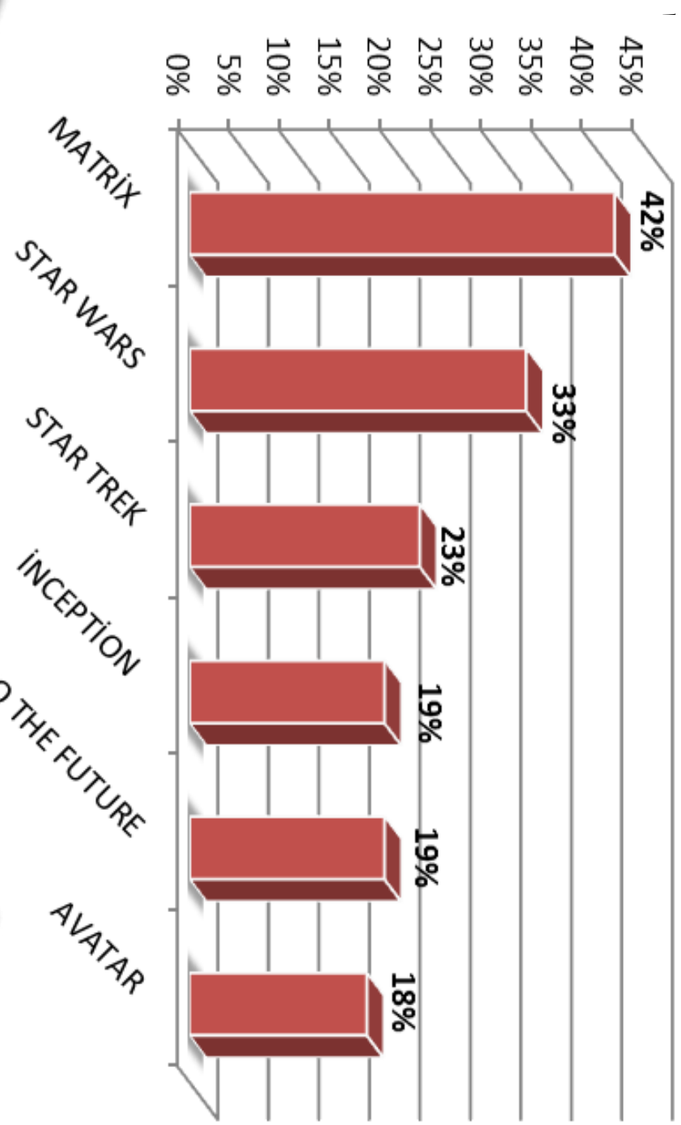

Bilişimcilerin ilk 10'unda ise aldıkları oylara göre toplam 14 film var. İlk 5 filmle birlikte bilişimcilerin ilk 10 sıralaması ise şöyle:

S.No	Film/Dizi Adı	Niteliği	Yüzde (%)
1	MATRİX	Film	42
2	STAR WARS- YILDIZ SAVAŞLARI	Film	33
3	STAR TREK- UZAY YOLU	Film	23
4	İNCEPTİON (BAŞLANGIÇ)	Film	19
	GELECEĞE DÖNÜŞ-BACK TO THE FUTURE	Film	19
5	AVATAR	Film	18
6	TERMİNATOR	Film	16
7	2001: A SPACE ODYSSEY (BİR UZAY MACERASI)	Film	14
8	FRİNGE	Dizi	11
9	MİNORİTY REPORT- AZINLIK RAPORU	Film	9
	DR.WHO	Dizi	9
	PLANET OF THE APES-MAYMUNLAR CEHENNEMİ	Film	9
10	I ROBOT	Film	7
	TRANSFORMERS	Film	7

Bilişimcilerin sıralaması böyle iken çeşitli meslek gruplarından (Sanatçı, Yapımcı, Yönetmen, Yazar, Avukat, Öğretim Görevlisi vb.) 19 kişi, aynı soruya toplam 63 yanıt verdi.

Bilişimcilerde olduğu gibi Matrix yüzde 47'lik bir oy alarak birinciliği alırken onu Azınlık Raporu ve Avatar yüzde 21'lik eşit oyla izledi. Dördüncülük ise yüzde 11 ile "Fahrenheit 451, Star Wars (Yıldız Savaşları), Star Trek (Uzay Yolu), Contact (Mesaj), Brazil, Stalker (İz Sürücü), Jurassic Park, 2001: A Space Odyssey (Bir Uzay Macerası)" arasında paylaşıldı. Kalan 52 film 5. oldu.

En sevdiğiniz beş (5) teknolojik ağırlıklı, fantastik/bilim-kurgu film ya da diziler hangileridir?

Ahmet AYVALI

1. Harry Potter
2. Merlin (CNBC-E de)
3. İnception (Başlangıç)
4. Matrix
5. Terminatör I-II

Attila Özdemiroğlu
Besteci/Müzisyen

1. 2001 Space Odessy
2. Stanley Kubrik
3. Matrix
4. Contact (judie Foster)
5. Avatar

Ali Fatih VURAL (Avukat)

1. Terminatör-2
2. Matrix
3. Başlangıç
4. Truman Show
5. Ölümcül Deney-4

Burcu Yılmaz: Bilişim Teknolojileri Eğitimcileri Derneği Kurucu Başkanı

1. Artificial Intelligence: AI
2. Avatar
3. Inception
4. In Time
5. 28 Day

Atıf Ünaldı

1. Matrix (Yaşam felesefesi için)
2. Fifth Element (Kurgusu için)
3. Hitchikers Guide To The Galaxy (Zekâsı için)
4. HyperCube (Küpleri severim)
5. In Time (Sistem eleştirisi için)

Bülent Cumhur Erol (Bilgi Sözlük kurucu)

1. Stargate (Dizi)
2. Heroes
3. V (Dizi)
4. Black Mirror (Kısa bilimkurgu filmi)
5. Matrix serisi

Mehmet Sakin: Zaman Gazetesi Doğu Karadeniz Bölge Yayın Temsilcisi Aksiyon Dergisi Teknoloji Editörü

1. Matrix
2. Azınlık Raporu
3. Avatar
4. Silikon Vadisi Korsanları
5. Sanal Korsan

Ercan KAPTANOĞLU (Orman G.M. Bilgi İşlem Şb. Mdr.)

1. İnception
2. Matrix
3. CSI Newyork (Dizi)
4. The Prisoner(Dizi)
5. Dr. Who (Dizi)

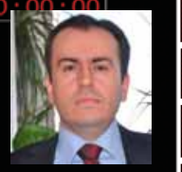

Emin Sadık Aydın: Kalkınma Bakanlığı Bilgi Toplumu Dairesi Başkanı

1. The Matrix serisi
2. Planet of the Apes
3. Kavanozdaki Adam
4. Lost
5. The X Files

Ezel Akay (Yönetmen, Yapımcı, Oyuncu)

1. Blade Runner (ridley scott)
2. Stalker (tarkovsky)
3. Brazil (Terry gilliam)
4. Minority report (steven Spielberg)
5. Hobbit (peter Jackson)

Ersin Taşcı TCDD Müşavir

1. Maymunlar Cehennemi – Film
2. 6 Milyon Dolarlık Adam – Dizi – Film
3. Uzay Yolu - Dizi - Film
4. Avatar - Film
5. Geleceğe Dönüş - Film

Prof. Dr. Ethem Alpaydın

1. Back to the Future -- Geleceğe Dönüş
2. Star Trek (TV) -- Uzay Yolu
3. Twilight Zone (TV) -- Alacakaranlık Kuşağı
4. Star Wars -- Yıldız Savaşları
5. Lost (TV)

Hasan Atasoy (Atılım Üniversitesi İletişim Stratejileri ve İş Geliştirme Müd.)

1. Alf (Dizi)
2. Eureka (Dizi)
3. Chuck (Dizi)
4. Supermen
5. Flashforward (Dizi)

0000 : 00 : 00 : 00 : 00

Efe Efeoğlu (İstanbul Animasyon Festivali Yönetmeni

1. Brazil
2. Doctor Who
3. Geleceğe Dönüş
4. Metropolis
5. Otostopçunun Galaksi Rehberi

0000 : 00 : 00

Mustafa Erdoğan (Anadolu Ateşi adlı dans grubunun genel sanat yönetmeni)

1. Avatar
2. Matrix
3. Star Wars
4. Terminator
5. Dünyayı Kurtaran Adam (Cüneyt Arkın)

0000 : 00 : 0

Prof. Dr. Mutlu Binark (Başkent Üniversitesi RTS Bölüm Başkanı)

1. Fahrenheit 451/Truffaut
2. Stalker/Tarkovski
3. Battelstar Galactica
4. Ay Üstü Alpha
5. Ghost in the Shell

0000 : 00 : 00 : 00 : 00

Hezar Yokuş

1. The Fountain - Darren Aronofsky (2006)
2. Stalker - Andrei Tarkovsky (1979)
3. Inception - Christopher Nolan (2010)
4. Donnie Darko - Richard Kelly (2001)
5. Matrix - Lana Wachowski, Andy Wachowski (1999)

0000 : 00 : 00 : 00 : 00

İ. İlker Tabak: Bilişim Sanayi ve Tic. Ltd. Şti. Pazarlama ve Satış Müdürü

1. Uzay Yolu - dizi ve filmleri
2. Görevimiz Tehlike – dizi ve filmleri
3. X FILES - dizi
4. Kara Şimşek - dizi
5. Dr. WHO – dizi

0000 : 00 : 00 : 00 : 00

Hikmet Temel Akarsu

1. Dünyaya Düşen Adam ..... Nicholas Roeg
2. Otomatik Portakal ..... Stanley Kubrick
3. The Matrix ..... Wachowskies
4. Üçüncü Türden Yakınlaşmalar .. S. Spielberg
5. 2001: Uzay Macerası ..... Stanley Kubrick

0000 : 00 : 00 : 00 : 00

Nejat Yavaşoğulları (Bulutsuzluk Özlemi Solisti/ Müzisyen- Mimar)

1. Uzay Yolu 2001
2. Fahreneiht 451
3. Otomatik Portakal
4. Jurassic Park
5. Star Wars

Doç. Dr. Oğuz Sadık AYDOST (G.Ü. Hukuk Fak.)

1. Enemy of the State
2. Total Recall
3. Eagle Eye
4. Transformers
5. Battleship

Rakim Karakaş (Yapımcı – Yönetmen)

1. Ay'a Seyahat (A Trip To Moon)
2. Uzay Macerası (A Space Odyssey)
3. Dünyalar Savaşı (War Of The Worlds)
4.
5.

Tunay Alkan (MEB Grup Başkanı)

1. Matrix
2. WALL-E
3. Jurassic Park
4. Maymunlar Cehennemi: Başlangıç
5. Matrix Reloaded

Serhat Özeren: İnternet Geliştirme Kurulu Başkanı

1. Terminator
2. Jurasic Park
3. I am Legend / Ben Efsaneyim
4. The Day After
5. Kurtuluş Günü

Yalçın Ergir (Düş Hekimi Yazar)

1. 2001 A Space Odyssey
2. Fantasıa
3. Star Trek (Dizi)
4. Contact
5. Matrix

TBD Genç

Azınlık Raporu (2 kişi)
İn time (3 kişi)
Transformers (2 kişi)
I Robot (2 kişi)
Resident Evil (1 kişi)
War Games (1 kişi)
Silicon Valley (1 kişi)
Geleceğe Dönüş 1 (1 kişi)
Men in Black (1 kişi)
Irion Man (1 kişi)
Resident Evil: Apocalypse (1 kişi)
Star Trek (1 kişi)

Sinema, günümüzde yeniliğin ve gelişimin en önemli göstergesi

Rakim Karakaş
Yapımcı – Yönetmen,
Mavi Rüya Film Prodüksiyon Ltd. Şti.

Sinema, siyasal, toplumsal, kültürel ve ekonomik değişimlerin yaşandığı dünyamızda geleceğin ve geçmişin iç içe yaşadığı ve yansıtıldığı önemli bir sanat dalıdır. Bu anlamda sürekli gelişen teknoloji, sinemayı doğrudan etkiledi. Bu etkinin sinemadaki yansıması özel görsel efekt tekniği, 3D animasyon ve bunların gösterdiği gelişimdir.

Sanatta tüm eserler, izleyiciye aktarmak istenen bir anlam ile ortaya çıkar. Sinemada sahip olunan metinsel düzlem, görsel materyallerle dışavurum imkânı bulur. Burada önemli olan kullanılan materyallerin algı düzeyi belli olan hedef kitleye doğru mesajı iletecek şekilde kullanılmasıdır. Bütünlüğün önemi burada ortaya çıkar. Özel efektler filmin tamamına sadece görsel katkı sağladığı için değil, anlamı destekleyen bir öğe olduğu için kullanılmalıdır.

Sinema sektöründe kullanılan klasik animasyon teknikleri ise Lumiére Kardeşlerin sinema makinesini icat etmelerinden sonra daha gelişerek, bugünkü biçimini aldı. Klasik animasyon tekniği, hiçbir zaman bilgisayar tekniklerinin gelişmesi yüzünden terk edilmedi. Halen, gerek ışıklı masa, gerekse de, tablet kullanılarak, klasik animasyon, yani çizim yoluyla animasyonun yapıldığını görmekteyiz.

1980'li yıllardan itibaren bilgisayar destekli sinema teknolojisi, canlandırmayı ve efektleri daha esnek hale getirdi. Bilgisayar daha önce elle gerçekleştirilen birçok işlemi tek başına ve aynı anda gerçekleştirebilme imkânı sağlıyor. Bu nedenle sinemanın günümüzde yeniliğin ve gelişimin en önemli göstergesi olduğunu söyleyebiliriz.
Modern anlamda ilk olarak özel efekt kullanımının gerçekleştirildiği "A Space Odyssey" (2001) filmi, bilim kurgu alanında özel efekt kullanımının ne kadar etkili olabileceğine dair önemli bir örnek. Bilgisayar teknolojisi, özel efektlerle birleşerek hayal gücünün sınırlarını aştı ve yenilikler getirdi. Ayrı mekânlarda gerçekleştirilen çeşitli görüntülerin birleştirildiği özel efektler konusunda örnek gösterilebilecek önemli bir yapım olan "A Space Odyssey", uzay gemisi tasvirleri, minyatür ve mekanik efektlerin kullanımı, makyaj ile hayal gücünün bir araya geldiğinde sınır tanınamayan bir alan oluşturduğuna yönelik etkili bir örnektir. Superman, Jaws, King Kong, Star Wars, Matrix, Yüzüklerin Efendisi, 2012, Avatar, vb. filmler geçmişten günümüze gelişmekte olan özel efekt ve çeşitlerinin en önemli örneklerini izleyiciye sundu.
Sinemada kullanılan efektler aracılığıyla seyirciye yeniden gerçeklik sunularak seyirci bu gerçekliğe inandırıldı. Bu etkiyi sağlamakta gelişen teknoloji, oldukça geniş imkânlar sunuyor. Günümüzde yapımı gerçekleştirilen sinema filmlerinde, özel efektler değişmez bir role sahip. Pek çok geleneksel özel efekt tekniğinden vazgeçilmemekle birlikte, pahalı, zor, tehlikeli film çekimleri artmıştır.
Görsel efekt kullanımı ile amaçlananlar; yeni ifade yolları geliştirmek, hikâyeyi daha gerçekçi anlatmak ve izleyiciyi doğrudan yakalayan eşsiz bir görsellik sergilemek olarak sıralanabilir. Özel efekt tekniğinin kullanım alanının yaygın olması beraberinde sürekli yenilenen bir teknolojiyi tetiklemiştir. Sinema tarihinde görsel efekt teknolojilerini dikkate alarak oluşturduğumuz sınıflandırmada, teknik ve teknolojik anlamda aşağıdaki yapıtların öne çıktığını ve kendi dönemlerine ışık tuttuğunu görüyoruz. Bu filmleri kronolojik olarak incelediğimizde isimlerini şu şekilde sıralayabiliriz.

Ay'a seyahat (A trip to moon)

18. yy'ın başlarında çekilmesine rağmen "Aya Seyahat" filmi, teknolojik farklılığını göstermektedir. Günümüzde bilgisayar teknolojisi ile birlikte hayal gücünün tüm yansımalarını görmekteyiz. Yönetmen Melies, filminde sahip olduğu ilizyonist bakış açısı ile küçük ama o devrin izleyicisini etkileyebilecek görsel öğeleri oluşturabilmiştir. Filmin konusu gereği uzaylı ve uzay tasarımı makyaj ve kostümler ile daha önce sadece yazılı materyallerde karşılaşılan seyirciye hem ilginç hem de ilgi çekici gelmiştir. Mekân olarak kullanılan kapalı stüdyoda şehir ilistürasyonu çizim ile aktarım yoluna gidilmiş. Uzay olarak bir mermi maketi oluşturularak hız ve uzaklık temaları yansıtılmaya çalışılmıştır. Şehir gibi ay yüzeyi de çizimler ile gösterilmiştir. Kullanılan sis bombaları ve montaj uygulamaları ile uzaylılara karşı bir silah yansıtılmıştır. El yordamı ile oluşturulan teknik efektler, izleyicinin uzay konusunda her hangi bir veriye sahip olmaması Melies'in ortaya çıkardığı anlamı desteklemektedir. Günlük yaşamda her an karşılaşılamayacak konuyu içinde barındıran "Ay'a Seyahat" filmi yapımını, yönetmenliğini, kostüm ve dekorunu Melies'in hazırladığı gerçek dışı bir sunum ile yansıtılmaktadır. Bundan ötürü birey yönetmenin ortaya çıkardığı dünyanın içine girmekte ve onu kabullenmektedir. Merminin içine girilerek uzaya çıkılabileceği, herhangi bir koruyucu kıyafet giymeden günlük giysiler ile uzayda hareket edilmesi, uzaylı yaratıkları ile sis bombaları aracılığıyla mücadele edilmesi, uzaylıların Afrikalı yerlilere benzer tasarımı ve bunların film içerisinde birbiri ile bağlantılı olarak hareket içerisinde bulunması bütünü ile oluşturulan "gerçekmiş gibi"lik düşüncesinin bir yansımasıdır. Özellikle görsel öğelerin kullanımındaki çeşitlilik o dönemde bu düşüncenin yansıtılmasını kolaylaştırmıştır.

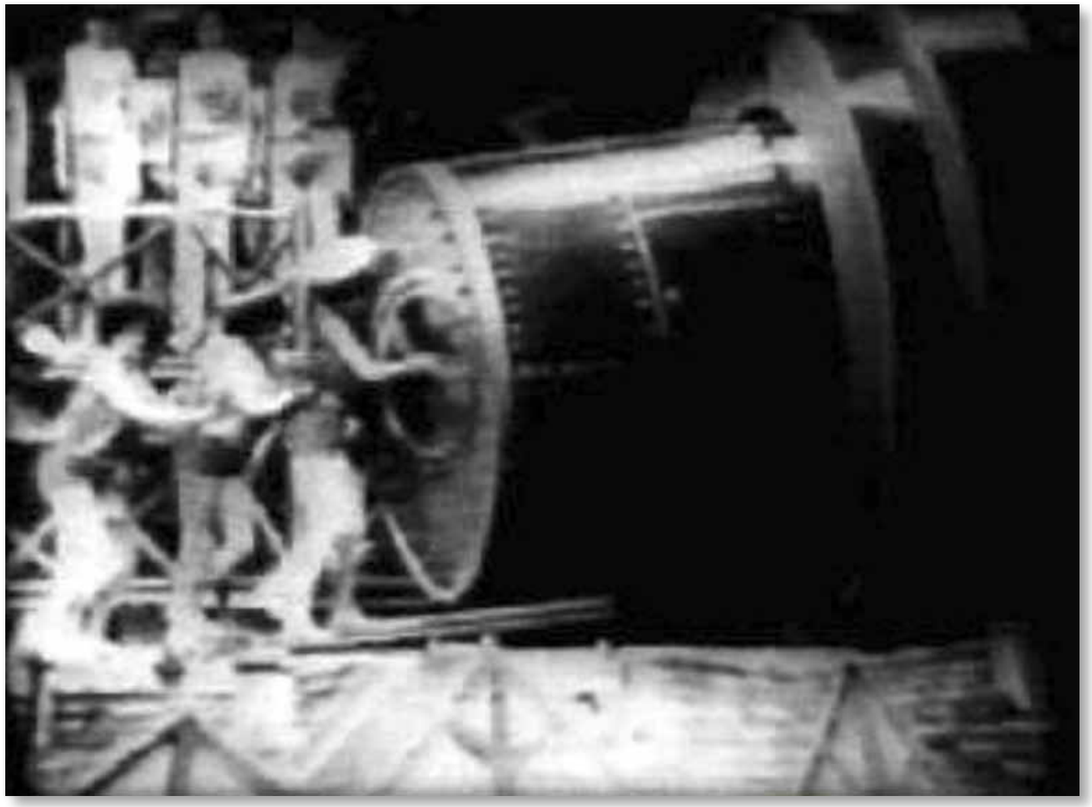

"Aya Seyahat" filminden bir görüntü

Günümüzde daha yaygın ve yoğun olarak kullanılmasına rağmen bu filmde sahip olunan teknolojik açılım, tüm yönleriyle Melies'in düşlerinin bir yansıması olarak karşımıza çıkmaktadır.

Sinema, tüm sanat dallarında olduğu gibi oluşturanın zihnindeki hikâyelerin bir yansıması olarak nitelendirilir. İzleyiciyi içine hapseden hikâyelerde birey kendini başkahramanın yerine koymakta ya da hikâyenin içine kendini koymaktadır. Bu izleyiciye gerçeği sorgulama aşamasına getirmektedir. Yaratılan gerçeğe benzer ama gerçek olmayan benzetimler ile izleyici bilinmeyen olgusu ile karşı karşıya kalmaktadır. "Ay'a Seyahat" filminde de bu durum kendini göstermektedir. Günlük yaşamda ayın, uzaylıların neye benzediği ya da uzayda da insanların nefes alabileceği konusundaki sorular, kendiliğinden olay örgüsü içinde cevap bulaktadır. Böylece birey yaşananları günlük yaşamda olması muhtemel olaylar olarak algıyabilmektedir. Bilgi birikiminin ve sorgulamanın eksikliği yansıtılanları olduğu gibi almaya yöneltmektedir. Gelişmiş kitle iletişim araçlarının olmaması küresel bilgi transferlerinin yapılamamasına ve böylece yapımcının yaratıkları ile bireyi pay çıkarmaya yöneltmektedir. Anlamsal bütünlük hikâyenin tamamında olmasına rağmen, kullanılan teknik görsel şov ile birleşince aktarılanların olağanlaştırmaya ve izleyiciyi yabancılaştırmaya sevk etmektedir. Ülkelerin ekonomik ve sosyal gelişimlerinin hızla ilerlediği bir döneme rastlayan bu film, daha Ay'a ayak basmayan insan ırkının düşünde bir dönüm noktasıdır. Gelişen teknolojiden habersiz olmak bireyi

"Neden olmasın?" sorusuna yöneltmektedir. Yaşadığımız 20. yy.'da artık evren içerisinde seyahat ve bilinmeyen ile temasın günlük bir iletişim olarak sunulması ve insanların bunu içselleştirmesi nedeni ile böyle bir yapım yabancı karşılanmamaktadır. Yapımın sunulduğu zaman göz önünde bulundurulduğunda filme imkânsızın yansıtılması olarak bakılmaktadır. Film üretim sürecinde kullanılan tüm alt yapı çalışmalarında sahip olunan teknik donanım konu olarak seçilen hikâyenin içinde gerekli ve dozunda kullanıldığında dramatik kurgu içerisinde etkili olmaktadır. "Ay'a Seyahat" filminde olay örgüsü gereği aya gitme hazırlıkları ile başlayan ve filmin sonuna doğru dönüş bölümü arasında uzamda ve mekânda konu bütünlüğünü bozmadan çeşitli özel efektlere yer verilmiştir. Mekanik efektler, resimler, makyajlar, kostümler ve özelliklede sis bombaları ilizyonist olan Melies'in kullandığı efektlerdir. Dramatik kurgu içerisinde yoğunluk olarak filmin gelişme bölümünde efekt kullanımı artmakta bu bölümde de Ay'ı tanıma ve uzaylı ile ilk temasın yaşanmaktadır. Özellikle bilinmeyen bir mekân ve varlık tasviri söz konusu olduğu için tasarıma, makyaja vb. özel efektlere ihtiyaç duyulmuştur.
"Ay'a Seyahat" filmi türünün ilk örneği olması nedeniyle tarihsel süreç içerisinde benzerlerine ilham kaynağı olmuştur.

Uzay macerası (a space odyssey)

"Uzay Macerası"ın da 20. yy.ın ortalarında sahip olunan teknolojinin ötesinde bir kullanım sergilenir. Film içerisinde kullanılan efektler sinema endüstrisi tarafından bilinen, fakat tam anlamıyla görüntülenmeyen efektlerdir. Birçok filmde konu içeriği doğrultusunda tercih edilen efektler yansıtılmaktadır. Filmde verilmek istenen içerik, uzay ve bilgisayar teknolojisini esas alınarak anlatılırken, bilinmeyenleri teknik alt yapı aracılığıyla izleyiciye sunmaktadır. Hikâyeyi oluşturan bölümlerde anlatılmak istenen ortamların tasviri geniş planlar ile verilmektedir. Filmin başında karşımıza

"Aya Seyahat" filminden bir görüntü

"A Space Odyssey" filminden bir görüntü

çıkan insandan önceki yaşamda maymunların tasvirinde makyaj ve kostümlerin kullanılması, ayrıca daha Önceden çekilmiş arka fonlar ile maymun kılığındaki aktörlerin hareketleri önden gösterim (front projection) tekniği ile sunulmaktadır. Bu teknik tüm film içerisinde mükemmel bir organizasyon ve bütünlük ile yansıtılmaktadır. İlk çağın tasvirinde mekânlar ışık, gölge ve renk düzenlemeleri yapılarak aktarılmaktadır.

"Uzay Macerası"nın ana platformunu, uzay ve uzay araçları oluşturmaktadır. Film içerisinde gördüğümüz uzay araçları özel efekt teknisyenleri aracılığıyla tasarımlarına sadık kalınarak küçültülmüş minyatür maketlerdir. Bu maketler önden gösterim tekniği kullanılarak, uzayda hareket ediyormuş hissi izleyiciye yansıtılmaktadır. Sadece uzay araçları değil, bu araçların içindeki donanım mekanik efektler aracılığıyla gelişmiş bir teknolojinin ürünü oldukları tasvir edilmektedir. Bu film, özel efektlerin tam ve aktif olarak kullanılmasında önemli bir adım olmuştur. Günümüzde kullanılmakta olan birçok teknolojik yeniliğin de habercisi olmaktadır. Özellikle yer çekimsiz ortamların aktarılması çağın ilerisinde bir film anlayışının

"A Space Odyssey" filminden bir görüntü

göstergesidir. Işıklarla yapılan oyunlar, yıldız kümelerinin tasvirinde araç olarak karşımıza çıkmaktadır.
Olay örgüsü birbirini takip eden düz ve yanan lambalara sahip göstergelerden oluşur.
Yapımın gerçekleştirildiği günlerde insanların bilinmeyen konusundaki bilgi birikimi 19. yy. başlarına nazaran git gide artmış ve artık birey soran ve sorgulayan konumuna gelmiştir.
"Uzay Macerası" filminde efekt kullanım tercihi daha çok uzay tasvirlerinde olmaktadır. Hazırlanan maketler hazırlanan fonların önünde çekiliyor. Film içerisinde bu tür kullanımları bir gezegenden başka bir gezegene seyahat sırasında yoğun olarak görmekteyiz. Hayatımızda önemli bir yere sahip bilgisayarları ve teknik donanımlarını, tasarlanan dekorlar ve mekanik düzenekler aracılığıyla görmekteyiz. Bu tür kullanımlar konunun gerektirdiği kapsam içerisinde dozunda ve abartıya kaçmada izleyiciye sunulmaktadır.
"Uzay Macerası" metinler arası kodlarda mesaj kullanımının en yoğun olduğu filmdir. Böyle olunca özel efekt kullanımında yapılan tercihlerde de seçim önemli oluyor. Bir çok ilk'i içinde barındıran film özel efekt kullanımında kendinden sonra yapılan filmler için önemli bir örnektir.

Dünyalar Savaşı (War of the Worlds)

"Dünyalar Savaşı" filmi, günümüzde sinema teknolojisinin nerelere geldiğini gösteren önemli bir örnektir. Yapımcıların ve yönetmenlerin teknik alt yapıları kullanarak sınırsız hayal dünyalarını kolaylıkla yansıtabilmektedirler. Film içerisinde özel ve görsel efekt tanımını kapsayan efekt çeşitlerinin hemen hemen tümü kullanılmaktadır. Yapıtın konusunu dünya dışı yaratıklar ve onların istilası olması nedeniyle çatışma ve savaşın olması kaçınılmaz durumda böyle bir durumda hikâye bütünlüğünü ve anlamını tam aktarabilmek için film hilelerine ihtiyaç duyulmaktadır.

"Dünyalar Savaşı" filminden görüntüler

Özellikle filmin giriş ve son bölümlerinde bilgisayar destekli animasyonlar dikkat çeker. Olayı anlatırken ve filmin temasını aktarırken temel dramatik kurgu prensiplerinin dışına çıkmadan neden ve sonuçlar 3D (üç boyutlu) animasyonlar ile izleyiciye sunulmaktadır. İlk on beş dakikadan sonra aksiyonun belirtisi olan fırtına ve yıldırım düşüşleri sanal ortamda oluşturulan imajların mavi ekranda karakterlerin hareketleri ile birleştirilerek yansıtılmaya başlanır. Filmde oluşturulan mekân ve zamanın aktarımında büyük oranda bilgisayar destekli animasyonlardan yararlanılmaktadır. Kötü karakter olarak yansıtılan uzaylılar ve onların araçları mekanik efektler ve maketler kullanılarak canlandırılma yoluna gidilmektedir. Uzaylıların araçları (Tripodlar) şehirde çeşitli zararlar vermekte ve bunlar ile insanların kaçışmaları mavi kutu aracılığıyla filmde birleştirilmekte ve böyle izleyiciye aktarılmaktadır. Tripodların insanları öldürmesi, ev ve köprülerin yıkılması, uzaylılara yapılan silahlı saldırılar film içerisinde belirli aralıklarla tekrarlanmakta, kullanılan silahlar güvenlik önlemleri alınarak hazırlanmış özel silahlar aracılığıyla yapılmakta, yaşanan iklimsel özellikler, en belirgini olan yağmur özel efekt yardımı ile yapılmaktadır.

Filmde anlatılan hikâyenin gelişme bölümde yoğun bir uzaylı teması ve onlar ile insan ırkının mücadelesine yer verilmektedir. Bu da kaçışı ve saldırıyı içermektedir. Hareket olgusu hiç düşmeden ilerlemektedir. Kullanılan tüm efektler orijinal boyutlarından farklı olmadan geliştirilmiş, beraberinde ses efektleri ile gerçeklik yakalanmaya çalışılmıştır. Karakterleri canlandıran oyuncuların sergilediği performanslarda görmedikleri yaratıklara karşı verdikleri tepkileri mavi kutu kullanımı aracılığıyla yansıtmaktadırlar.

Yönetmen Steven Spielberg'in filmografisinde birçok uzay temalı film bulunmaktadır. Senaristin oluşturduğu senaryonun dışında yönetmenin konuyu çekimler ile bütünleştirmesi de önemlidir. Amaç temayı yanlış anlamlara yol açmadan, görsel şova dönüştürmeden saf biçimde aktarmaktadır. İncelenen üç film de roman uyarlamalarıdır. Yazılı metinler okuyucunun gözünde görsellik kazanır. Bu yüzden yönetmene büyük bir sorumluluk düşer, metne sadık kalarak görsel öğeleri herkesin anlayabileceği biçimde sunmak. Mekânın ve zamanın sürekli bir devinim içerisinde bulunduğu filmimizde görsel öğeler anlatımın bütünlüğü çerçevesinde maddesel örnekleri olmayan objelerin aktarımında kullanılmaktadır. Örnek olarak; uzaylı yaratıkların tasarımı, hareket kabiliyetleri, boyutlarının büyüklüğü, yeraltından büyük yıkımlar oluşturarak çıkmaları verilebilir.

Sinema, yapıtlar sayesinde tasarlanan dünyanın aracı olmaktadır. Jean Baudrillard, ortaya koyduğu simülasyon kavramı ile bu "gerçekmiş gibi"lik olgusuna değinmiştir. Simülasyon olgusunda hangisinin gerçek hangisinin imge olduğu tartışmalarını da beraberinde getirir.
"Simülasyon nasıl ve ne zaman olduğu bilinmeyen bir şekilde sinsice gerçek'i yok edip yerine geçmiş olan, onun bir hiper gerçeğidir. Filmdeki zaman ve mekân izleyici tarafından yaşanan hatta kendine içinde yer bulunabilen bir yapıt haline gelebilmektedir. Gerçekten sanala yapılan geçişi sağlamak amacıyla kullanılan özel ve görsel efektler ile tahmini etki yansıtılabilmektedir. Böylece izleyici neden ve sonucu aynı platformda bulabilmektedir.
Hareketli görüntünün kullanım oranı arttıkça, anlatılan öğelerin aktarımındaki çeşitlilikte beraberinde gelişmektedir. Filmin özellikle giriş ve çıkış jenerikleri bilgisayarlı grafik desteği ile sağlanmıştır. Anlatılan öykünün gelişim sürecinde özel efekt kullanımına ihtiyaç duyulmaktadır. Bu nedenle özellikle savaş sahnelerinde patlama ve yangın efektleri kullanılmıştır.

"Dünyalar Savaşı" filminden görüntüler

Kullanılan "blue box" (mavi kutu) tekniği ile oyuncuların stüdyoda gerçekleştirdikleri performanslar bilgisayar ortamında hazırlanan fonlar ile birleştirilerek aktarılmıştır. Genelinde hâkim olan dijital efektler kurgu ile bütünlük kazanıyor ve tamamlayıcı bir öğe olarak karşımıza çıkar. Kullanılan efekt çeşitliliği ile filmde kare kare ışık, ses ve renk tonlamalarına dikkat edilmesi gerekiyor. Dramatik kurgunun temelinde uyuma ve bütünlüğe dikkat edilmelidir. Bu nedenle filmde kullanılan efektler çeşitlilik sergilemesinin yanında devamlılık açısından da beraber hareket etmektedir. Şiddet ve korku öğelerini içermesine rağmen insan temelli bir hikâyenin aktarılması, bireyi esas alan görsel materyallerin kullanımını sağlamaktadır. Macerası", Steven Spielberg'in "Dünyalar Savaşı" adlı filmleri tema olarak insan ve uzay ilişkisini ele almakla beraber, görsel çeşitlilikle aktarımda renkli bir yol sergilemektedir. Filmleri incelediğimizde 1900'lü yılların başında insanların uzayı keşfetme ve tanıma düşünün yansımalarına rastlarız. 1900'lü yılların ortalarına geldiğimizde artık uzay erişilemeyen bir olgu olmaktan çıkmış içi içe yaşanan bir ortam olarak karşımıza çıkmaktadır.

Her film kendi oluşum sürecinde kendini özel ve görsel efektler ile renklendirmiş, tasarladıklarını benzer yöntemler kullanarak örneğin; minyatürler kullanarak şehirleri tasvirleşmek, maketler ile uzay araçları geliştirmek, modellemelerle uzaylıları oluşturmak, atmosferik efektler ile sis, yağmur gibi olayları gerçekleştirmişlerdir. Filmlerin insanların yabancı olduğu konuları temel almaları gerçekliği ne kadar doğru yansıttıkları konusunda soru işaretleri oluşturmaktadır. Kelimeleri görüntüye dökerken tüm değişkenlere rağmen özel efektlerin etkisi yadsınamaz.

Biz Neden Olamadık?

Bu ay sizinle tartışmak istediğim konuyu şöyle kurguladım. 'Çin bundan otuz yıl öncesine kadar az gelişmiş bir tarım ülkesiydi. Nasıl oldu da bugün ortaya çıkarttığı birçok teknoloji şirketi ile tüm diğer sektörlerde olduğu kadar, bilişim sektöründe de yılların birikimine sahip ülkeleri geride bırakarak, teknoloji dışsatımı yapan bir ülke durumuna geldi de, daha önce başlamamıza rağmen biz gelemedik?

Nezih KULEYIN
nezih@semor.com.tr

Bu tartışmanın tek bir yanıtı olduğunu düşünmüyorum. Eğer öyle olsaydı yanıtımızda ortaya konan sorunu hemen çözer ve en kısa zamanda biz de uluslararası pazarlarda teknoloji ihraç eden bir ülke durumuna gelebiliriz.

Zaten bu soruya tek bir yanıt vermeyi başarabilseydik aynı zamanda binek araba ürettiğimiz Kore'nin bugün otomotivde bir dünya devi olurken bizim hala düşük katma değerli bir endüstriye neden sahip olduğumuzu şık diye açıklayabilirdik.

Çok boyutlu toplumsal ve sosyal bir olgu ile karşı karşıya olduğumuzu düşünmekteyim. Bu olgu toplumsal, psikolojik ve teknik bilimsel birçok faktörün kesişmesinden oluşmaktadır.

Sıra ile gidersek toplumsal sorunlardan en önemlisi; kısa vadede kazanma arzusunun, uzun vadeli ve sürekli çaba gerektiren projelere göre daha fazla yeğlenir olmasıdır. İnsanlar çevrelerinde çok kısa yollardan para kazanmayı başaran insanları gördükçe bunlar bazen devlet tarafından da desteklenen kişiler olunca o zaman uzun vadeli çalışma fikri kendiliğinden geçersiz olmaktadır. Toplumsal bir olguda işe girişen kişinin yerli olması durumunda genel kanının işin başarılı olamayacağı konusunda genel geçer bir düşüncenin topluma hakim olmasıdır. Toplumsal bir başka sorunun ülkenin finans kaynaklarının uzun vadeli projelere göre tasarlanmamış olması kısa vadeli finansmanın ise uzun vadeli projeler için destekten çok engelleyici bir etmen olma özelliği taşımasıdır.

Gelelim psikolojik faktörlere. Ülkemiz insanının başarısızlıktan çok fazla korktuğunu düşünmekteyim. Başarısızlık yenilmesi gereken bir etmenden çok çevrenin de etkisi ile utanılacak bir duruma dönüşmektedir. Fazladan bir de başarıyı çekememe faktörünü de eklersek moral unsurunun çok önem kazandığı durumlarda bir psikolojik çöküntü ortamı kendiliğinden oluşmaktadır. Psikolojik faktörlerden birisi de kendi iç sesimizden daha çok 'başkaları ne der' noktasında çok hassas olmamız. Bu durum tekno girişimciler açısından çok önemli bir psikolojik olumsuzlama olayı olmaktadır. Bir başka psikolojik etmen de dışarıdan gelen telkinlere çok fazla önem vermemizdir. Bize siz bu işi yapamazsınız diye dışarıdan bir telkin geldiğinde ülkenin yarıdan fazlası 'evet yapamayız' diye hep bir ağızdan konuşmaya başlamaktadır.

Teknik ve bilimsel faktörlerde bu duruma ayrıca etki etmektedir; Üniversite ortamlarının araştırma ortamından çok not tutulan ve tutulan nottan sınava girilen bir ortam haline dönüşmesinden tutun da, oluşan proje fikirlerini geliştirme ortamlarının sığlığı yenilikçi fikirlerin yeşermeden kurumasına neden olmaktadır.

Bu saydığım olumsuzluklar Çin ve Kore gibi ülkelerde hiç yoktur demek çok iddialı ama onlar bu olumsuzluklara alternatif mekanizmaları geliştirmeyi başarmışlar. Dolayısı ile sonuç ortada.

Scrum Turkey ve TBD işbirliğiyle **Scrum Kılavuzu**

Çevik proje yönetimi metodolojileri, gün geçtikçe dünya çapında popülerleşiyor. Bu akımla birlikte ülkemizde de birçok çalışma yapılıyor. Günümüzde kullanılan birçok çevik proje yönetimi metodolojisi bulunuyor. Ve bunlar arasında en çok bilineni Scrum.

Kişilerin mümkün olan en yüksek katma değerli ürünleri, üretken ve yaratıcı bir şekilde teslim ederken, karmaşık problemleri de ele aldıkları bir çerçeve Scrum Guide. Ken Schwaber ve Jeff Sutherland tarafından 1990'lı yılların başlarında geliştirildi. Günümüze gelene kadar çeşitli değişimlere uğradı ve bugünkü kullanılan halini aldı.
Scrum ile ilgili temel bilgiler ve kurallar, yine yaratıcıları Schwaber ve Sutherland tarafından yazılan ve desteklenen Scrum Kılavuzu'nda tanımlanıyor. Scrum Kılavuzu dünya çapında 30 dile çevrildi.
Scrum Kılavuzu'nun ilk Türkçe çevirisi, ülkemizde Scrum ile ilgili lider grup olan Scrum Turkey tarafından 2012 yılı içerisinde yapıldı. Scrum Turkey üyelerinin destek verdiği çeviri çalışması, 1 ay içerisinde tamamlandı, Schwaber ve Sutherland tarafından onaylanarak, Scrum.org sitesinde yayınlandı. Halen Scrum.org sitesi üzerinde yayınlanıyor.
Bu ilk çeviri çalışması sonrasında, Scrum Turkey kurucusu Barış Bal'ın girişimi ile Türkiye Bilişim Derneği'nden (TBD) Yönetim Kurulu Üyesi Koray Özer, Türk Dil Kurumu'ndan (TDK) Belgin Aksu, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı'ndan (TPAO) Gazi Gökhan Besler, Süleyman Öz, İbrahim Güntaş, Mert Çalışkan, Hakan Sözer, Mustafa Keskin, Alp Ekşioğlu, ve Kerem Özen ile ortak bir çalışma gerçekleştirildi.

Şubat 2013 içerisinde TBD bünyesindeki Bilişim Sözlüğü çalışma grubu ile yapılan bir dizi toplantıdan sonra, Scrum Kılavuzu'nda yer alan temel kavramların Türkçe karşılıklarının bulunması konusunda güncelleme çalışması yapıldı. Toplantılarda Scrum'ın temel kavramlarının Türkçe karşılıkları ile ilgili bir ön liste hazırlandı. Daha sonra İnternet'te yayımlanacak olan çalışma yoruma açılacak. Ön listede yer alan terim karşılıkları ile ilgili her türlü yorum ve çeviri önerileri yaklaşık bir ay boyunca beklenecek. Ve çalışmanın son hali, TBD Bilişim Terimleri Sözlüğü'ne eklenecek.

Türkçe çevirisi yapılan kılavuzun bilimsel temellerinin oluşturulması için TBD ve Scrum Turkey ortak bir çalışmayla Scrum'un temel kavramlarının Türkçe karşılıkları ile ilgili bir ön liste hazırlandı.

Scrum Kılavuzu'ndaki ön liste

Çalışma sonrasında hazırlanan Scrum'ın temel kavramlarının karşılıkları olan ön liste şöyle:

Yapılan çalışmanın sonuçları Scrum Turkey üzerinden yayınlanarak, Scrum ile ilgilenen kişilerin yorumları alınacaktır. Bu yorumlar değerlendirilip çalışmaya son şekli verilecektir. Çalışmanın son şeklinialmasını takiben, Scrum terimleri Türkiye Bilişim Derneği Bilişim Terimleri Sözlüğüne eklenecek ve Scrum Kılavuzu'nun bu terimleri içerecek şekilde çevirisi güncellenecektir.

Terim	Çeviri
Scrum	Kişilerin, mümkün olan en yüksek katma değerli ürünleri, üretken ve yaratıcı bir şekilde teslim ederken, karmaşık problemleri de ele aldıkları bir çerçevedir
Scrum Master	Süreç Yöneticisi, Scrum Hizmetkar Lideri
Product Owner	Ürün Sorumlusu
Development Team	Geliştirme Takımı
Scrum Team	Scrum Takımı
Sprint	Sprint, Yineleme
Cross Functional	Disiplinler Arası, Melez Fonksiyonel
Self Organize	Kendiliğinden Organize
Product Backlog	Ürün İçeriği, Ürün Kapsamı, Ürün Özellik Listesi
Product Backlog Item	Ürün İçerik Ögesi, Ürün Kapsam Ögesi, Ürün Özelliği
Sprint Backlog	Sprint İçeriği, Yineleme İçeriği
User Story	Kullanıcı Hikayesi
Definition of Done	Tamamlandı Tanımı
Increment	Ürün Bileşeni
Scrum Events	Scrum Toplantıları
Sprint Planning Meeting	Sprint Planlama Toplantısı, Yineleme Planlama Toplantısı
Daily Scrum	Ne Var Ne Yok Toplantısı
Sprint Review Meeting	Sprint Gözden Geçirme Toplantısı, Yineleme Gözden Geçirme Toplantısı, Sprint Denetleme Toplantısı, Yineleme Denetleme Toplantısı
Sprint Retrospective Meeting	Sprint Süreç Denetleme Toplantısı, Yineleme Süreç Denetleme Toplantısı, Sprint Süreç Gözden Geçirme Toplantısı, Sprint İyileştirme Toplantısı
Time Box	Azami Süre
Sprint Goal	Sprint Hedefi, Sprint Amacı, Yineleme Hedefi, Yineleme Amacı
Product Backlog Grooming	Ürün İçeriğinin Detaylandırılması
Burndown Charts	Eksiltmeli İş Bitirme Çizelgesi
Burnup Charts	Artırımlı İş Bitirme Çizelgesi

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak:

Danışmanlık vereceğimiz Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi için strateji ve uygulamaları inceliyoruz

Bu yıl TARAL programlarına destek için 841 Milyon TL kaynak ayırdıklarını açıklayan Altunbaşak, kurulması planlanan Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi'ne teknolojik ve yönetişimsel danışmanlık vereceklerini belirtti.

Fatma Ağaç

e-Devlet ile ilgili koordinasyonu Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı sağlayacak, uygulamalara Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu (TÜBİTAK) ve TÜRKSAT teknik danışmanlık verecek.

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Yücel Altunbaşak, geçtiğimiz Ocak ayında gerçekleştirilen Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) 25. toplantının ana gündemini Türkiye e-Devlet Değerlendirmesi ve Üstün Yetenekli Bireylerin Eğitimi'nin oluşturduğunu bildirdi. Toplantıda her kurumda müstakil olarak işletilen veri merkezlerini, tek bir çatı altında birleştirerek "Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi" kurulması kararının alındığını açıklayan Altunbaşak, merkezin teknolojik ve yönetişimsel danışmanlık sağlanmasının TÜBİTAK'ın ilgi alanına girdiğine değindi. Altunbaşak, dünyadaki benzeri yapıları araştırdıklarını, gerekli strateji ve uygulamaları incelediklerini belirtti.

TÜBİTAK Başkanı Altubaşak, 25. BTYK'da ayrıca Bakanlıkların e-Devlet projelerindeki üst düzey danışmanlık ihtiyaçlarını karşılamak, kurumlar üstü ortak altyapı ve projelerde e-Devlet Koordinasyon Kurulu'na teknoloji danışmanlığı sağlamak üzere teknik danışmanlık biriminin oluşturulması ile konuyla ilgili yetkin ve tecrübe sahibi kamu kaynaklı kurum ve kuruluşlardan destek alınması ihtiyacına yönelik olarak "e-Devlet Organizasyonu Yönetim Modeli Çalışmalarının Yapılması" kararının da alındığını kaydetti.

Bu yıl TARAL programlarına verilecek destekler için 841 Milyon TL kaynak ayıran TÜBİTAK, başta kamunun bugün ve gelecekteki ihtiyaçları olmak üzere; kritik yazılım geliştirme alanlarını, kritik teknolojileri ve stratejik bilgileri, yazılım sektörünün kullanımına sunacak ve destekleyecek.

Altunbaşak, BTYK'da büyük yatırımlar içeren e-Devlet projelerinin başarıyla tamamlanabilmesi, iyi bir modellemenin yanı sıra, proje yüklenicisinin yükümlülüklerini yerine getirmede yeterli kapasiteye sahip olmasının temini için "e-Devlet Uygulamaları Hizmet Alımları için Firma Belgelendirme Sistemi Oluşturulması" kararının alındığını da dile getirdi.

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Altunbaşak, Bilişim Dergisi'nin sorularını şöyle yanıtladı:

-Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun (BTYK) içinde TÜBİTAK'ın görevi ve önemi nedir? TÜBİTAK nasıl bir misyon üstleniyor?

-Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu (BTYK), 4 Ekim 1983 tarih ve 77 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile kuruldu. Yüksek Kurulun KHK ile belirlenen görevleri; uzun vadeli bilim ve teknoloji politikalarının tespitinde hükümete yardımcı olunması, hedeflerin saptanması, öncelikli alanların belirlenmesi, plan ve programların hazırlanması, kamu kuruluşlarının görevlendirilmesi, özel kuruluşlarla işbirliği sağlanması, gerekli yasa tasarıları ve mevzuatın hazırlanması, araştırıcı insan gücünün yetiştirilmesinin sağlanması, özel sektör araştırma merkezlerinin kurulması için tedbirler alınması, sektörler ve kuruluşlar arasında koordinasyonunun sağlanması. BTYK'nin gerek toplantı hazırlığı gerekse toplantı ve toplantı sonrası faaliyetlerinin gerektirdiği tüm sekretarya hizmetleri, TÜBİTAK tarafından yerine getiriliyor. Üniversiteler, kamu ve özel sektörden tüm kuruluşların Ar-Ge faaliyetlerini yakından izlemek ve izleme sonuçlarını Yüksek Kurul'a sunmak, tüm sektörlerde yenilikleri takip etmek ve bunları teşvik için Yüksek Kurul'a öneriler getirmek de TÜBİTAK'ın görevleri arasında.
Türkiye'nin bilim, teknoloji ve yenilik politikasını yönlendiren önemli kararlar, BTYK'da alınıyor. 77 sayılı KHK uyarınca yılda iki kez toplanan BTYK'nin, 23. ve 24. toplantılarında Ulusal Yenilik ve Girişimcilik Sistemi ve bu sistemin daha da etkinleştirilebilmesi için atılması gereken adımlar ile yenilik ve girişimcilik sisteminde insan kaynakları ve eğitimin rolü konuları değerlendirildi. Geçtiğimiz Ocak ayında gerçekleştirilen 25. toplantının gündemini ise Türkiye e-Devlet Değerlendirmesi ve Üstün Yetenekli Bireylerin Eğitimi oluşturdu.

- BTYK'nin 25'inci (15 Ocak 2013 tarihli) toplantısında e-devlet görüşüldü. Toplantının ana gündemini e-devlete dair karar oluşturdu. Toplantıda "Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi" kurulması kararı alındı. Yine burada alınan kararlara göre, e-devlet ile ilgili koordinasyonu Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı sağlayacak, uygulamalara TÜBİTAK ve TÜRKSAT teknik danışmanlık verecek, projeler özel sektör eliyle yürütülecek. İhalelere katılan firmalara belli standartlar getirilecek, kamunun kullandığı ortak yazılımlar toplu alınacak. Bu arada Türkiye'nin açık kaynak programlarını yerlileştirme çalışmalarına başladığı açıklandı. BTYK'de e-devlet konusunda başka ne gibi kararlar alındı?

-Bilim ve Teknoloji Yüksek Kurulu'nun 25. yoplantısında ayrıca "Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi" kurulması kararının yanı sıra;
*Bakanlıkların e-devlet projelerindeki üst düzey danışmanlık ihtiyaçlarını karşılamak, kurumlar üstü ortak altyapı ve projelerde e-Devlet Koordinasyon Kurulu'na teknoloji danışmanlığı sağlamak üzere teknik danışmanlık biriminin oluşturulması ve konuyla ilgili yetkin ve tecrübe sahibi kamu kaynaklı kurum ve kuruluşlardan destek alınması ihtiyacına yönelik olarak "e-Devlet Organizasyonu Yönetim Modeli Çalışmalarının Yapılması" kararı ile,
*Büyük yatırımlar içeren e-devlet projelerinin başarıyla tamamlanabilmesi, iyi bir modellemenin yanı sıra, proje yüklenicisinin yükümlülüklerini yerine getirmede yeterli kapasiteye sahip olmasının temini için "e-Devlet Uygulamaları Hizmet Alımları için Firma Belgelendirme Sistemi Oluşturulması" kararı verildi.
Ayrıca, kurumların yazılım çözümlerine ilişkin ihtiyaçlarını ortaya koyan envanterin oluşturulması ve toplu alım modelinin

geliştirilmesi ile mükerrer yatırımların engellenebilmesi, ayrıca paket programların daha düşük maliyetle alınabilmesi amacıyla "Kurumların İhtiyaç Duyduğu Paket Program Çözümlerinin Toplu Alım Yöntemi ile Tedarik Edilmesi" kararları alındı.

-Kamu kurumları arasında veri paylaşımını artırmak, tasarruf sağlamak ve siber tehditlere karşı daha güçlü bir yapılanma oluşturmak için Ulusal Veri Merkezi çalışmaları başlatıldı. TÜBİTAK'ın bu çalışmalardaki rolü nedir?

-2013/104 sayılı BTYK'nin 25. toplantısında kamu kurumlarının veri merkezlerinin birleştirilmesine yönelik hukuki, teknik ve idari yapılanma modelinin oluşturulmasına ve Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi'nin kurulması çalışmalarının yapılmasına karar verildi. Sorumlu kuruluş Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı; ilgili kuruluşlar ise Başbakanlık, Kalkınma Bakanlığı, TÜBİTAK ve TÜRKSAT olarak belirlendi. Kararın gerekçesinde:
*"Ülkemizde kurumlar e-Devlet hizmetlerini verebilmek için kendi altyapılarını geliştiriyor. Dünyadaki örnekler incelendiğinde veri merkezlerinin birleştirilmesine dair eğilim gözlemlenmiyor. Güney Kore'nin 48 merkezi kamu idaresinin bilgi sistemleri 2 ayrı şehre konumlandırılacak şekilde tek bir veri merkezinde birleştirilmiş. Bu sayede yedeklilik, felaket kurtarma merkezi, siber güvenlik, iş sürekliliği, kamu bulutu, etkin işletme maliyeti, kurumlar arası veri paylaşımı gibi hususların tamamına çözüm sağlanmış. ABD, bulut bilişim ve ortak veri merkezi yaklaşımlarıyla 2015 yılına kadar 800'den fazla veri merkezini kapatmayı planlıyor. Bu kapsamda 2015 yılı sonunda 3 Milyar ABD Doları tasarruf edilmesi öngörülüyor. İdari ihtiyaçlar, tasarruf imkânı ve siber güvenlik gereksinimleri doğrultusunda, halen her kurumda müstakil olarak işletilmekte olan veri merkezlerinin tek bir çatı altında birleştirilerek Türkiye Kamu Entegre Veri Merkezi'nin kurulması önem arz ediyor" İfadeleri yer alıyor.

Halihazırda kurulacak veri merkezi ve bağlantılı iletişim ve servis altyapılarıyla ilgili olarak teknolojik ve yönetişimsel danışmanlık sağlanması TÜBİTAK'ın ilgi alanlarından. TÜBİTAK olarak dünya çapında benzer yapılanmaları ve teknoloji bileşenlerini araştırıyor, böyle bir teknolojik dönüşümün başarıyla gerçekleştirilebilmesi için izlenmesi gereken strateji ve uygulama aşamalarını inceliyoruz.

-TÜBİTAK aracılığıyla Türkiye Araştırma alanında ayrılan kaynak nedir?

-Ekonomik gelişmenin kaynağı olarak Ar-Ge'ye dayalı yenilikçiliğe daha fazla yatırım yapma düşüncesi özellikle son 25 yılda tüm dünyada önem kazandı. ABD, Japonya, Almanya ve İsveç gibi ekonomisi güçlü ülkelerce benimsendiği kadar, sonradan büyük gelişme gösteren, Güney Kore, İrlanda, İsrail ve Finlandiya gibi ülkelerin de başarısının arkasındaki neden, bu yaklaşımın politika haline getirilerek kararlılıkla uygulanmasıdır.

Bu amaçla TÜBİTAK, Avrupa Birliği'nin stratejik hedefleriyle de uyumlu olarak, Ar-Ge faaliyetleri ve desteklerinin ülke refahını artırmaya odaklanarak, 2023 yılına kadar Ar-Ge harcamalarının Gayri Safi Yurt İçi Hasıla (GSYİH) içindeki payının yüzde 3'e ve özel sektörün Ar-Ge harcamalarındaki payının yüzde 70'e yükselmesini hedefleyen bir strateji oluşturdu.

2013 yılında TÜBİTAK tarafından Türkiye Araştırma Alanı (TARAL) programları kapsamında verilecek destekler için 841 Milyon TL kaynak ayrıldı.

-TÜBİTAK TEYDEB destekleri BİT sektörüne ne kadar fayda sağlıyor ya da BİT sektörü tarafından ne kadar kullanılıyor? TÜBİTAK bunu ne kadar lanse etti?

-2003-Mayıs 2012 aralığında TÜBİTAK-Teknoloji ve Yenilik Destek Programları Başkanlığı (TEYDEB) Destek Programlarınca "Bilgi ve İletişim Teknolojileri"nin (BİT) ana ve alt alanları bazında toplam 1.265 proje desteklendi ve yaklaşık 420 Milyon TL hibe destek sağlandı. TÜBİTAK'ın özel sektöre verdiği destekler kapsamında BİT'in payı yaklaşık yüzde 20 oldu.

- TÜBİTAK, Linux kodunu aldı, birtakım değişikliklerle PARDUS Programı'nı çıkardı ve arkasında durdu. Şimdi PARDUS'tan elde edilen tecrübe ile diğer açık kaynak programlarını yerlileştirme çalışmalarına başladığınız belirtiliyor. Bu çalışmalarla ne sağlanacak?

-Bildiğiniz gibi Linux işletim sisteminin çekirdek kodları açık kaynaklı olarak tüm dünyaca paylaşılıyor. Bu kod tabanı üzerinde ülkeler, firmalar, organizasyonlar ya da

2003-Mayıs 2012 Yılları Arasında TÜBİTAK TEYDEB Tarafından Desteklenen Bilgi ve İletişim Teknolojileri Sektörüne İlişkin Ar-Ge ve Yenilik Sistemi Proje Verileri

Ana Araştırma Alanları	Alt Teknoloji Konuları	Desteklenen Proje Sayısı										Hibe Destek Tutarı (Milyon TL)*									
		2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Toplam		*20*	*60*	*172*	*153*	*189*	*178*	*171*	*113*	*143*	*66*	*0,34*	*2,12*	*25,38*	*60,00*	*63,23*	*66,13*	*96,54*	*58,47*	*40,26*	*9,54*

topluluklar uygulama, dağıtım ya da masaüstü ortamları geliştiriyorlar. TÜBİTAK'da benzer biçimde tamamı açık kaynak geliştirmeler yapmış ve geliştirme ve uyarlamalara devam ediyor.

Gerçekleştirilen bu çalışmalar kurumsal olarak tecrübelerimizi ve bilgi birikimimizi arttırdı. Hedefimiz Pardus'la elde edilen deneyimleri yerli yazılım kaynaklarıyla paylaşmak, birlikte projeler geliştirmek ve yerli yazılım üreticilerimizi açık kaynaklı yazılımları sadece kullanan değil, geliştiren, yerelleştiren ve ülke ihtiyaçlarına göre biçimlendiren hale getirmek.
Bilindiği üzere açık kaynaklı yazılımlar üreticisine destek ve eğitim gibi hizmetler üzerinden gelir sağlıyor. Yazılım firmalarımızın sadece ülke içersinde değil, ülke dışına da hizmet ihraç etmeleri hedeflerimiz arasında. Bu bağlamda TÜBİTAK başta kamu sektörünün bu gün ve gelecekteki ihtiyaçları olmak üzere; kritik yazılım geliştirme alanlarını, kritik teknolojileri ve stratejik bilgileri yazılım sektörünün kullanımına sunacak ve destekleyecek.

- Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı'nın koordinasyonunda, Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile TÜBİTAK tarafından yürütülen Ulusal Siber Güvenlik Tatbikatlarından ve Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi'nin kurulmasından söz eder misiniz?

-Başta kamu kurumları olmak üzere, kritik altyapıları işleten kurum ve kuruluşlarda hem bir farkındalık oluşturmak hem de durum tespiti yapmak için siber güvenlik tatbikatları önemli. 4 yıldır NATO'nun siber güvenlik tatbikatlarında ülkemizi başarıyla temsil ediyoruz. Bunlardan elde ettiğimiz birikimi ulusal tatbikatlara da aktarıyoruz. Ulusal çapta olan ilk tatbikatı 2008'de yaptık. 2011'de BTK ile beraber ikincisini gerçekleştirdik. Ocak 2013'te de yine BTK ile beraber 3. tatbikatı gerçekleştirdik. Katılımın gönüllülük esasına göre olmasına rağmen katılımcı sayısı her tatbikatta artıyor bu da bize doğru yolda olduğumuzu ve bu konuda nasıl bir ihtiyaç olduğunu gösteriyor. Birçok ülke gerçek saldırıları bu tür tatbikatlarda uygulamaya çekinirken katılımcıların da isteğiyle tatbikatlarımızda bu saldırıları uyguluyoruz. Her kuruma ayrı bir raporla bulduğumuz açıklıkları raporluyoruz.

Kısacası bu tatbikatları bir check-up olarak değerlendirebiliriz. 2011 yılındaki tatbikatla Ocak ayında gerçekleştirdiğimiz tatbikattaki bulguları kıyasladığımızda kurumlarımızda hem farkındalığın hem de teknik kapasitenin arttığını söyleyebilirim. Mart ayı içerisinde tamamlamayı planladığımız, tatbikat bulgularını içeren genel raporu da kamuoyuyla paylaşacağız.

Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi konusu ise Ulusal Siber Güvenlik Eylem Planı'nda yer alan önemli bir madde. Bu maddenin sorumlusu Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı. Şu andaki planlamada bu birimin kurulması ve işletilmesinin Bakanlıkla imzalanacak bir protokolle Bakanlıkla ilişkili bir kuruma verilmesi düşünülüyor.
Bu merkez, öncelikle kamu kurumları ve kritik altyapı işletmecileri için başlarına bir siber saldırı gelmesi durumunda ilk başvurulacak makam olacak. Hem İnternet servis sağlayıcılarla hem saldırıya uğrayan kurumlarla hem de kolluk birimleriyle sıkı irtibat halinde olacak Ulusal Siber Olaylara Müdahale Merkezi sayesinde saldırı öncesinde önlem almak, saldırı esnasında saldırıyı durdurmak, saldırı sonrasında ise sistemleri zaman kaybetmeden tekrar çalışır hale getirmek mümkün olacak.

Prof. Dr. Yücel Altunbaşak kimdir?

29 Ağustos 2011 tarih ve 28040 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2011/647 Sayılı Karar ile 278 sayılı TÜBİTAK Kanunun 5'inci maddesi gereğince TÜBİTAK Başkanlığı'na Prof. Dr. Yücel Altunbaşak atandı. Prof. Dr. Altunbaşak, 2009 yılının Temmuz ayından bu yana TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi (ETÜ) Rektörlüğü'nü yürütüyordu.

TÜBİTAK Başkanı Prof. Dr. Altunbaşak, 1971 yılında Kayseri'de doğdu. İlk ve orta öğrenimini Kayseri'de tamamladıktan sonra İzmir Fen Lisesi'nde eğitimine devam etti. Lisans eğitimini ise Bilkent Üniversitesi Elektrik-Elektronik Mühendisliği Bölümü'nde burslu olarak tamamlayan Altunbaşak, lisans mezuniyeti sonrası, 1992'de doktora eğitimi için ABD'ye gitti. Mezuniyet sonrası, 1996'da, Hewlett-Packard'ın Silikon Vadisi'ndeki Palo Alto Araştırma Laboratuarlarında araştırmacı mühendis olarak çalışan Altunbaşak, aynı zamanda Stanford Üniversitesi'nde danışman yardımcı doçent olarak görev yaptı.
Silikon Vadisi'nde üç yıl çalıştıktan sonra akademiye geçen Altunbaşak, 1999'da, Georgia Institute of Technology'de (GATECH) yardımcı doçent olarak işe başladı. 10 yıl GATECH'de görev yapan Altunbaşak, bir yandan da endüstri ile çok yakın bir çalışma yürüttü. Uydu ve kablo TV şirketlerine MPEG video sıkıştırıcı cihazı üreten bir firma Prof. Dr. Altunbaşak'ın geliştirdiği ürün prototipini lisanslayarak satışına başladı. 2003-2006 yaz aylarında Sabancı Üniversitesi'nin Network Öğretim Üyesi kadrosunda çalıştı. 2006 yılında ise Vestel ile çalışmaya başlayan Altunbaşak, üniversite-sanayi işbirliği çerçevesinde, LCD TV'ler için TÜSİAD Jüri Özel Ödülüne layık görülen "Pixellence" markalı görüntü işleme projesinin başlatılmasına öncülük etti ve bu projeyi geliştiren takıma liderlik yaptı. Uluslararası alanda Sayısal İşaret İşleme üzerine yaptığı akademik çalışmaları ile adından söz ettiren Altunbaşak, 2009-2011 yılları arasında TOBB ETÜ'nün rektörlüğünü yürüttü.

Sanayi ve devlet tarafından desteklenen projelerde 19 doktora öğrencisi ile birlikte çalışan Prof. Dr. Altunbaşak'ın araştırmaları bugüne kadar 170'den fazla makale ve 40'dan fazla patent/patent başvurusu ile sonuçlandı. Bazı buluşları hâlihazırda lisanslandı ve çeşitli ürünlere girdi. Kurucu ve danışman olarak yeni kurulan teknoloji şirketleriyle aktif olarak ilgileniyor. Alanının prestijli dergilerinde editörlük ve mesleki örgütlerde başkanlık yapan Altunbaşak'ın çok sayıda akademik onur, ödül ve taltifleri bulunuyor.

E'YİTİM

Çocukların gelişiminde çocukluk çağlarındaki öğrenme ortamlarının rolü ve önemi "Yedi yaşına kadar ne kaydedersen yetmişine kadar onu izlersin." ile açıklanır.

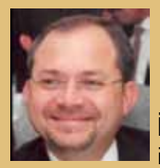

İ. İlker Tabak*
ilker.tabak@bilisim.com.tr

Okul öncesi dönemde ailenin vereceği bilgilerin ve çocuğun küçük yaşlarda alacağı eğitim, öğretim ve görgünün önemini belirten "Ağaç yaşken eğilir." atasözü ile duru, dingin bir zihnin kolaylıkla eğitilebileceği vurgulanmıştır.

Çocukluk çağları oyun çağlarıdır. Oyunlar çocukluğumuzun simgeleri olmuştur. Yaratıcılığın gelişmesinde oyunun etkisi yüksektir. Yeni eğitim modelimiz olan 4+4+4 sistemi ile, ilk yıllarda oyun ağırlıklı olsa bile, 5 yaşında okulla tanışan ve yaratıcılığı törpülenmeye başlayan çocukların "yetmişine" kadar yaratıcılığa dayalı biçimde başarılı olmaları beklenebilir mi?

Nasıl oluyor da çocukların erken yaşlarda aldığı eğitim ile yaşamları yedisinde neyse yetmişinde de öyle oluyor? Bu durum, insan beyninin bir özelliği olarak karşımıza çıkmakta. Geleneksel eğitim sisteminde daha çok sol lob ağırlıklı akademik bilgilere prim verilmekte, sağ lobun faaliyetleri ise göz ardı edilmektedir. [1]

Beynin, farklı fonksiyonlara sahip iki lobu olduğu keşfedilen günümüzde, akademik yetenekler göz önünde bulundurularak tasarlanan eğitim sistemi yalnızca beynin mantık, matematik, analiz, konuşma, yazma, listeleme gibi işlevleri olan sol lobunu kullanmaya devam etmektedir. [2]

Oysa gelişen bilimin ışığında, mantık ağırlıklı sol lobla beraber, düş gücü, renk, şekil, ritim, bütünü görme gibi işlevleri olan sezgisel, üretken sağ lob da kullanılsa, insanların üretkenlik potansiyellerinin kat kat artacağı ortadadır. Tarihte büyük sıçramalar yapan insanlar da, bilerek ya da bilmeyerek, beynin her iki lobunu da birlikte kullanan insanlardır.

Sağ lobun da devreye sokulması, insana aynı zamanda duyusal keskinlik kazandırmakta, hedefini sürekli ve her şeyiyle canlı tutan o insana müthiş bir motivasyon kazandırmaktadır.

(*) Bs. Müh., Bilişim Ltd. Paz. ve Satış Md.
TBD Ankara Şubesi Yönetim Kurulu Başkanı

Bilgisayarların bile matematik ve mantık işlemlerini yapabildiği günümüzde, bunlardan daha önemli bir özellik çıkıyor karşımıza: Üretken düşünce, üretken zekâ.

Düş gücü, yeni fikirler oluşturma, orijinalite gibi değerler, insan zihninin üretkenliğini ortaya koyar. Bilgi dünyasına uçtuğumuz günümüzde asıl fark, işte bu noktadadır. Yani, geleceğin başarılı insanları, üretken zekâya, düş gücüne, esnekliğe ve güçlü vizyona sahip insanlar olacaktır.

Eğitim sistemi ise, bu hedefe ulaştırmak bir yana, insanları yalnızca sol lobun işlevleri içine hapsetmektedir.
İlkokul birinci sınıf öğrencilerinin resimleri incelendiğinde, her birinde orijinalite ve üretkenliğin izleri açıkça görülmektedir.
Aynı öğrenciler dördüncü sınıfa geldiklerinde ise, tekdüzeliğin ve kendini birilerine beğendirme arzularının yoğunlaştığı, elma şekerine benzer, tek tip ağaçlar, tek tip evler, aynı tür insan resimlerinin ortaya çıktığı görülmektedir.

Okul öncesi çocuklar daha çok renkler ve görüntülerle düşünmek gibi, dış etkilere daha açık ve çok farklı fantezilere sahiptirler. Ancak okulda bu özellikler bastırılınca, sol beyin, sağ beynin de bazı fonksiyonlarını yüklenmek zorunda kalıyor ve aşırı derecede zorlanıyorlar. Bu arada, zayıf kalan sağ beyin hırçınlaşınca, çocuklarda birtakım ruhsal dengesizlikler de görülebiliyor.

Aynı zamanda, bu tek yönlü, yani yanlış ve aşırı bilgi yüklenmesi sonucunda beyinler köreliyor, çocuklarda üretkenlik, merak ve öğrenme istekleri yok oluyor. [2]

Çocuklar, beynin iki yarısını beraber kullandıkları halde, onlara düş gücü ve bellek gibi sağ beyin işlevleriyle ilgili eğitimden çok, mantık ve ezbere dayanan eğitim verilmesi sonucunda bu yetenekleri büyük ölçüde yok olmaktadır. Resim, müzik, spor gibi derslerin zorunlu olarak yer almadığı eğitim modeli ile yaratıcılıkları yok olmaktadır.

Çocukların yaratıcılık yetenekleri en az okuma yazma öğrenmek kadar önemlidir. Eğitim sisteminin çocukların yanlış yapmaktan korkmayacakları, yaratıcılıklarını köreltmeyecekleri yapıda olması gerekmektedir. Akademik başarı peşinde yarış atı gibi koşmaya başlayan çocuklar bir süre sonra mekanik eğitimin çarkları arasında kaybolmaktadırlar.

Akademik kariyeri bulunmayan, sanayide çalışmakta olan, işini sanat olarak yapan "usta" olarak adlandırdığımız kişilerin birçok buluş yaptığını unutmayalım.

"Mucit Amca" olarak tanınan Sn. Melih Yalçıneli'nin de belirttiği gibi [3], "Çocukluk yıllarımıza dönüp baktığımızda en iyi öğrendiğimiz ve en iyi hatırladıklarımız notlar ve girdiğimiz sınavlar, dersler ve tahtaya yazılanlar değil, yaşadığımız aktiviteler, yaptığımız geziler, tanıştığımız önemli kişiler, bizzat sahiplenerek ellerimizle dokunduğumuz proje tarzı deneyler gibi konular olmuştur."

Geleceğimizi oluşturan çocuklarımız için ister bilgisayar destekli olsun ister klasik, uygun yaşta ve zamanda başlayan, olgunlaşmış zihin ve zekâya hitap eden, doğru içerikli eğitim olmazsa, bilgisayarın ve internetin yanlış kullanımı ile e'yitim olacaktır.

Kaynaklar:
[1] http://on.ted.com/r4OK, Ken Robinson diyor ki; "Okullar yaratıcılığı öldürüyor."
[2] http://www.kendinigelistir.com, Beynin İki Yarısı
[3] http://www.kucukmucitler.com, Melih Yalçıneli, "Dünyayı Değiştirecek Buluş"

Azerbaycan'a bilişimle gidelim...

Doç. Dr. İzzet Gökhan Özbilgin, Kübra Çalış

Türkiye ve Azerbaycan'da son yıllarda bilişim sektöründe önemli gelişmeler oluyor ancak, endekslerdeki seviye, istenen düzeyde değil. Hükümetlerin, uluslararası endeksleri oluşturan parametreleri etkileyen unsurları belirleyip doğrudan bunlara yönelik öneriler getirilmesi uygun olacak

Günümüzde ülkelerin birbirine karşı üstünlük elde etmeleri ve dünya pazarında söz hakkına sahip olmalarında bilişim sektörü, en önemli etkenlerden biri olarak göze çarpıyor. Bunun gereği olarak birçok ülke bilişim alanında gelişim için ülke stratejileri ortaya koyuyor, büyük yatırımlar yapıyor ve yatırım-talep artırıcı düzenlemeleri vatandaşlarına sunuyor. Bu çalışmaları sürdüren ülkelerden biri de sınır komşumuz Azerbaycan. Azerbaycan ile olan dostluğumuzun yegâne temeli sınır komşuluğundan değil, aramızda dile getirdiğimiz "tek millet, iki devlet" olmamızdan kaynaklanıyor.

Türkiye'nin internet kullanımına ilişkin penetrasyon oranı yüzde 45 iken Azerbaycan'ın yüzde 50...

Uluslararası Para Fonu'nun (International Monetary Fund -IMF), "gelişmekte olan ülkeler" statüsünde yer verdiği bu iki ülke için durum ele alındığında, Türkiye 2009 yılında, İnternet kullanım sayısının nüfusa oranı yüzde 36 olarak Azerbaycan'dan daha yüksek değerlere sahipti. 2011 yılı verilerinde ise, Azerbaycan bu arayı kapatmakla kalmayıp yüzde 50 İnternet kullanım seviyelerine gelerek Türkiye'nin yüzde 45 İnternet kullanım oranını geride bıraktı. Bilgi ve iletişim teknolojileri (BİT) sektöründeki gelişim durumuna bakıldığında; ülkenin ekonomik durumu, bilgisayar sahipliği veya İnternet kullanıcı sayılarını doğrudan etkilediği görülür. Yani ülkelerin gelişmişlik düzeyi ile bilgi ve iletişim alanındaki gelişimi paralel olarak düşünülebilir. Azerbaycan ve Türkiye örneğinde de, Gayri Safi Yurtiçi Hasıla'daki (GSYH) artış, kullanıcı sayısına doğrudan etki ettiği görülüyor. Türkiye'nin yaklaşık yüzde 11'u kadar bir nüfusa sahip olan Azerbaycan'da İnternet kullanıcı sayısı da, paralellik bir şekilde Türk kullanıcı sayısının yaklaşık yüzde 13'ü seviyesinde. Bu sayıların nüfusa oranlayarak elde edilen penetrasyon değerleri ise her iki ülke için de yüzde 45'in üstünde.

	Ülke	GSYH ($)	Nüfus (milyon)	Kullanıcı (milyon)	Penetrasyon Oranı (yüzde)
2010	AZ	6832	9,4930	4,7460	50,0
	TR	10410	79,749	36,455	45,7
2009	AZ	5729	8,3030	3,6890	44,4
	TR	10079	77,804	35,000	45,0
2008	AZ	4807	8,2380	2,4440	29,7
	TR	8590	72,561	26,400	36,4

Kaynak: www.itu.int/ict/statistics, www.internetworldstats.com

Azerbaycan'da işletmelerin web siteleri yok denecek kadar az...

BİT'in yaygınlaşması sadece günlük aktivitelerde değil iş dünyasında da önemli ve etkili değişimler meydana getiriyor. İşletmeler, yapısal değişimler yaşayarak bu teknolojilerin kullanımlarını aktifleştiriyorlar. Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmelerde bilişimin kullanılması adına birçok ülkede teşvik mekanizmaları bulunuyor. Örneğin, İsveç'te hükümet BİT kullanımı yapan küçük işletme sahipleri için eğitim programlarını şart koşmuş ve vergi bazında indirimler yaparak işverenlerin çalışanlarına kişisel bilgisayar tedarik etmesine olanak sağlamış. İşletmeler İnternet ve bilgisayar kullanımı ile bilgiye erişim sağlarken aynı zamanda kendi web sayfaları üzerinden çeşitli hizmetler sunuyorlar. 2011 yılı verilerine göre Türkiye'deki işletmelerin yüzde 54'ü, Azerbaycan'daki işletmelerin yüzde 9'u web sayfasına sahip (bkz. 2012 Azerbaycan İstatistik Yıllığı ve 2011 Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması). Hane halkı bakımından Azerbaycan'ın gerisinde kalan Türkiye, işletmelerde BİT kullanımında komşusunu büyük farkla geçmiş.

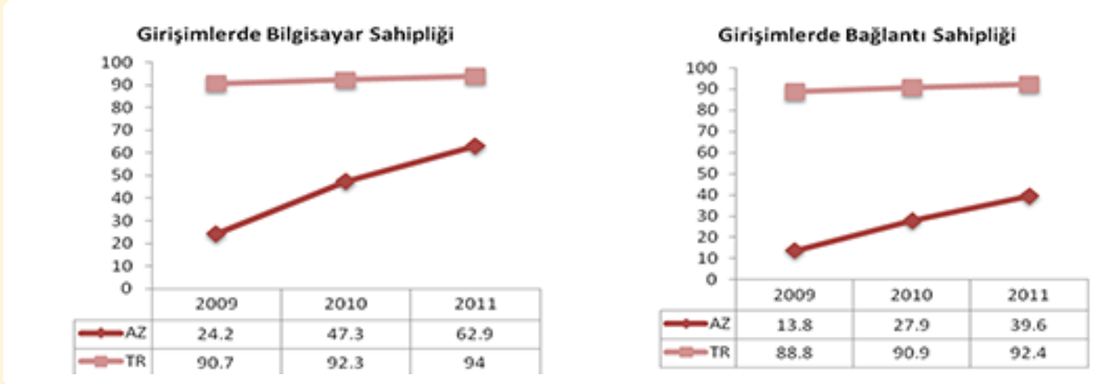

Kaynak: 2012 Azerbaycan İstatistik Yıllığı, 2011 Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanım Araştırması

Türkiye'de bilişim sektörünün ekonomiye etkisi yüzde 3,10 iken, Azerbaycan'da yüzde 1,5... BİT sektörü, küresel krizin sonucu olan ekonomik krizin aşılmasında Türkiye'nin 2023 hedeflerinde olduğu gibi birçok ülkede anahtar bir unsur olarak görülüyor. Bilişim sektöründen elde edilen verimlilik artışı ve istihdam ile ülkeler GSYH miktarlarını artırıyorlar. Ekonomik Kalkınma ve İşbirliği Örgütü'ne (Organisation For Economic Cooperation And Development-OECD) dahil olan ülkelerinin sahip olduğu ortalama GSYH değerlerinin çok altında kalan Azerbaycan ve Türkiye'nin 2011 yılı bilişim pazar büyüklükleri, sırayla 1,5 milyar ve 24,2 Milyar Dolar. Bu rakamlardan da anlaşıldığı gibi Türkiye'deki bilişim sektörü, Azerbaycan'ın pazar büyüklüğünün 20 katı. Ancak ilginç bir şekilde pazar büyüklüğündeki bu uçurum ülkelerdeki bilişim sektörünün yurtiçi hasılaya olan etkisinde görülmüyor. 2011 yılı verilerine göre Türkiye'de bilişim sektörünün etkisi yüzde 3,10 iken, Azerbaycan'da yüzde 1,5 (bkz. http://www.azstat.org/publications/yearbook/SYA2012/, http://www.tbmm.gov.tr/arastirma_komisyonlari/bilisim_internet/docs/sunumlar/kalkinma_bakanligi.pptx).
Yani Azerbaycan'a göre 20 kata daha fazla pazar büyüklüğüne sahip olan Türkiye'de bu sektörün ekonomiye etkisi Azerbaycan'daki etkinin sadece 2 katı. Bu bağlamda ülkemizde yapılan yatırımların doğru noktalara kanalize edilme gerekliliği ortaya çıkıyor.

BİT Gelişmişlik Endeksi 2011'de, Türkiye 69, Azerbaycan 68 sırada

Uluslararası Telekomünikasyon Birliği (The International Telecommunication Union- ITU) tarafından tanımlanan BİT Gelişmişlik Endeksi (ICT Development Index – IDI), on bir konuyu dikkate alan ve ülkeler arasında BİT durumunu karşılaştırmaya yarayan bir değer. 2008 yılında oluşturulan ve ilk olarak 2009'da kullanılan endeks, 3 ana konudan girdi alıyor. Bunlar BİT Erişim, BİT Kullanım ve son olarak BİT Yetenek alt endeksleridir.

2011	IDI Erişim Alt Endeksi		IDI Kullanım Alt Endeksi		IDI Yetenek Alt Endeksi	
Ülkeler	Değer	Sıra	Değer	Sıra	Değer	Sıra
AZ	4,63	74	2,98	54	6,77	85
TR	5,12	69	2,26	65	7,13	68

Kaynak:ITU Measuring the Information Society 2012

2011 yılı için yapılan IDI ölçümlerinde ne Türkiye ne de Azerbaycan ilk 50'ye giremedi ve gelişmiş ülkelerin arasında yerini alamadı. Azerbaycan ITU tarafından ölçümün yapıldığı yıllar boyunca sıralamasını daha iyi seviyelere getirdi. Ancak Türkiye, 2008 yılındaki sıralamasını yıllar itibariyle düşürerek 2011'de 69. sıraya gerileyerek Azerbaycan'ın hemen altında kaldı (bkz. ITU Measuring the Information Society 2012).

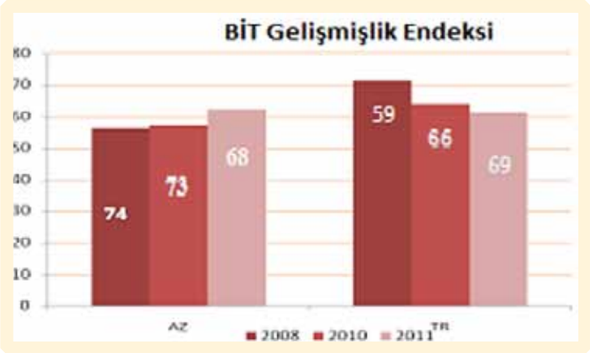

Kaynak: ITU Measuring the Information Society 2012

Devletlerin sektör yatırımlarına ek olarak vatandaşlara kamu hizmetlerinin sunumunda BİT'in kullanımını ifade eden e-devlet; vatandaşa şeffaf, kolay ve güvenli hizmet sunmayı amaçlayan bilgi erişim platformlarıdır. Türkiye'de 2013 Ocak ayı itibari ile 74 kamu kuruluşu tarafından toplam 589 adet hizmet e-devlet kapısı üzerinden 14.232.167 adet kayıtlı kullanıcıya sunuluyor (bkz. https://www.turkiye.gov.tr/).

E-Devlet Gelişmişlik Endeksi (2012) verilerine göre, Türkiye 80. Azerbaycan 96. sırada
E-Devlet Gelişmişlik Endeksi (EDGI), ülkelerin elektronik devlet hizmetlerinin durumu hakkında bilgi sağlıyor. Bu endekse göre Türkiye, Azerbaycan'dan üstün durumda ancak dünya sıralamasında çok gerilerde. Hükümet ve yönetişim ile ilgili süreçlerde BİT destekli katılımı ifade eden e-Katılım Endeksi'nde ise Türkiye 30. sırada yer alarak 27. sırada olan Azerbaycan'ın gerisinde kaldı (bkz. United States E-Government Survey 2012). Hem EDGI hem de e-Katılım endekslerinde birinci sırayı, bilişim alanında vizyon liderlerinden biri olarak kabul gören Güney Kore alıyor.

EDGI	2010		2012	
Ülkeler	Değer	Sıra	Değer	Sıra
AZ	0,4571	83	0,4984	96
TR	0,4780	69	0,5281	80

Kaynak: United States E-Government Survey 2012

Ağ Hazırlık Endeksi (Networked Readiness Index -NRI), BİT'in sağladığı olanaklardan ülkelerin yararlanabilmesine ilişkin eğilimlerini birden çok parametreyi kullanarak ölçüyor. Türkiye ve Azerbaycan bu yıl ki verilere göre ülke sıralamasında sırasıyla 52. ve 61. sırada bulunuyorlar. NRI 2012 yılı liderliğini 5.94 puanla İsveç alırken, Haiti 2.27 puanla 142. olarak listeyi sonunda yer alıyor (bkz.WEF The Global Information Technology Report 2012).
Ülkemiz ve kardeş Azerbaycan'da son yıllarda bilişim sektöründe önemli gelişmeler olmakla beraber ele alınan endekslerden anlaşılacağı gibi gelen seviye istenen düzeyde değil. Hükümetlerin oluşturacağı stratejilerin belirlenmesinde bu uluslararası endeks ve alt endeksleri oluşturan parametrelerin tek tek ele alınması ve bu parametreleri etkileyen unsurlar belirlenerek, doğrudan bunlara yönelik öneriler getirilmesi uygun olacak.

Türkiye olarak kardeş ülke Azerbaycan'la ortak bilişim projeleri gerçekleştirilmeli...
OECD ülkelerinin sahip olduğu ortalama GSYH değerlerinin çok altında kalan Azerbaycan ve Türkiye, bilişim alanında yapacağı atılımlarla ülke ekonomisinin kalkınmasını sağlamalı. Her iki ülkenin bilişim alanında yayımlanan endekslerde genelde ilk 50 sırada yer alamaması üzücü bir durum. İki ülke arasında ülke nüfusu, GSYH, bilişim pazarı açısından çok büyük farklıklar olmasına rağmen BİT kullanımında bu fark çok daha az.
Kültür, dil gibi birçok açıdan büyük yakınlıkları olan bu iki ülke, beraber hazırlayacağı projelerle küresel anlamda güçlerini artırmalı. Gerçekleştirilecek bilişim projeleri, hem ekonomik gelişmişliğin artması ve bölge kalkınmasını sağlayacak hem de Azerbaycan-Türkiye arasındaki dostluk köprüsünü güçlendirecek. İki ülkenin de birbirine "Acınız acımız, sevinciniz sevincimiz, başarınız başarımızdır" diyebilecek gönül bağlılığına sahip olduğu gerçeği de unutulmamalı. Bu yüzden atılacak ortak adımlarla beraber kalkınmalı ve güçlenmeliyiz.
21. yüzyılda bunu sağlamanın yolu, bilişimden geçtiği için de bu alanda daha yoğun çalışmalar yapmalı, ortak ticari anlaşmalar gerçekleştirilmeli, ülkeler birbirinin deneyimlerinden faydalanacak platformlarda bir araya gelmeli ve en önemlisi kardeşlik duygularını güçlendirmeliler. Böylece diğer Türk Cumhuriyetleri için de bilişim alanında örnek bir dayanışma sergilenmeli.

Lütfen, teknolojik görgü kurallarına biraz özen!..

Yazışmalarda dilbilgisi kurallarına uyun, özel günlerde toplu mesaj yerine kişiye özel iki kelimelik mesaj gönderin. E-posta yazarken büyük harfle(çünkü bağırmak demek) yazmayın

Arzu Kılıç

Günümüzde toplumumuzun tamamı hâlâ görgü kurallarını tam olarak özümseyememişken, teknolojinin hayatımıza girmesiyle birlikte şimdi bir de "teknolojik görgü kuralları" çıktı. Gerek günlük yaşamın hızı, gerek duyarsızlık ve gerekse özensizlik nedeniyle çoğu kez telefon konuşmalarımıza, sosyal medya ve e-postada yazdıklarımıza dikkat etmiyoruz. Oysa, bu alanlarda yaptığımız her şey, bizim kimliğimizi ele veriyor. Telefonunuzun müzik sesinden nasıl bir kişiliğe sahip olduğunuz anlaşılıyor. Sosyal medyadaki arkadaşlarınız arasında yöneticileriniz olması, paylaşıp yazdıklarınız açısından ciddi sorunlar yaşamanıza yol açabiliyor. Ayrıca bu mecrada siyasi görüşleriniz veya özel paylaşımlarınız bir tehdit oluşturabilir.
Bu ayki "Gündem" konumuz, "Teknolojik görgü kuralları".
Görgü kuralları;"Hoşgörülü ve iyimser olmak, olgun davranışlar sergilemek, başkalarını rahatsız edici davranışlardan sakınmak, uygun olmayan el ve sözlü şakalardan kaçınmak, oturma ve kalkmaya dikkat etmek vs.." şeklinde tanımlanıyor. Tabi ki genel olarak görgü kurallarına uyma gibi bir zorunluluğumuz yok. Hukuken suç da değil. Ama toplumun genel görgü kurallarına uymayanları dışladığı da biliniyor. Görgü kurallarına uymamız diğer insanlara saygı gösterdiğimiz ve onların duygularına önem verdiğimiz anlamına geliyor.
Teknolojik görgü kurallarıyla ilgili alanında uzman olan Kurum İtibar Danışmanı Salim Kadıbeşegil, Kariyer ve Protokol Danışmanı Yasemin Tecimer ve Halkla İlişkiler (PR) Uzmanı, Eğitmen Nurcan Karagöz Herischi, yönelttiğimiz soruları yanıtladılar.
Bu alanda neyin doğru, neyin yanlış olduğunu sizler için sordum. Gelin hep birlikte teknolojik görgü kurallarını öğrenelim, bu kurallara uyalım, uymayanları uyaralım☺

"İlim meclisine girdim,
eyledim kıldım talep,
ilim ta gerilerde kaldı,
illa edep illa edep"
Yunus Emre

Gündem sayfalarımız kapsamında görüştüğümüz uzman, yetkili ve ilgililere şu dört soruyu yönelttik:

*** Görgü kuralları neden gerekli? Yepyeni bir iletişim çağının getirmiş olduğu "Teknolojik görgü kuralları" nelerdir?**

**** Cep telefonu, sosyal medya ve e-posta kullanırken neleri yapmalı ve yapmaktan kaçınmalıyız? Ayrıntılı olarak açıklar mısınız?**

***** "Teknolojik görgü kuralları"nın bireylerin profesyonel kimliği ve markaya katkıları nelerdir? Bu kurallar bireyler hakkında ne gibi ipuçları verir?**

****** Teknolojik ortamda gerçekleştirilen yazışmaları (sosyal medya, e-posta ve SMS'lerde) düşündüğümüzde Türkçenin doğru kullanılmaması dikkat çekiyor. Sizce bu ortamlarda Türkçe neden özensiz kullanılıyor? Bu konuda bilinçli olma ve doğru Türkçe kullanımı için neler yapılmalı?**

Yapın!..

- Öncelikle telefonu ilk açtığımızda selamlama sözcüğü; "Günaydın", "Merhaba"," Selam", "İyi günler" ile açın; telefonu kapatırken ise yine aynı hassasiyet gösterilerek kapatın.
- Toplantılarda cep telefonunuzu kapalı tutun/sessize alın.
- Cep telefonları en fazla 3 kez çaldırılmalı.
- Çok önemli bir durum var ise mesaj gönderin.
- İş görüşmelerini mesai saatleri içerisinde yapın.
- Okul, hastane, kütüphane gibi mekânlarda telefonları "titreşim" konumuna alın.
- Kalabalık ortamlarda veya yemek masalarında kafamızı kuma gömer gibi telefonla konuşmak yerine, mevcut salon veya odanın dışına çıkarak konuşun ve daha sonrada yeniden masaya dönerek, özür dileyerek oturun.
- Kayıtlı olmayan numaraları karşı taraf açmadığı takdirde mesaj atın.
- Yazışmalarda dilbilgisi ve noktalama işaretlerine uyun.
- Konuşanlardan biri erkek diğeri kadınsa, önce kadının telefonu kapatmasını bekleyin.
- Ast-üst iletişiminde konuşma bitiminde üst telefonu önce kapatır, ast ise onun telefonu kapatmasını bekler.
- Bayramlarda ve özel günlerde toplu mesaj çekmektense kişiye kendisini önemli hissettirecek iki kelimelik bir mesaj gönderin

Yapmayın!..

- Toplu taşıma araçlarında telefonla yüksek sesle konuşmayın.
- E-posta yazarken büyük harfle yazmayın (büyük harf bağırmak demektir).
- Telefon ile konuşurken bir şeyler yemeyin.
- Telefon seslerini çok abartılı seçmeyin.
- Opera ve sinemada, telefonun ekranına bakarak yanımızdaki kişileri ışığı ile rahatsız etmeyin.
- Toplu taşıma araçlarında telefon kullanmayın.
- Sosyal ortamlarda masaların üzerine hava olsun diye son model telefonları bırakmayın.
- Cep telefonundan arayıp "sen kimsin" ile söze başlamayın.
- Sosyal bir aramada unvan ve statülerimizi söylemeyin, iş için bir görüşme ise abartarak belirtmeyin.
- Toplantı ya da görüşmelerde, telefon, e-posta ve İnternet ile ilgilenmeyin. Hele hele twit atmayın.

Halkla İlişkiler Uzmanı, Eğitmen
Nurcan Karagöz Herischi:

Alanın sanal olması kuralsızlık anlamına gelmemeli, bu alanda da birtakım görgü kurallarına gereksinim var

Sürekli ama sürekli, her yerde, hep konuşuyor, mesaj atıyor, e-postalarını okuyor ya da fotoğraf çekip sosyal ortamlarda yayınlıyoruz. Ne yazık ki liste uzar gider. Diğerlerinin bundan rahatsız olacağı aklımıza bile gelmiyor. Bu alandaki görgü kuralları bu listelerden yola çıkarak belirlenebilir.

Gündem sayfalarımız kapsamında Halkla İlişkiler (PR) Uzmanı, Eğitmen Nurcan Karagöz Herischi, değerlendirmelerde bulundu. Hayatın her alanında olması gereken görgü kurallarının sanal alanda da uygulanma zorunluluğu bulunduğunu vurgulayan Herischi, çok az kişinin konunun öneminin farkında olduğunu söyledi. Herischi, böyle bir gerekliliğin önemi üzerinde durulması, aileden başlayıp geniş bir yelpazede bir farkındalık yaratılması gerektiğini belirtti. "Aslında profesyonel kimlik bir bütündür ve içinde pek çok unsuru barındırır. Teknolojik görgü kurallarına uymak da buna dâhildir" diyen Herischi'nin sorularımıza verdiği yanıtlar şöyle:

** Toplum içinde yaşadığımıza göre diğer insanlarla hayatı paylaşırken, iletişim kurarken onlara saygılı davranmak, birey olarak onlara değer vermek durumundayız. Onlardan da aynı özeni göstermelerini bekleriz. Teknolojik iletişimin hayatımızdaki yeri giderek artıyor, hatta zaman zaman bizi esir aldığını söylemek bile mümkün. Bu alanda özgürlüğün yanlış anlaşıldığını, bir başıboşluğun yaşandığını söyleyebiliriz. Aslında teknolojik araçlar iletişimi kolaylaştırarak, kişilere diğer insanlarla sürekli bir aradaymış duygusu verse de bir anlamda yalnızlaştırıyor, bu yalnızlığın içinde diğer insanlar ve onlara önem verme konusu göz ardı edilebiliyor. Çevremizde cep telefonu ile baş başa kalmış, dünyadan kopmuş insanlar görüyoruz. Ya da bakıyorsunuz yanı başınızda birisi cep telefonuyla en özel konularını bağıra çağıra konuşabiliyor. Hayatımızın her alanında olması gereken görgü kurallarının burada da uygulanma zorunluluğu doğuyor. Ancak çok azımız bunun öneminin farkındayız. Şu anda en azında böyle bir gerekliliğin önemi üzerinde durulmalı, aileden başlayarak, kitle iletişim araçlarına kadar uzanan geniş bir yelpazede bu konuda bir farkındalık yaratmaya yönelik çaba göstermeliyiz.*

****** Teknolojik iletişimle ilgili görgü kurallarının neler olduğu yerine beni en çok rahatsız eden dikkatsizliklere değinmek istiyorum.
Cep telefonu artık, elimiz, ayağımız gibi bir uzvumuz oldu neredeyse. Ondan bir saniye bile ayrılamıyoruz. Sürekli ama sürekli her yerde, hep bir şeyler konuşuyoruz. Saatlerce sohbet ediyoruz ama bunu yaparken diğerlerinin bundan rahatsız olacağı aklımıza bile gelmiyor. İş hayatında durum daha vahim tabii. Geçen hafta bir bakanlıkta katıldığım toplantıdaki yöneticilerin çoğu toplantı sırasında sürekli telefondan haberleştiler, mesajlar yazdılar, mailler attılar ve büyük bir ihtimalle Facebook'ta dolaştılar.
Cep telefonları ile İnternet'e de girilebildiği için görgü kuralları sadece "telefonunuzu kapalı tutun" ya da "sessize alın"dan ibaret olmuyor.

Sadece iş hayatında değil sosyal hayatımızda bile mutlaka yakınımız da bir telefon bağımlısı oluyor, sürekli konuşuyor, mesaj atıyor, e-postalarını okuyor ya da fotoğraf çekip sosyal ortamlarda yayınlıyor. Güya birliktesiniz ama aslında değilsiniz. Ayrıca çektiği sizin fotoğrafınız da olabiliyor. Bunun için sizden izin almak aklına bile gelmiyor. Cep telefonlarının yanlış kullanımları ile ilgili rahatsızlıklar da günden güne artıyor. Toplu taşım araçlarında, lokanta, pastane gibi yerlerde sürekli konuşup etrafı rahatsız edenler, telefonla aradığında uygun olup olmadığınızı sorma gereksinimi duymayanlar ya da olur olmaz zamanlarda arayanlar, telefona cevap verilemeyen durumlarda daha sonra cevaben aramayanlar... Ne yazık ki liste uzar gider. Bu alandaki görgü kuralları bu tür listelerden yola çıkarak belirlenebilir.
Sosyal medya kişilerin, kurumların, markaların kendilerini ifade ettiği, diğerlerini takip ettiği sanal bir alan, günümüzde pek çoğu bu mecrada yer alıyor. Alanın sanal olması kuralsızlık anlamına gelmemelidir, yani sosyal hayattaki gibi bu alanda da birtakım görgü kurallarına gereksinim vardır.
Ne yazık ki sosyal medyada da hepimizin değişik konularda şikâyetleri var. Bunlardan bazıları; size danışmadan çeşitli gruplara ekleyenler, sürekli bildirimlerde bulunanlar, yedikleri yemeğe kadar özel hayatları ile ilgili her tür fotoğrafı yayınlayanlar, fotoğraf yağmuruna maruz bırakanlar, deyim yerindeyse sizi bu yolla taciz edenler, yüz yüze olmamaktan yararlanıp saldırıda bulunanlar, en olmadık mesajı "beğen" işareti ile yanlışlıkla beğenenler, (diyelim ki bir ölüm ya da hastalık mesajını beğenmek gibi), devamlı sıkıntılı mesajlar verenler ya da basmakalıp aforizmaları ısıtıp ısıtıp sunanlar, sürekli olarak çok mutlu oldukları, çok eğlendikleri imajını vermek isteyenler, sanal ortamda çok fazla arkadaşı olmayı gerçek arkadaş kavramı ile karıştıranlar, istemediğiniz halde arkadaş listenize girmeye çalışanlar, mesaj yazarken özen göstermeyip yanlış anlamalara yol açanlar... Bunlar, ilk seferde akla gelen şikâyetler. İşin garip tarafı bunları yaparak rahatsızlık verdiklerinin farkında bile değiller.
Gelen e-postalara cevap vermemek, postaları yönlendirirken ya da toplu mesaj gönderirken diğer adresleri gizlememek, büyük harf kullanımının yüksek sesle bağırmak anlamına geldiğini bilmeden bağırıp durmak ya da bir başkasının özenle hazırladığı bir mesajı kaynak göstermeden yayınlamak da sıkça yapılan yanlışlıklar.

******* Profesyonel hayatta da sosyal hayatta olduğu gibi etrafımızdakilere gösterdiğimiz özen ve saygı kişiliğimizi, kimliğimizi belirler, neredeyse bir çeşit CV oluşturur. Aslında profesyonel kimlik bir bütündür ve içinde pek çok unsuru barındırır. Teknolojik görgü kurallarına uymak da buna dâhildir. Kişinin; işine, mesleğine, profesyonel hayata, diğer çalışanlara, yöneticilerine, iletişim içinde bulunulan kurumlara, dış dünyaya gösterdiği dikkat, özen ve saygıyı ya da tersini anlatır. İş hayatı dışındaki özel paylaşımların profesyonel hayatı da etkileyeceği göz ardı edilmemelidir. Örneğin özel hayatınızla ilgili bir mesaj ya da fotoğraf sizinle ilgili oluşmuş olan olumlu imajı bir anda yerle bir edebilir. Artık insan kaynakları birimleri eleman alımlarında bile sosyal paylaşım ortamlarındaki gönderileri dikkate alıyor. Kimi zaman iş yerinde ne kadar sıkıldığınızı anlatan bir mesaj bile sizi zor durumda bırakabiliyor. Ayrıca yöneticilerle Facebook'ta arkadaş olmanın bir anlamı olduğunu da zannetmiyorum.
Sosyal medya kullanımı yeni bir mecra olarak çoktan markaların hayatında yerini aldı, hatta ayrı uzmanlık alanları ortaya çıktı. Bu alan da diğer mecraların yanında doğru olarak kullanıldığında marka imajını yaratmaya ve korumaya büyük yarar sağlayacaktır, yeter ki mecranın özelliklerine uygun çalışmalar yapılsın.

******** Sanal ortamlarda yapılan yazışmalarda yerli yersiz kısaltmalarla sıklıkla karşılaşıyoruz, bazıları tam bir formül gibi çözmek için zamana ihtiyaç oluyor. Hız çağında olduğumuz hepimizin bildiği bir gerçek ama zamana karşı yarışacağız diye Türkçeyi bu kadar bozmaya hakkımızın olmadığını düşünüyorum. Kısaltmalar bir amaca hizmet ediyorsa belki kabul görebilir ama kelimelerin okunduğu gibi yazılmaları doğru yazılıştan iyice uzaklaştırıyor. Bu tür kelimeleri gördüğümde yazanın aslında nasıl yazıldığını bilmediğini düşünüyorum. Noktalama işaretleri ve dilbilgisinin genel kurallarında durum daha da üzücü. Türkçe konusunda fazla özen göstermiyoruz. Konuşurken de yazarken de kimi zaman tercüme ediyormuş gibi konuşuyoruz. Araya yabancı dilden kelimeler serpiştirmek, özellikle İngilizce ile Türkçeyi birleştirerek değişik bir dil türetmek örneğin download etmek gibi ya da kelimeleri aslında İngilizceymiş gibi yazmak benzeri birçok sorunumuz var.

Türkçenin doğru kullanımının yalnızca sanal ortamda değil her alanda sağlanmasının önemi vurgulanmalı. Ana dilini doğru kullanamayan kişi her şeyden önce kendisini doğru ifade edemez. Yabancı dil bilmek tabi ki önemli ama önce kendi ana dilimizi yazarken ve konuşurken doğru kullanmak zorundayız. Eğitimin sürekli olduğundan yola çıkarak bu alanda da bizlere doğrusunu öğreten ya da hatırlatan ortamlar olmalı ki hayatımızın özü olan iletişimle ilgili sorunlar yaşamayalım.

Kurum İtibar Danışmanı
Salim Kadıbeşegil:

Sosyal medya sizi yönetmeye başladığı zaman görgü kurallarından söz etmek zorlaşır

20 yıllık bir geçmişi olan enformasyon teknolojilerinin "nasıl" kullanılabileceğine dair görgü kültürü oluşturması için daha çok erken olduğunu vurgulayan Kadıbeşegil, teknoloji kullanımının kimlikle ilgili algı yaratan araçlar arasında olduğunu belirtti.

Teknolojik görgü kurallarını irdelediğimiz Gündem sayfalarımıza alanında uzman olan Kurum İtibar Danışmanı Salim Kadıbeşegil, sorularımızı yanıtlayarak katkı verdi. Kadıbeşegil, kişileri teknoloji kullanımındaki alışkanlıklarını yargılarken ve sahip olunan kültür ve alışkanlıkların hesaba katılması gerektiğine dikkat çekti.

Görgü kurallarının belli bir olgunluğa ulaşıp kök salmasının, zamana ve kullanım alışkanlıklarına bağlı olduğuna işaret eden Kadıbeşegil, insanoğlunun enformasyon teknolojileriyle yaşamlarını bütünleştirmesinin 20 yıllık bir geçmişi bulunduğunu, bu nedenle bunların "nasıl" kullanılabileceğine dair bir görgü kültürü oluşturması için daha çok erken olduğunun altını çizdi.

Bir süre daha bu kaotik ortamın kendi doğrularını bulmak için çaba harcayacağını öngören Kadıbeşegil, teknoloji kullanımının kimlikle ilgili algı yaratan araçlar arasında olduğunu vurguladı.

Kadıbeşegil, "teknolojiyi yerinde ve doğru amaçla kullanan bir tarzımızın olması karşımızdakini olumlu etkilerden, bunu rahatsızlık verecek bir kapsamda kullanıyor olmamız hem kendi kimliğimiz hem de temsil ettiğimiz şirket için olumsuzluk yaratabilir" açıklamasında bulundu.

***** Yaşam kültürü bir harmandır. Ailenin içinde başlayan ve içinde bulunduğumuz çevrelerdeki gözlemlerimizle kendimize ait bir kültür inşa ederiz. Araç kullanmak, yemek yemek, iş yönetmek gibi konularda olduğu gibi teknoloji ile buluşmak da diğer edinimlerimizin bir uzantısıdır. Genel kabul görmüş kurallar; oturmak, kalkmak, dinlemek, konuşmak, selamlaşmak, toplantı yapmak vb. kendi alt kültürlerinde farklılık gösterebilir. Hangi coğrafyada yaşadığımız, hangi dili konuştuğumuz, inançlarımız bu alt kültürlerde farklılık gösterebilir. Bir toplumda kabul gören tutum ve davranışlar başka bir toplumda onaylanmayabilir. Yaşamın tüm alanlarında olduğu gibi teknolojide de bunlar geçerlidir. Biz önemli bir toplantı sırasında cep telefonlarımızı sessize alırken yabancı konuğumuz çalan telefonu ile toplantı ortamını rahatsız edecek tarzda yüksek sesle konuşup bu telefonuna cevap vermek isteyebilir. Bizim için yanlış olan bu davranış, o kişinin ait olduğu toplumda yadırganmıyor olabilir. Bu nedenle, iyi-kötü veya doğru-yanlış ayrımı kişisel tercihlerden çok o kişilerin yaşamakta olduğu toplumun temel alışkanlıklarını yansıtıyor olabilir. Kişileri teknoloji kullanımındaki alışkanlıklarını yargılarken ve bunu olumsuz bulurken kendi kültürümüzde de sahip olduğumuz başka alışkanlıkların onlarca yargılanabileceğini hesaba katmamız gerekir. Yani teknoloji görgü kurallarına uygun davranıyor ve içinde yaşadığımız toplumun bu konudaki beklentilerine uygun yönetiyor olabiliriz ama direksiyon başında iken görgü kurallarının geneli ile ilgili tüm doğruları alt üst ediyor olabiliriz.

Görgü kurallarının belli bir olgunluğa ulaşması ve kök salması biraz zamana ve kullanım alışkanlıklarına bağlıdır. İnsanoğlunun özellikle enformasyon teknolojileri ile yaşamlarını bütünleştirmesinin topu topu 20 yıllık bir geçmişi var. Her gün kendini yenileyen ve yaşam alışkanlıklarını kökten etkileyen teknolojik gelişmelerin beraberinde bunların "nasıl" kullanılabileceğine dair bir görgü kültürü oluşturması için daha çok erken. Bir süre daha bu kaotik ortamın bir yün yumağı görüntüsü içinde kendi doğrularını bulmak için çaba harcayacağını öngörüyorum.

****** Temel bir soru var; teknoloji mi insanları yönetecek, insanlar mı teknolojiyi yönetecek? Şu andaki görüntü teknolojinin insanları yönettiği yönündedir. Hangi amaçla kullanılıyor olursa olsun teknolojinin günlük yaşama yoğun yansıma yaptığı cep telefonları, sosyal medya ve e-posta alışkanlıkları beraberinde bir "görgü" sorununu gündeme taşıyor. Oysa insanoğlu, teknolojiyi yönetse durum biraz daha farklı olacak. Örneğin cep telefonunuzu her çalışında açmak zorunda değilsiniz. Sonuçta kimin aradığını görebiliyorsunuz. Teknoloji size gelen telefonu açmadığınız takdirde gerekli hatırlatmaları da yapabilecek yetkinlikte. O halde, zaman ve koşullar açısından en uygun olduğunuz bir zamanda gelen çağrıya cevap vermeniz, teknolojiyi sizin yönetmekte olduğunuz anlamını taşır. Böylece uygunsuz bir ortamda açacağınız cep telefonu ile yapacağınız görüşme sonrasında çevrenizdeki "zararlı" bakışlara da maruz kalmayacaksınız. Sosyal medya, adı üzerinde sosyalleşmek için kullanılan bir araç. Herkesin sosyalleşme ile ilgili hem gündemi farklıdır hem de ayıracağı zaman. Burada da teknolojiyi kimin yönettiği konusu gündeme geliyor. Sosyal medya sizi yönetmeye başladığı zaman görgü kurallarından söz etmek zorlaşır. Sosyalleşmeyi, kişinin entelektüel zenginleşmesi olarak gören insanlar bu ortamı bilinçli olarak yönetiyorlar ve kullanım alışkanlıkları içinde de bir görgü sorunu karşı tarafa yansımıyor.

******* Teknoloji kullanımımız da giyim, kuşamımız, oturup, kalkmamız gibi, konuşmamız gibi karşımızdakilerde kimliğimizle ilgili bir "algı" yaratan araçlar arasındadır. Sadece kendi kimliğimiz değil kartvizitinde adımızın yazdığı şirketin algısında da etkili oluyor. Bu nedenle teknolojiyi yerinde ve doğru amaçla kullanan bir tarzımızın olması karşımızdakini olumlu etkilerden, bunu rahatsızlık verecek bir kapsamda kullanıyor olmamız hem kendi kimliğimiz hem de temsil ettiğimiz şirket için olumsuzluk yaratabilir. İşin özü, teknoloji olsa da olmasa da insan ilişkilerinin temel kurallarıdır. Bu da "saygı" ile başlar. Saygı görmek istiyorsak saygı göstermeliyiz! Teknoloji kullanımı bu saygının tamamlayıcı parçaları arasındadır. Bir toplantı ortamında gelen bir telefonu açmak durumunda kaldığımız ortamlarda, görüşme bittikten sonra "samimiyetle diğerlerinden özür dilemek ve açmak zorunda olduğu bir telefon olduğu konusunda karşısındakileri ikna etmek" başka bir algı oluşturur. Fütursuzca bu telefona yüksek sesle cevap verip sonra hiçbir şey olmamış gibi toplantıya devam etmek istemek başka bir şey...

******** Bunu çok "temel" bir sorun olarak görüyorum. Teknoloji dili ile farklılaşıyoruz. Pek de olumlu değil bu farklılaşma. Dilin yozlaşma sürecine hizmet ediyor. Dahası, dil konusunda gerekli eğitim altyapısı olmayan bazı kesimler yozlaşmakta olan dili "doğru" zannetmeye başlıyorlar! Bu daha tehlikeli bir durumdur. Yazışmaların içine işaret dilinin sembolleri olan ikonlar koymak başka bir şey, kendini ifade ederken kısaltmalar yapmak sözcüklerin ve kavramların yazılışını değiştirmek başka... Bu konuda yapılacak tek şey, bıkmadan, usanmadan, tereddüt etmeden bu kullanım alışkanlığı içinde olanlara "doğruyu" göstermek, onları doğru yazışma diline yönlendirmek.

Kariyer ve Protokol Danışmanı
Yasemin Tecimer:

Görgü kurallarının yasalardan daha büyük yaptırım gücü var

Kişilerin görgü kurallarına uymamalarının kurum veya markaya zarar vereceğini belirten Tecimer, görgü ve nezaket kurallarına uymanın yasal bir zorunluluk olmadığını ancak bu kuralların yasalardan daha büyük bir yaptırım etkisi bulunduğunu vurguladı.

Teknolojik görgü kurallarıyla ilgili Gündem sayfalarımıza Kariyer ve Protokol Danışmanı Yasemin Tecimer de yanıt verdi. Günlük hayatı düzene koyan ve hümanist anlayışa hizmet eden görgü kurallarının "Aşırı şekilcilik veya bilgiçlik taslama" olarak düşünülmemesi gerektiğini, topluluklar halinde yaşamanın bir yaptırımı olduğunu söyledi.
"Görgü ve nezaket kurallarına uymak yasal bir zorunluluk değil" diyen Tecimer, ancak bu kuralların yasalardan daha büyük bir yaptırım etkisi bulunduğunun altını çizdi.
Kişilerin toplum içinde beğenilmek, sayılmak ve sevilmek ihtiyacı hissettiğini anlatan Tecimer, bu nedenle davranışlarında medeni ve saygılı olmak, toplumun yerleşmiş kurallara uyum göstermek durumunda olduğuna değindi.

***** Öncelikle böylesi önemli bir konuyu derginize taşıdığınız için yürekten bir teşekkür etmek isterim. Hz. Mevlana'nın dizeleriyle başlayalım dilerseniz.
Asalet boyda değil, soyda;
İncelik belde değil, dilde;
Doğruluk sözde değil, özde;
Güzellik yüzde değil, yürekte olmalı.

Ne güzelde söylemiş değil mi? Tüm kurallar dizinini sadece 4 mısrada özetlemiş bize, üstelik yıllar öncesinde sözün üstadı. Bu kuralların gerekliliği ve bizim toplumun fertleri olarak misyonumuz ise sadece bu dizeleri hal dili ile sergilemek. Eğer bunu başarabiliyorsak "gir oyna, çık oyna" yok yapamıyorsak "gir ağla, çık ağla". Toplumda iç içe yaşadığımız kişilerin birbirimizle olan ilişkilerinde olgun ve medeni davranışlar sergileyerek daha saygın, huzurlu, düzenli ve uyumlu bir toplum olarak kültürümüzü yaşatmak adına uymalıyız.

Görgü kuralları, günlük hayatı düzene koyar, aynı zamanda hümanist anlayışa hizmet eder. Aşırı şekilcilik veya bilgiçlik taslama olarak düşünülmemeli. Çünkü bu, topluluklar halinde yaşamanın bir yaptırımıdır.
Görgü ve nezaket kurallarına uymak yasal bir zorunluluk değil. Ancak bu kuralların yasalardan daha büyük bir yaptırım etkisi bulunuyor. Kişiler toplum içinde beğenilmek, takdir etmek, edilmek, toplumda bilinebilmek, sayılmak ve sevilmek ihtiyacı hissederler. Bu nedenlerle davranışlarında medeni ve saygılı olmak ve toplum içinde yerleşmiş kurallara uyum göstermek durumundadırlar. İşte bu noktada "Adab-ı Muaşeret Kuralları"nın gerekliliği kendini gösterir. Gelin hep birlikte güzel değerlerimize sahip çıkalım. Bu özel değerlerimizi koruyup kollayalım. Hatta topluma layık fertler olarak onları hal dili ile yaşayıp yaşatalım.

Davranışlarımızda zarafet, güzel söz, naif davranış olarak hoş bir görünüm olarak ahenk içinde bir duruş ile sergileyelim.
Bulunmuş olduğumuz toplumda yaşarken hal diliyle sergilediğimiz zarafet, güzel söz, hoş görünüm, ahenk içinde bir duruş ve güzel ahlak olarak tanımlıyoruz. Voltaire yaklaşımı ile, "Nezaket, fikir ve ahlak kültürünün simgesidir".
Son olarak bu bağlamda dinlemek, konuşmak kadar; tanışmak, dost olmak kadar değer taşır değil mi? Bayramlarda el öpmenin ya da hasta ziyaretine gitmenin değeri, sevdiğiniz kişi ile dans etmenin mutluluğu, sanat faaliyetine katılmanın zenginliği, kurallara uyulduğunda katlanarak artıyor. Saymakla bitmeyen yaşadıkça değeri katlanarak artan bu öz değerlere sahip çıkılmalı.
Neler, neler, neler... Cep telefonu adab-ı, yürüyen merdivenler, sosyal medya, internet kullanımı, dönen kapılar...Teknolojiden faydalanmak elbette çok faydalı ve bir o kadar keyifli. Ancak her güzel şeyin bir adab-ı var değil mi? Bunları kullanmaya da dikkat edilmeli o zaman.

**Açıklamaya başladığımızda sıkılmak yok ama... Teknolojiyi kullanırken neleri yapmalı, nelerden kaçınmalıyızı sıralarsak:

1. Telefonu açan kapatmalı denilse de; telefonla aramayı kim yaparsa yapsın, kapatırken yaşı büyük olanın öncelikle kapatması beklenir.

2. Konuşanlardan biri erkek diğeri kadınsa, önce kadın telefonu kapatmalı.

3. Ast-üst iletişiminde konuşma bitiminde üst telefonu önce kapatır, ast ise onun telefonu kapatmasını bekler.

4. Cep telefonları en fazla 3 kez çaldırılmalı.

5. Cevap vermiyorsa aynı gün içerisinde ardışık arama yapılma (ma) lı.

6. Aramalarda 10.00-22.00 zaman diliminde aramaya özen gösterilmeli.

7. Samimi değilsek ve ertesi güne kalabilecek bir iş ise Pazar günü rahatsız etmemeli.

8. İzin istemeden kimsenin cep telefonu bir başkasına 3. kKişiye- verilme(me)li!

9. Öncelikle telefonu ilk açtığımızda selamlama sözcüğü; Günaydın, Merhaba, Selam. İyi günler. telefonu kapatırken ise yine aynı hassasiyet gösterilerek kapatılmalı.

10. Karşı tarafın müsait olup olmadığı sorulmalı.

11. Sonrasında kendimizi karşıdaki kişiye tanıtmış olmak ve karşı taraftaki bizi daha öncesinde tanımadığımız bir kişi ise aradığımız kişi olduğundan emin olmak amacıyla teyit etmek. "Emir beyle görüşüyorum değil mi efendim?" gibi.

12. Samimi olduğumuz bir kişi ise hal hatır sormak.

13. Değil ise hemen konuya girmek.

14. Konuşma başladığında maddelendirme yöntemini kullanıyorum. (Söylemek istediğim iki konu var.) Keza zaman kıymetli ve telefonlar sohbet araçları olmadığı gibi, karşı taraf da bunun için uygun olmayabilir düşüncesiyle bu yöntemi size de öneririm.

15. Gün içerisinde aradığımız kişi cevap vermiyorsa, onu ardışık olarak yeniden aramamak ve mümkünse onun dönmesini beklemek.

16. Çok önemli bir durum var ise mesaj göndermek.

17. Telefonumuzu akşama kadar açmadığımız durumlar olabilir. Çalıştay ve tüm günlük eğitimler gibi durumlarda eğer mümkünse gün bitmeden, arama saati geç olmuşsa kayıtlı numaraya ertesi gün dönülmesi uygun olur.

18. Kayıtlı olmayan numaraları karşı taraf açmadığı takdirde, mesaj atmak daha uygundur. Çünkü kayıt dışı numaralara tüm kullanıcılar geri dönüş yapmayabilir.

19. Sosyal bir arama ise unvan ve statülerimiz kesinlikle söylenme(me)li, iş için bir görüşme ise o zaman da abartmadan söylemelidir.

20. Son zamanlarda ben de kurumsal aramalarda artık uyguluk durumuna uyulmadığı şikâyetlerini çokça alıyorum ve gözlemliyorum. Arama mesai saati dışında; bankalar ve- operatörlerinde arama(ma)ları ve geç saatlerde mesaj çekmeleri nezaketen uygun olandır.

21. Cep telefonundan arayıp asla "sen kimsin" ile söze başlanılmamalı.

22. Telefon ile konuşurken asla bir şeyler yenilmemeli.

23. Telefon ile konuşurken ilk öncelik konuştuğumuz kişinindir. Bunu bile bile ikinci aramaya alınmamalı!

24. Telefon ile konuşurken başka bir kişiyle farklı bir konuşma yapmamalı, yapılacaksa dahi bunu karşı taraftan bir dakika müsaade istemeli ve özür dileyerek devam edilmeli.

25. Unutmamamız gereken nokta, karşı tarafın bizi görmediğini bilmemiz!..

26. İş görüşmeleri mesai saatleri içerisinde yapılmalı, çok acil değilse muhataplar yolda ya da evdeyken meşgul edilmemeli.

27. Telefonun sesi ortama göre ayarlanmalı ve başkalarına rahatsızlık vermemeli.

28. Okul, hastane, kütüphane, gibi mekânlarda telefonlar -titreşim- konumuna alınmalı.

29. Telefon bırakılarak odadan çıkmak gerektiğinde sessizde bırakılmalı. Israrla çalan telefonlar oda arkadaşlarına eziyet olmamalı.

30. Toplantı esnasında / sırasında, telefon sessiz modda ise, karşı tarafa -imkân varsa- bunun için bilgi mesajı göndermeli ve telefon elimizden bırakılmalı. Toplantı ya da görüşmelerde telefonla, e-postalarla, İnternet ile asla fazla ilgilenilme(me)li. Hele hele twit hiç atma(ma)lı

31. Telefon seslerinin çok abartılı olmaması gerekli. Keza bunlardan kişilik tahlilinin dahi yapıldığı söyleniyor.

32. Opera, sinema ve camilerde telefonlarımızı mutlaka kapatmalı. Opera ve sinemada ekrana bakarak sessizde dahi olan telefonumuzun yanımızdaki kişileri ışığı ile rahatsız etme(me)li. Özellikle de camilerde; horon veya envai çeşit müziklerle insanlar, Cuma namazı kılmak istemediklerini söylüyorlar. Kısacası "Hakla irtibat için halka irtibatı kesmeli."

33. Toplu taşıma araçlarında mümkünse telefonu kullanmamak. Eğer konu acil bir durum ise açıp, çok alçak bir ses ile ve ağırlıklı olarak karşı tarafı dinleyecek şekilde kısaca konuşmak.

34. Kalabalık ortamlarda veya yemek masalarında kafamızı kuma gömer gibi (deve kuşu modeli) konuşmak yerine, mevcut salon veya odanın dışına çıkarak konuşmak ve daha sonrada yeniden masaya dönmek, özür dileyerek oturmak... Kalkarken mimiklerimiz ile izninizle demeyi ihmal etmediğinizi bildiğim için bu konuya değinmiyorum nezaket sahibi okuyucularımız...

35. Sosyal ortamlarda masaların üzerine hava olsun diye bırakılan son model telefonlara bakın hiç girmiyorum! Hiç düşündünüz mü şimdiye kadar telefonların zil sesleri değiştiriliyordu, şimdilerde ise bu "iphone"ların zil sesleri neden hiç değiştirilmedi acaba? Ne dersiniz?

36. Medeni bir toplumun, saygılı fertleri olarak, bu teknoloji harikası telefonları kullanma adabına uymazsak, bu durum bizim en kibarından görgü eksiği olduğumuzun resmi değil yağlı boya tablosu olarak geri dönecektir.
Bilindiği gibi ideal olan gülüş, mutlaka sese de yansır! Yoksa siz hâlâ telefon -kişiliğinizi- oluştur(a)madınız mı? Mimiklerden ve jestlerden mahrum bu iletişim aracı için enerjimizi, ışığımızı, vurgumuzu, tonlamamızı, samimiyetimizi, resmiyetimizi, ölçümüzü, nezaketimizi, zarafetimizi, saygımızı ve hatta sevgimizi yansıtabilecek tek kanal sesimiz...

*** Kurumsal imaj eğitimlerimizde sürekli dile getirdiğimiz bir konu bu, ne güzel oldu dile getirmeniz, teşekkür ederim. Kişilerin görgü kurallarına uyma(ma)ları direkt olarak kuruma ve markaya zarar vermektedir. Keza artık çalışanlar bireysel kimliklerinden çıkmış yaptıkları bir olumsuzlukta kurumsal bir algı oluşturmaktadırlar. Dolayısıyla kişilikleri nasıl olursa olsun markaya zarar verici bir şekilde davranma gibi bir lüksleri hiç ama kalmamıştır artık. Bakın bankalara: Eğitimime katılan bir bürokrat sormuştu: "Bankalara gidiyoruz bankoda ki kişiye "hanımefendi" diyoruz aynı biz bir belediye ye gittiğimizde ise "abla" diyoruz. Nedir bunun sebebi?"
Cevap basit. Bankalar insan kaynağına yatırım yapmaya yıllar önce başladı. Şimdi meyvelerini alıyor artık. Siz müşterilerinize ne kadar önem verdiğinizi aslında çalıştırdığınız kişilerin kalitesi ile göstermektesiniz. Kısacası ne ekerseniz onu biçersiniz.
Diksiyonu düzgün, takım elbiseli ve nezaket sahibi bir çalışan ile karşılaşan vatandaş, mutlaka ona yakışır bir şekilde davranacaktır. Kişiler giyimleri ile karşılanır, bilgileri ile ağırlanır, nitelikleri ile uğurlanırlarmış.
Elbette nitelik ve bilgi yadsınamaz ancak bunları sergileyebilmek için öncesinde iletişim kodlarını açmak gerekmez mi? Giyim işte burada devreye giriyor. Yerindelik ilkesi çerçevesinde, kişisel imaj da ilk saniyeler çok önemli. İletişimin kapısını aralayamamışsanız ve yüreklere dokunamamışsanız ilk saniyelerde/dakikalarda sonrasında ağzınızla kuş tutsanız inanın bir kuşun bir sizin haberiniz olur. Geri kalan herkes bi-haber...

****Konfüsyüs'e sormuşlar: Bir ülkeyi yönetme yetkisi size verilse ilk ne yapardınız?
Cevap: İlk olarak dilinden işe başlardım demiş. Bu denli önemlidir dilin kullanımı. Sadece kullanmak olsaydı asıl derdimiz problem olmazdı. Önemli olan layığınca konuşmaktır. Spikerlik eğitimimde vurgu eğitimi aldığım Rüştü Asyalı hocamızın sözü geldi aklıma. "Kelimelerin hakkını verin hakları gizli kalmasın" derdi. Semih Sergen hocamız ise "Sadece ağzınız oynamasın, dökülsün yüreğinizden gelen kelimeler ağzınızdan ve süzülsün bal gibi" diyerek eklerdi. Kendilerini de saygı ile anmak isterim. Emekleri fazladır güzel dilimize ve bizlere.
Dilimizi biraz ihmal ediyor ve gereken özeni göstermiyor, sanki ihmal ediyor yeteri kadar önemsemiyoruz. Dil bilmiş olmanın önemi yadsınamaz bir gerçek. Günümüz dünyasında olmazsa olmaz. Çift dil değil çok dil bilen bir nesil yetiştirilsin elbette. Ancak bu gençlerimiz bırakan dilini güzel kullanmayı çok iyi hatipler olmalı öncesinde. Kendi dilinde kelimeleri vurgusu, tonlaması ve kuralları ile dans ettirebilmeli ve her biri konuştuğundan ağzından kelimelerin her biri bal gibi süzülmeli. Dinletebilmeli ve hatta keyifli konuşmalar yapabilmeli. Yabancı kelimeler o denli girdi ki güzel dilimize, bazen acaba bu kelime "Türkçe" miydi der hale geldik maalesef.
"Dil, bir ulusun aynasıdır. Bu aynaya baktığımız zaman, orada kendimizin gerçek yankısını görürüz" demiş Schiller
Diksiyon eğitimlerini çok önemsiyorum. Okullarda adab dersi gibi ayrıca bir ders olarak her yıl müfredata konulmalı, mutlaka okutulmalı. Bakınız tiyatro oyuncularına çok güzel konuşurlar. Neden? Okul döneminde alınmıştır eğitimi...
E-mail cevap yönetiminden dahi bir haber toplumuz. Yazım dilinde komple büyük harfler ile yazmak en kibarından karşı tarafa "bağırmaktır". Gerisini siz düşünün. Gelen maillerin temizlemeden gönderenlere hiçbir şey söylemeyeyim artık!
Maddelendirme mail de önemli bir artı. Önce giriş selamı sonra madde madde söylemek istediklerimiz. Sonrasında yine veda için, "Allaha emanet" etmek kadar özel bir söylem veya hoşçakalın, iyi çalışmalar, saygılar gibi mutlaka vedalaşma sözcükleri olmalı...

Keza yazım dilinde mimikler olmadığı için samimi kişilerde tebessümlerden dahi yardım alınmalı. Çok özenli yazılmalı. Çalakalem yazılsa dahi tek parmak ile gönderilmeden önce bir kez daha okunmalı.

Bayramlarda ve özel günlerde toplu mesaj çekmektense kişiye kendisini önemli hissettirecek iki kelimelik bir mesaj çok daha etkili olacaktır.

"Bir insanın karakterini anlamak istiyorsanız, onun okuduğu ya da güldüğü şeylere dikkat edin." John K Bangs

İsterseniz tüm eğitimlerimi ve kapattığım şekilde vedalaşalım okuyucularımızla. Keza tanışmalar kadar vedalaşmalara da bir o kadar önem atfedilmeli.
Hak şerleri hayreyler,
Zannetmeki gayreyler,
Arif anı seyreyler,
Vallahi güzel eyler,
Billahi güzel eyler,
Tallahi güzel eyler,
Mevlam görelim neyler,
Neylerse güzel eyler....

MSN Tarih oluyor

Bir dönemin fenomen mesajlaşma hizmeti "Msn Messenger" 8 Nisan'dan itibaren dünya genelindeki aşamalı olarak kullanımdan kalkacak.

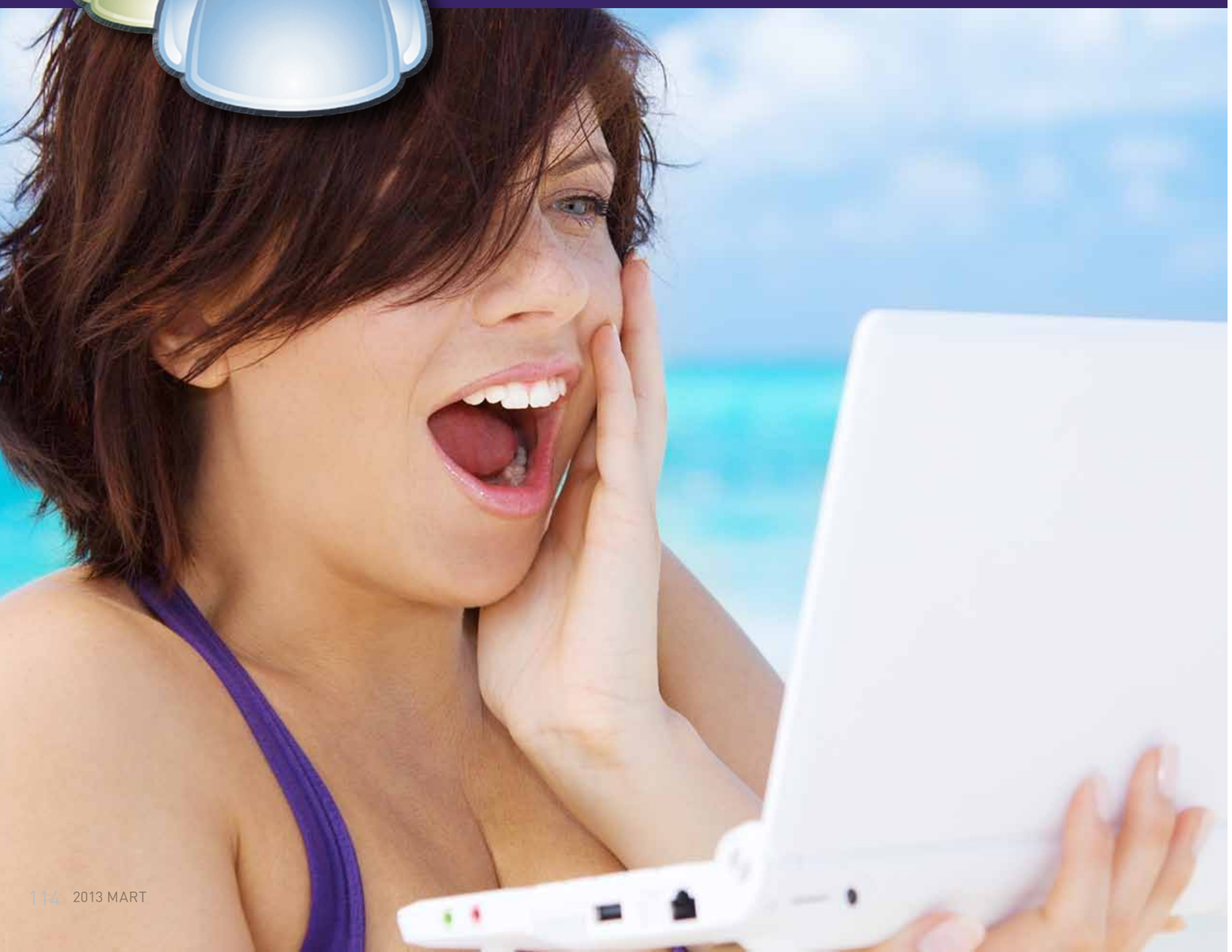

Bilgisayar üzerinde sohbet denilince bir zamanların en popüler yazılım olan "Msn Messenger", bilgisayar kullanıcılarına veda ediyor. Eski adıyla MSN Messenger yeni adıyla Windows Live Messenger olan anlık mesajlaşma uygulaması son aylarını yaşıyor. Aylık 300 milyonu geçen aktif kullanıcı sayısı ile anlık mesajlaşma yazılımları içinde yüzde 40'lık pazar payıyla birinci sırada yer alan popüler mesajlaşma programı Windows Live Messenger kullanıcıları, 2013 yılının başından itibaren Skype üzerinden iletişime yönlendirilecek.

İlk kez 24 Ağustos 1995'te Windows 95 işletim sistemi ile birlikte çıkan, Microsoft'un net üzerinden verdiği hizmetlerin genel adı (MicroSoft Network- kelimelerinin kısaltılmış hali) olan Msn, The Verge web sitesinde yayınlanan bir habere göre 30 Nisan'da son bulacak. Sitede yayınlanan bilgilerde, Messenger kullanıcılarına 8 Nisan tarihinde ilk olarak İngilizce; daha sonra da diğer dillerde uyarı gönderileceği belirtildi. Microsoft'un Skype blogu üzerinden açıklama yapan Skype'ın Başkanı Tony Bates, 2013'ün ilk çeyreğinde Messenger'ın Çin hariç tüm ülkelerden çekileceğini doğruladı.

Kullanımdan kaldırılacak olan Windows Live Messenger yerine, Skype kullanılacak. Skype, 2011'in Ekim ayında Microsoft bünyesine katılmıştı.

Nisanda Windows Live Messenger kapanacak, kullanıcılar, Messenger'ın yerine Skype'a alışmaları için Skype 6.0 yazılımından Hotmail hesabıyla oturum açabilecek. Bu şekilde Messenger kullanıcıları Skype'ı güncelleyerek, anlık mesajlaşma ve görüntülü görüşme yapabilecek. Windows Live Messenger kullanan akıllı telefon sahiplerinin, bu uygulamayı kaldırarak yerine Skype uygulamasını kurmaları gerekecek.

Antik dilleri kurtaracak yazılım

Yok olmaya yüz tutan dilleri kurtarmak için geliştirilen yazılım, antik dillerden türeyerek günümüze ulaşan dilleri tarayarak, orijinleri olan en eski dilleri yeniden ortaya çıkarmak için kullanılıyor

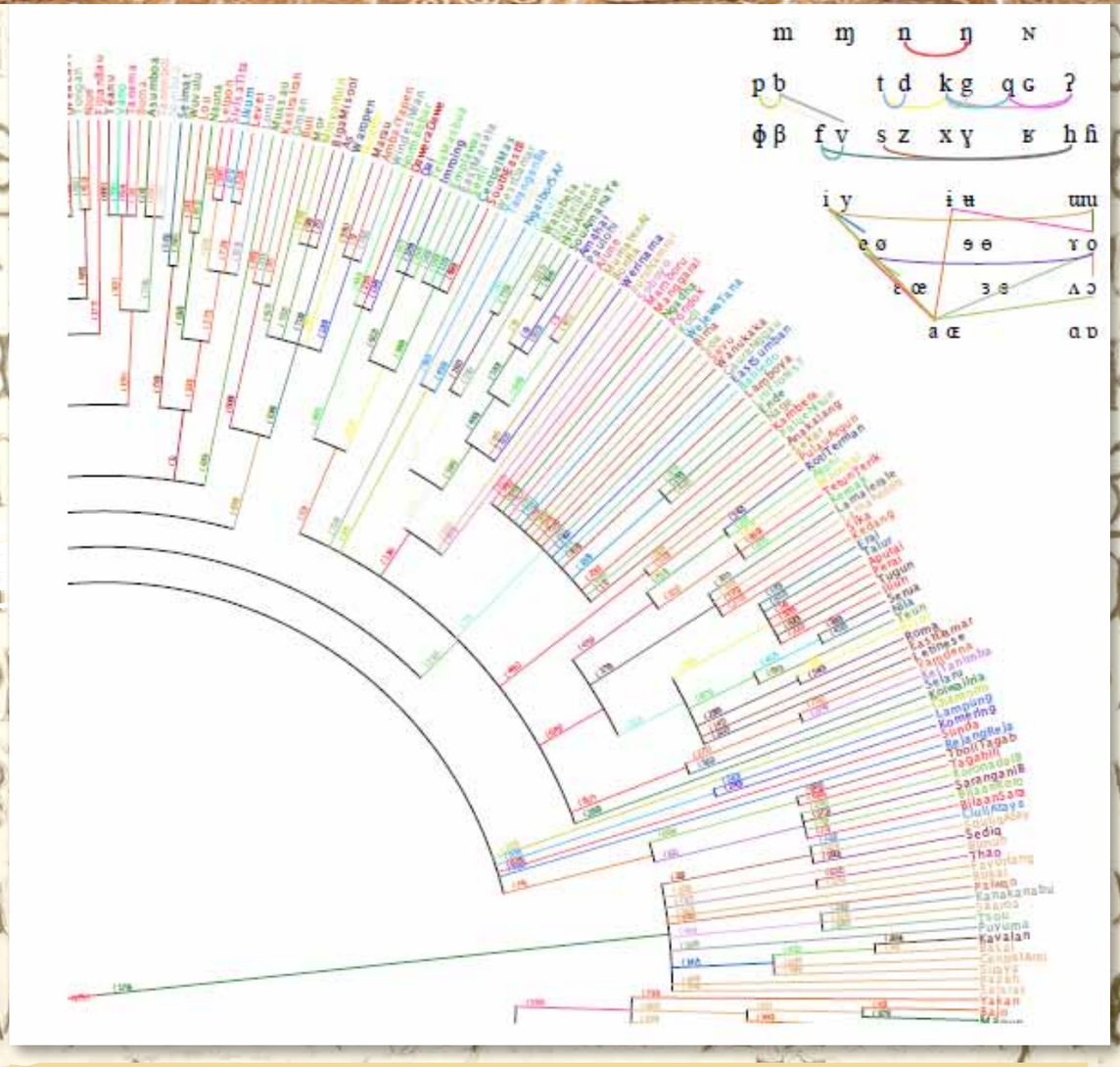

Bugün sadece birkaç kişinin konuştuğu antik dilleri hayata döndürmek için yazılım geliştirildi. Kanada'nın British Columbia ve ABD'nin Berkeley Üniversiteleri tarafından geliştirilen bilgisayar programı, antik dillerden türeyen modern dillerin kelimelerini tarıyor, bu şekilde yok olmak üzere olan eski dilleri yeniden ortaya çıkarıyor.

CNET'in haberine göre, bir nevi "dilbilimsel zaman makinesi" görevi gören yazılım, Hawaii dili, Cavaca, Malayca, Tagalog dili gibi Kuzey Amerika, Güneydoğu Asya, Avustralya ve Pasifik bölgelerindeki antik dilleri canlandıracak. Yazılım, normalde insan zekâsı ve becerisiyle yapılan ve iki dili karşılaştırarak çok uzun bir sürede gerçekleştirilen yeniden yapılandırma sürecini önemli ölçüde azaltacak.

Proceedings of the National Academy of Sciences dergisinde yayımlanan araştırma hakkında konuşan Berkeley Üniversitesi'nden araştırmacı Dan Klein, "Bu yazılım, dilbilimcilerin tarihsel yeniden yapılandırma hakkındaki fikirlerini bir araya topluyor ve yeni bir ölçekte sunuyor: Daha az zamanda daha fazla veri, daha çok kelime, daha fazla dil" dedi.

Dillerin değişimini de gösterebilir

"Dilbilimcilerin endişelenmesi gereken bir durum yok. Bu yazılım onların işini bilgisayarlara verecek değil" diyen bilgisayar bilimci Klein, "İnsanlar için kelimeleri ve dilleri karşılaştırarak yeniden yapılandırma yapmak pratikte son derece zor bir iş" sözleriyle bilgisayarlara ihtiyaçları olduğunu vurguladı.

Klein, "Bilgisayarlı teleskoplar gök bilimcilerin yerini almadı. Ancak gök bilimciler yeni teleskoplar kullanmaya başladı. Aynısının dilbilimciler için geçerli olmasını umuyoruz" diye konuştu.

Araştırmada yer alan Berkeley Üniversitesi Bilgisayımsal Mantık Bilim Laboratuarı'ndan Tom Griffiths ise, "geliştirilen yazılımın, dillerin gelecekte uğrayacağı değişimi de gösterebileceğini" ifade etti.

Bilim insanları, "zaman makinesi" yazılımlarıyla belki de birçok değişikliğe uğrayan dillerin binlerce yıl sonra ne hale geleceğini görebilecek.

Basitleştirerek tarama

Dil keşfi programı, Markov zinciri olarak bilinen ve sayılabilir olası durumlar arasında geçişler yaparak tarama yürüten algoritmayı kullanıyor. Bu algoritma, Avustralasyalı yüzlerce yeni dili tarayarak binlerce yıl önceki basit haline indirgemeyi başarıyor.

Burada temel alınan bilgisayar modeli, kelimelerin bir soy ağacından türüyormuş gibi ortaya çıktığını kabul eden dilbilim teorisine dayanıyor.

Araştırmacılar, şu ana kadar 140 bin kelime tarayarak, 600 antik Avustralasyalı dili yeniden yapılandırmaya başladıklarını belirtti. Ayrıca, yeniden yapılandırma sürecinin yüzde 85'inin, bugüne kadar araştırmacıların kendi çabalarıyla keşfettiği kelimelerden yola çıkılarak yapıldığına dikkat çekildi.

Bilişim gençlerle şekilleniyor

Özkan Kocaoğlu
TBD Genç Sayman

Merhaba sevgili bilişim sevdalıları...
TBD BİLİŞİM Dergisi'nin bu sayısından itibaren TBD'nin gençleri olarak düşüncelerimizi sizlerle paylaşacak ve faaliyetlerimizi, yapmak istediklerimizi sizlerin takdirine sunacağız. Öncelikle "TBD Genç nedir, neler yapar, gençlerin bilişimdeki rolü ve yeri neresidir, bilişim geleceğine nasıl yön verir, vermelidir?" sorularının yanıtlarını sizlere sunmaya çalışacağım.
TBD Genç 2008 yılında gençlerin, ilk defa staj başvurusu için TBD'ye başvurmalarının ardından dernekteki genç, dinamik ve aktif üye popülasyonu eksikliğini gidermek amacıyla TBD bünyesinde alt çalışma grubu olarak kurudu ve bugüne kadar faaliyetlerini aktif olarak sürdürüyor.
Bu yılki yönetimimiz TBD Genç'in 4. Dönem Yönetim Kurulu'nu oluşturuyor. Yönetim kurulunda başkan, başkan yardımcıları, genel sekreter, sayman ve diğer üyeler olmak üzere 11 kişi yer alıyor. Yönetim kademesinin yanı sıra geçmiş dönem yönetim kurulu üyelerinden oluşan danışma kurulu da TBD Genç bünyesindedir.
TBD'nin bir çalışma grubu olan TBD Genç'in kendi içinde üç alt çalışma grubu mevcut.
Bu alt çalışma grupları, ekip içi-dışarıya verilecek eğitimler, seminerler, konferanslar ve üniversitelerdeki etkinlikleri düzenlemekle yükümlü olan Etkinlik-Eğitim Çalışma Grubu; TBD Genç etkinliklerinin hedef kitleye, sosyal ve yazılı medya aracılığıyla duyurulması, gençlerin gelişen ve dönüşen bilişime bakış, görüş ve önerilerinin bilişim dünyasına aktarılması için yazılar göndermekle sorumlu Basın – Yayın Çalışma Grubu ile sosyal sorumluluk projeleri ve TBD Genç üyelerini

kaynaştıracak sosyal etkinlikleri düzenleme görevini üstlenmiş olan Sosyal Çalışma Grubu olarak sıralanıyor.
Bu genç ve dinamik ekip, TBD aracılığıyla insanlara, sivil toplum ve sosyal sorumluluk bilincinin yanı sıra, takım çalışmasını; farklı meslek ve alanlardan bir araya gelen insanların tek bir ortak payda altında birleşerek neler yapabileceğini göstermeyi ve topluma katma değer sağlamayı amaçlıyor. Ayrıca toplumsal ihtiyaçların karşılanması (örneğin sosyal sorumluluk projeleri) ve hak savunuculuğu alanlarında da biz gençlerin, derneğimiz ana kademesine elimizden geldiği kadar destek sağlayarak, sivil toplum kuruluşlarının Avrupa Birliği sürecine katılımı konusunda üzerimize düşen görevi layıkıyla yerine getirdiğimizi düşünüyorum.
Bilişimde gelişen ve değişen küresel dünyadaki son teknolojik gelişmelerin her zaman en yakın takipçilerinden ve uygulayıcılarından oldu TBD Genç. Mesleki zorunlulukla birleşen, merak, çağa ayak uydurma ve bilgi birikimi aktarma isteği ile kendini geliştiren, dönüştüren ve bu meziyetlerini paylaşan bir ekibe sahibiz.

TBD Genç'in yaptığı, yapmaya çalıştığı ve planladığı insanlığa yarar sağlama ve sosyo-kültürel açıdan ortaya bir şeyler koyma çabasının yanında uğraşını verdiği teknik konulardan söz etmezsem çalışma arkadaşlarıma haksızlık edeceğimi düşünüyorum. 4. Dönem Yönetim Kurulu'nun birçok üyesi TBD Genç 3. Dönem Yönetim Kurulu'nda da yer aldı ya da destekçi olarak faaliyetlere katılım gösterdi. Bu nedenle yapılan etkinlikleri 3. Dönemin 2. yarısından itibaren sırasıyla aktarıyorum:
*26-29 Ekim 2011 tarihleri arasında Ankara JW Marriott Hotel'de gerçekleştirilen TBD 28. Bilişim Kurultayı kapsamında TBD tarihinde ilk defa "TBD Genç Bilişimciler Kurultayı";
*11 Nisan 2012'de Atılım Üniversitesi'nde yönetim kurulu üyemiz Aykut Aslantaş'ın

verdiği "Arama Motoru Optimizasyonu (Google SEO & SEM) Semineri";
*25 Nisan 2012'de yine Atılım Üniversitesi'nde "T.C Merkez Bankası ITIL Uygulamaları Semineri";
*8 Mayıs 2012'de Ankara Üniversitesi'nin ev sahipliğinde TBD Genç üyesi Ali Çavuşoğlu'nun verdiği "MS Silverlight ve PHP Workshop Semineri" ve yönetim kurulumuzun TBD Genç tanıtımı;
*1 Haziran 2012 Başkent Üniversitesinde düzenlediğimiz SEO & SEM Semineri;
*21-23 Kasım 2012 tarihleri arasında Ankara JW Marriott Hotel'de gerçekleştirilen TBD 29. Bilişim Kurultayı kapsamında 2.si gerçekleştirilerek gelenekselleştirilen "TBD Genç Bilişimciler Kurultayı" ve kurultaydaki "Bilişim Teknolojileri Işığında Eğitim Etkinlikleri" kapsamında oturum yöneticiliğini 3. Dönem yöneticilerimizden Gizem İnan'ın yaptığı "Adam Olacak Çocuk: Bilgisayarla Tanışma Etkinliği";
Oturum yöneticisi olarak danışma kurulumuzdan Merve Arıtürk, konuşmacı olan Yönetim Kurulu Başkanımız Çağrı Aydınoğlu, Yönetim Kurulu Üyemiz Aykut Aslantaş'ın ve Danışma Kurulu Üyemiz Murat Sayar'ın katıldığı "Gençler Başarıyor Paneli";
Yönetim Kurulu Üyelerimiz Erdem Lafcı ve Sinan Şekerci'nin konuşmacı olarak katıldığı "Android ile Uygulama Geliştirme Paneli";
Oturum başkanlığını TBD Ankara Şubesi eski Başkanımız İ.İlker Tabak'ın yaptığı ve konuşmacı olarak Yönetim Kurulu Üyemiz Gökçen Burcu Ertürk'ün katıldığı "Geleceğimi Arıyorum: Geleceğin Mesleğine Yolculuk Oturumu"; TBD Genç tarafından organize edilip düzenlendi.
*10 Aralık 2012'de ise Gazi Üniversitesi Bilgisayar Mühendisleri Topluluğu ile birlikte düzenlediğimiz SEO & SEM semineri TBD Genç üyemiz Aykut Aslantaş tarafından gerçekleştirildi.
Belli aralıklarla aramıza yeni arkadaşlar kazanmak ve kendimizi tanıtmak adına Kahve ve Tanışma Toplantıları düzenliyoruz. Bu etkinliklerin yanında TBD Sosyal Etkinlikler Çalışmalar Grubu'nun en büyük destekçilerinden olarak TBD Genç; 2 Ekim 2011' de "3. Geleneksel Buluşma: Bilişimde 40. Yıl Şenliği, Şubat 2012' de "Ilgaz Gezisi" ve 16 Kasım 2012' de "TBD Türk Müziği Korosu Konseri" etkinlikleri ve etkinlik organizasyonlarında aktif rol aldı.
Yaptıklarımız yanında, kısıtlı imkân ve zamandan dolayı yapmak isteyip

yapamadıklarımız, gelecekte gerçekleştirmeyi planladığımız işler de var tabi ki. Uzun süredir TBD Genç Ankara Bülteni'ni çıkartamadık, yapmak istediğimiz teknik ve kültürel gezileri düzenleyemedik. Çalışma arkadaşlarımızı bilişimde daha ileriye taşıyıp geliştirmek için ekip içi eğitimlerimizi de yeterince gerçekleştiremedik, bazı üniversitelere giremedik, etkinlik yapamadık. Bu olumsuzlukları ortadan kaldırmak adına çalışmalarımız sürüyor.

Görev süremiz çerçevesinde kısa vadede bir taşra okuluna bilişim sınıfı kurarak, kitap, kırtasiye ihtiyacını karşılamak ve öğrencileri bilişime teşvik ederek, donanımlı bir şekilde yetişmelerini sağlamayı hedefliyoruz. Ayrıca bir Avrupa Birliği (AB) bilişim projemiz var. Haziran ayında netleşecek ve diğer ülkelerdeki bilişime bakışı, yönelimi, eğilimi, eğitimi ve kültürleri göreceğiz.

Bunların dışında yaptığımız en önemli işlerden biri de derneğin geleceğini inşa etmek, devamlılığını sağlamak ve gücünü korumak adına bu yıl TBD'ye TBD Genç'ten 10'u aşkın aktif üye kazandırmamızdır.

Gençler bilişime, aktif katılımları, dinamizmleri ve radikal kararlarıyla yön veriyor. Bizim de TBD Genç olarak ana hedefimiz, bilişimin içerisindeki gençler olarak bu bayrağı en önde ve göğsümüzü gere gere taşıyarak bilişimin ve bilişimcilerin gelişiminde öncü ve akla gelen ilk kurumsal yapı olmaktır. Bunun uğraşını verirken tüm bilişimcilerden de bizlere desteklerini esirgememeleri, tırmanacağımız basamaklarda, karşılaşacağımız zorluklarda bizlere el vererek hep birlikte bilişimi yüceltme misyonunu yerine getirmeyi desteklemelerini diliyoruz.

Saygı ve sevgilerimizle...

Dijital pazarlamanın en iyileri seçildi

"Mixx Awards Türkiye 2012" yarışmasının sonuçları açıklandı. Altın Mixx alanlar, yarışmanın uluslararası ayağı olan Mixx Europe'a katılmaya hak kazandı.

mixx awards türkiye

IAB Amerika'nın lisansıyla bu yıl üçüncüsü düzenlenen, dijital reklam kampanyalarını performanslarıyla birlikte değerlendiren yarışma olan Mixx Awards'un (Marketing Intelligence and Excellence) Türkiye sonuçları belli oldu. "Mixx Awards Türkiye 2012"nin kazananları 13 Şubat 2013'te sahiplerini buldu.

Ajansla reklamverenin birlikte ödül aldığı yarışmaya bu yıl yoğun ilgi gösterildi, 70 ajanstan toplam 433 başvuru yapıldı. Rahmi Koç Müzesi'nde düzenlenen törene, Reklam Verenler Derneği (RVD) Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Pura, IAB Europe Başkanı Alain Heureux, sektör çalışanları ve çok sayıda davetli katıldı. IAB Türkiye'nin ev sahipliğinde gerçekleşen ödül törenine 350 kişi katılırken, gecenin sunuculuğunu teknoloji yazarı Serdar Kuzuloğlu üstlendi.

Stratejiden yaratıcı çalışma ve uygulamaya, medya planlamasından entegrasyona, verimlilikten yatırımın geri dönüşüne (ROI) kadar tüm iletişim katmanlarının ele alındığı yarışmada Sesli Harfler ve Procter & Gamble çalışması "Bebeğimle Büyüyorum", "Yılın kampanyası" seçildi.

Mixx Awards 2012'nin Altın Mixx kazananları, yarışmanın uluslararası ayağı olan Mixx Europe'a katılmaya hak kazandı. Yarışmacılara ödüllerini RVD Yönetim Kurulu Başkanı Pura verdi. 27 farklı kategoride altın Mixx ile ödüllendirilen çalışmalar şöyle:

Yılın Kampanyası
Procter & Gamble – Sesli Harfler
Bebeğimle Büyüyorum

Marka Destinasyon Siteleri
Altın Mixx
TEB - C-Section
TEB Jr.

Rich Media Display Reklamları
Altın Mixx
Chevrolet - Vizeum
Chevrolet Aveo İmaj Kampanyası

Mobil Marka Destinasyon Siteleri ve Aplikasyonlar
Altın Mixx
Voden
Arazi Ol

Oyunlar
Altın Mixx
Anadolu Efes – Magiclick
Bir Bomonti Macerası

Markalı İçerik
Altın Mixx
Procter & Gamble – Sesli Harfler
Bebeğimle Büyüyorum

Viral
Altın Mixx
Profilo – Rafineri Reklamcılık
Profilo Anneler Günü-Yavrum Seni Like Ettim

Ev-Dışı Dijital
Altın Mixx
Nike – Mindshare
Ben Türkiye'yim

Tablet Uygulamaları
Altın Mixx
Türkiye İş Bankası - Medina Turgul DDB
Zeugma – Kazı Çalışmaları Sponsorluk Kampanyası

Mekan-Temelli Reklam
Altın Mixx
Unilever – Rabarba
Aşkını Uzat Uzatabildiğin Kadar

Sosyal Medya Aplikasyonları
Altın Mixx
Özyeğin Üniversitesi – 41? 29!
Hayatının Oyunu

Deneysel ve Yenilikçi
Altın Mixx
Doğuş Yayın Grubu - Rafineri Reklamcılık
GQ'dan çıplak gösteren gözlük GQ-R

Marka Farkındalığı ve Konumlandırma
Altın Mixx
Unilever Türkiye - Tribal DDB Istanbul
Magnum – Kıvanç ile Haz Peşinde

Doğrudan Pazarlama
Altın Mixx
Aygaz – Ontarget
Aygaz Dönüşüm ve Bakım Kampanyası

Ürün Lansmanı
Altın Mixx
Turkcell – Rabarba
Kedi Pati

Çapraz Mecra Entegrasyonu
Altın Mixx
Volvo - EURO RSCG 4D
Işte Volvo'dan #eniyiuclu

mixx awards türkiye

Dijital Entegrasyon
Gümüş Mixx
Ülker - Manajans/ Thompson - Stüdyo Nord
Türkiye'nin Gofreti, Türkiye'nin Mutluluğu

Oyun İçi
Altın Mixx
Turkcell - Wanda Digital
Wolfteam

Sosyal Pazarlama
Altın Mixx
Koç Holding - V For Viral
Liseler Mesleğiyle Yarışıyor

Kâr Amacı Gütmeyen / Kamu Hizmetleri
Altın Mixx
Öğretmen Akademisi Vakfı – Kompüter
Biz Bunu Yaparız

Arama Motoru
Altın Mixx
E-bebek – Clixous
Performans Odaklı Arama Motoru Optimizasyonu (SEO) Çalışmaları

Mikrositeler
Altın Mixx
Pegasus - Rafineri Reklamcılık
Pegasus Havayolları-Flypgs.com'da Neler Oluyor

Mobil Reklamlar
Gümüş Mixx
Vodafone – OMD
Vodafone Smart Tab 10

Online Videolar
Altın Mixx
Unilever - DYG 360
Tatlı Haller - 1E 1K

Video Reklamlar
Altın Mixx
Frito Lay - Wanda Digital
Ruffles Max Machine
Mobil Reklam
Altın Mixx
Unilever – Mindshare
Axe - En Ateşli Maç

Mobil Markalı Aplikasyon
Altın Mixx
Diaego - Tribal DDB Istanbul
Smirnoff - Gece Benim

Dünyanın ilk "kâğıtsız" orkestrası

Brüksel Filarmoni Orkestrası'nda notalar tabletlerden okunuyor

Sanat dünyasının teknoloji ile buluştuğu uygulamalara bir yenisi daha eklendi. Artık orkestralar da, teknolojinin çalışma ve organizasyon anlayışını değiştirdiği alanların arasında yer alıyor. Brüksel Filarmoni Orkestrası, dünyada bir ilke imza atarak notaların yazılı olduğu kâğıt portelerin yerine tablet bilgisayar kullanmaya karar verdi.

Dijital notaları kullanacak olan Brüksel Filarmoni Orkestrası, bunun için Samsung şirketi ile anlaştı. Uygulamayla, konser esnasında orkestra elemanlarının notaların yazılı olduğu porteleri sayfa bitiminde hep beraber çevirmek zorunda kalınmayacak. Aynı zamanda onlarca orkestra elemanı için hazırlanan özel kâğıt portelerin basımı ve çoğaltılması da tarihe karışmış olacak. Tablet bilgisayarlara yüklenecek özel programda binlerce müzik eserleri de depolanabilecek.

Konser salonlarından nota kâğıtlarını kaldıran ilk orkestra olan Brüksel Filarmoni'nin Genel Müdürü Gunter Broucke, teknolojiye yaklaşımlarını şu sözlerle özetledi:

"Tablet fikri bir öğle yemeği esnasında ortaya atıldı. 'Dünyanın ilk kâğıtsız orkestrası' fikri, önce bir espri olarak gündeme geldi. Elbette konser verecek, Beethoven, Brahms, Şostakoviç ve diğer bestecilerin eserlerini seslendireceğiz. Ama diğer taraftan günümüzün sosyal, kültürel ve ekonomi dünyasında kendimizi nasıl konumlandırdığımız sorusunun da durmaksızın yanıtını arıyoruz."

Deutschlandradio'ya konuşan Broucke, bir büyük bilgisayar firması ve yazılım ekibiyle yaptıkları ortak çalışma sonucunda yeni sistemi geliştirdiklerini belirtti. Broucke, "Kâğıdın kötü bir yanı yok. 200, 300 yıl daha böyle devam edebilirdik. Öyle bakarsanız bisiklet yeter, otomobile de ihtiyacımız yok. Hatta bırakın yürüyelim. Ama ortada görmezden gelemeyeceğiniz bir gelişme süreci var" diye konuştu.

Müzisyenlere anlık düzeltme olanağı sunuyor

Kâğıtsız orkestra, her yıl binlerce Avro tasarruf anlamına geliyor. Brüksel Filarmoni Orkestrası bu sayede yılda 25 bin Avro tasarruf yapmayı hedefliyor. Şu anda giderilmesi gereken birkaç yazılım hatasının olduğu kaydedilirken tabletli sistemin artıları çok daha ön plana çıkıyor. Ayrıca tabletlerdeki dijital nota kâğıtları, müzisyenlere anlık düzeltmelere olanağı tanıyor.

Broucke, "Düzeltmemi kaydedip orkestra arkadaşlarıma yolluyorum. Yaptığım ekleme, onların cihazlarına eş zamanlı olarak yansıyor" sözleriyle yeni sistemin orkestranın çalışmasını nasıl etkilediğini dile getirdi.

TOLSTOY'UN İKİ KADINI

Sevgi mahşer; ne yokta ne vardayım
Altta yalaz, üstte çakın; dardayım,
Seni benden ayrı kılan yardayım;
Sırattan ince bir tel çeker beni.

Yetik Ozan (Turgut Günay)

Ayfer Niğdelioğlu
ayfer.nigdeli@gmail.com

Edebiyat tarihindeki yeri sarsılmaz görünen Anna Karenina, uzun betimlemeler ve bitmeyen iç monologlara alışkın her "A kuşağı" okurun elinden bir kez geçmiştir. Anna Karenina gibi bir aşk yaşamayı arzulamayan kadın, Kont Vronski gibi sevilmeyi dilemeyen erkek var mıdır acaba? Ancak çoğunluğun tercihi, klasik romanlara benzeyen uzun, sıkıcı ve güvenli evlilikler olur.

Rahat hayatına karşılık aşk ve tutkuyu, en sonunda da ölümü seçen Anna'yı ölümsüzleştiren, bu ironidir bana kalırsa. Ne yazık ki, hem kurtların doyması, hem de kuzuların sağ kalması mümkün değil!

Peki, en yaşlısı 1980'lerde doğan, hız çağı X, Y, Z kuşaklarına Anna Karenina nasıl okutulur, nasıl anlatılır?

Bir kadının tutkularının, acılarının, tıkanmışlığının, gözü karalığının, iç savaşlarının anlatıldığı roman, bir kez daha beyazperdeye aktarılmalı demiş yönetmen Joe Wright. Çağın iletişim anlayışına uygun olarak, romandaki sesli harfleri çıkarmış, başdöndürücü bir tempoyla dönen dekorun, kostüm ve mücevherlerin anaforuna salıvermiş izleyenleri.

"Mutlu aileler hep birbirine benzer ama mutsuz ailelerin hepsinin farklı mutsuzluğu vardır." Böyle başlar Anna Karenina'nın öyküsü... Güvenli, heyecansız bir evliliği olan güzel aristokrat kadın, genç Kont Vronsky'e âşık olur. Hamile kalır ve sevgilisiyle İtalya'ya gider.

Mutlu son mu? Ne gezer...

Halil Cibran şöyle söylemiş: "Evim der ki, "Beni bırakma, çünkü burada senin geçmişin yaşıyor." Yolum der ki, "Gel ve beni izle, çünkü ben senin geleceğinim." Ve ben hem eve, hem de yola derim ki, "Benim ne geçmişim, ne de geleceğim var. Eğer kalırsam, kalışımda bir ayrılış vardır; gidersem, ayrılışımda bir kalış."

Bu sıkışmışlık bir aşkı daha tüketiyor. Güzel Anna içi karardıkça hayatını dırdır makamında sorgulamaya, cevapları Vronsky'de aramaya başlıyor.

Anna'yı umutsuzluğa sürükleyen tek neden evliliğine benzemeye başlayan aşkı değil elbette! Babasının yanında bıraktığı oğlu... Boşanmaya razı olmayan kocası... Karısını cezalandırdığını sanan Karenin, 20. yüzyıl Fransız yazarlarından Sacha Guitry ile tanışsaydı alacağı tavsiye muhtemelen şu olurdu: "Karınızın sevgilisine vereceğiniz en büyük ceza "Sende kalsın." demektir."
Vronski'yle evlenemediği için toplumdan dışlanması da hepsinin üstüne eklenince, Anna'nın aşkının başladığı tren istasyonu, hayatının sonlandığı yer olur. Boşamayarak kendisini özgür bırakmayan kocası ve yeterince sevmeyerek savunmasız bırakan sevgilisini cezalandırmanın yolunu bedeninde bulur güzel kadın.
Anna'nın son cümlesi, aşkı için ölümü seçen bir kadının hatırasına hürmeten fazla vurgulanmıyor: "Bizler yeryüzüne birbirimizden nefret etmek, bundan ötürü de hem kendimize hem de başkalarına acı çektirmek için salıverilmedik mi? Hem onun cezasını vereceğim, hem de her şeyden de, kendimden de kurtulacağım."
Anna Karenina intihar eden pek çok kadın kahramandan bir yönüyle ayrılmaktadır: Yasak aşkını toplumdan gizlememe cesaretiyle. Ancak zor olan aşka düşmek değil, aşktan sağ salim çıkabilmek. Yar için ağlayan gözünden olur demiş atalarımız.

Tolstoy'un yaşamöyküsüne baktığımızda, Anna Karenina karakterlerinden Levin'de yazarın bizzat kendisini buluyoruz. Güven, dürüstlük simgesi olarak gösterilen Levin, aynı itibarı filmde de görüyor. Anna-Vronsky-Karenin üçlüsü, sanatlarını tiyatro dekorları arasında icra ederken, Levin'li sahneler doğada, güneş altında çekilmiş. Aristokratların sığ yaşamına yapılan bu eleştiri, çeyrek yüzyıl sonra yaşanacak büyük rejimsel değişimin habercisi adeta.

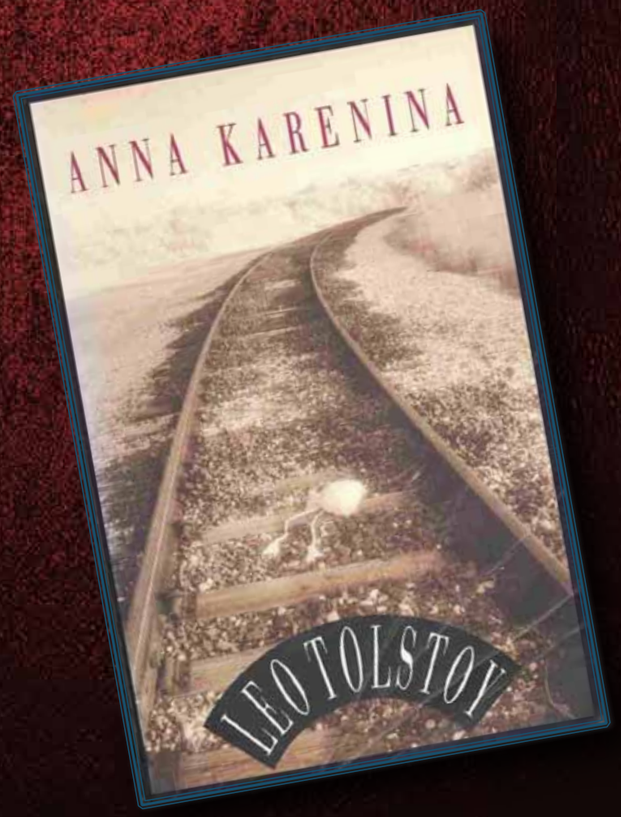

Olaylara bakışı, çevresindekilere göre daha derin ve geniş, hırslarından arınmış, çiftlikte kendi halinde yaşayan Levin, toplumun onayladığı kadın Kitty'nin de mutlu kocası. Ve işte bu yönüyle Tolstoy'dan ayrılmakta! Varlıklı bir aristokrat olmakla birlikte, etrafında gördüğü yoksulluk ve yozlaşmaya kayıtsız kalamayan Tolstoy, isyanını durmadan yazarak dillendirmiş. Bu varoluş kaygısıyla daha çok üretmiş, daha çok kazanmış fakat dünyayı değiştirememiştir. Levin karakterinin dinginliğine bir türlü erişemeyen yazar, çevresine bir göz atmış ve sorunların kaynağını görmüştür: Karısı Sofya Andreyevna. Bir doktorun iyi eğitim almış kızı Sofya, kendisinden çok yaşlı, varlıklı ve entelektüel yazarla evlendiğinde 17 yaşındaydı. 48 yıllık evliliği boyunca 13 çocuk doğurdu, onların tamamını evde kendisi eğitti. Çiftliği idare etti. Yazarın Savaş ve Barış, Anna Karenina gibi dev romanlarının taslaklarını günü gününe temize çekti. Kocasının bütün eserlerinin tanığı, düzeltmeni ve sonra da yayıncısı oldu. Tolstoy'a uygulanan sansürle mücadele etti, yazarın hayatının dünyevi tarafını çekip çevirdi.

Tolstoy bütün kazandıklarını dağıtmak, bağışlamak istiyor ve bir yandan da buna engel olmak isteyen Sofya ile mücadele ediyordu. Kendine yeni bir hayat kurmak için yollara düştüğünde 82 yaşındaydı yazar. Bir tren istasyonunda zatürreye yenik düşen Tolstoy'un ölümünden sonra da Sofya onun için çalışmaya devam etti. Kütüphanesini kataloglad, eserlerini yaşattı, çeviriler yaptı. Tolstoy'un hem karısı, hem ilham kaynağı, hem sekreteri hem de yayıncısı olan Sofya'nın evliliği ise bir cümleye sığmış.

"Eğer Lyovoçka (Tolstoy), kadınları yazdığı kadar iyi tanımış olsaydı, onunla çok mutlu bir hayatımız olurdu."

Makine Anlamasının 80'e Yakın Türü:

İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce **Terimler**

Tuncer Ören,
Ottava Üniversitesi, Kanada
oren@eecs.uOttawa.ca

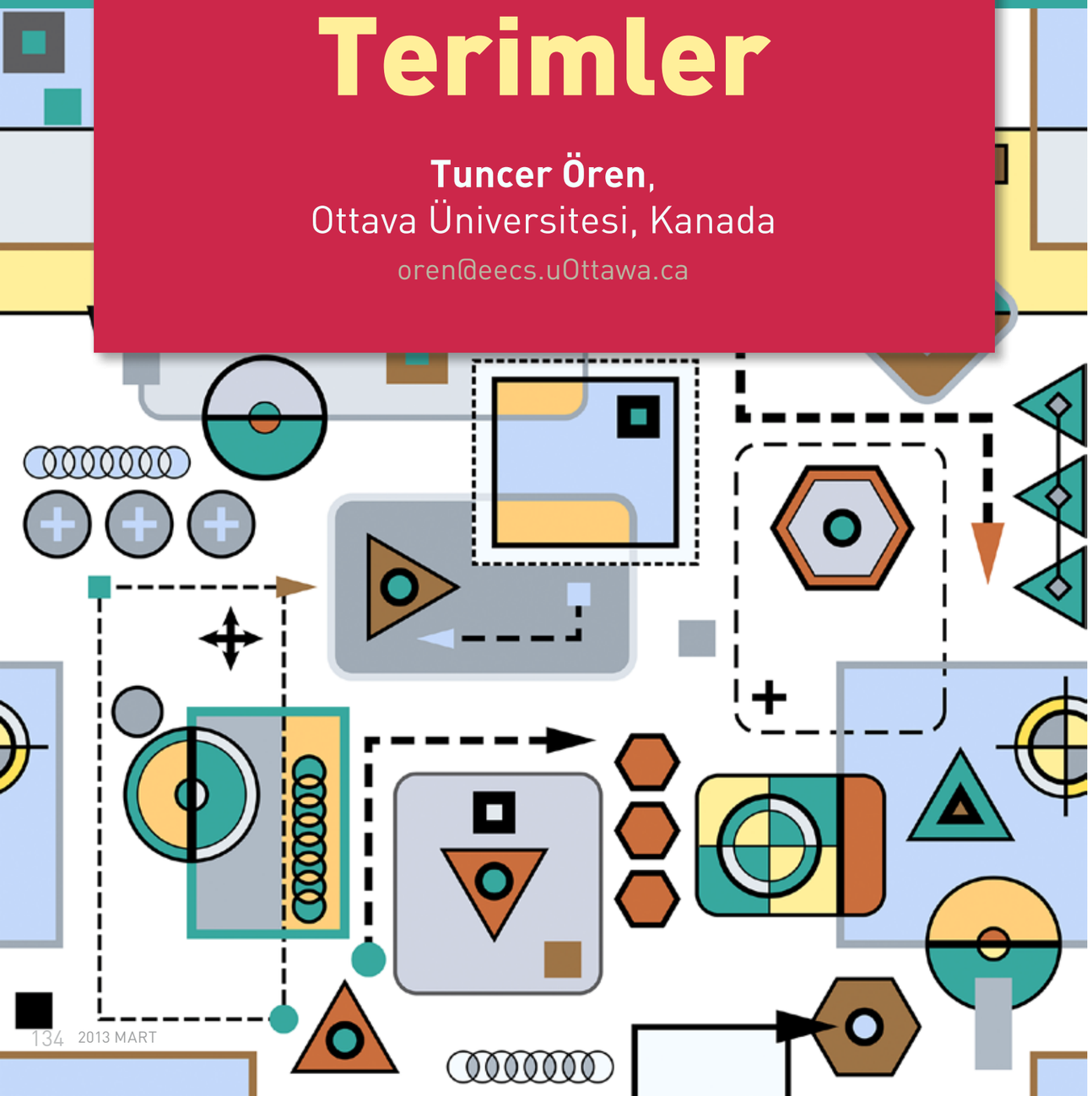

Yapay zekânın ileri uygulamalarından olan makine anlaması gittikçe önem kazanmaktadır. Bu konuda, yazarın 40 kadar **yazı ve sunumu** vardır. İlk çalışmaları 1990'larda bilgisayar programlarının, özellikle benzetim programlarının bilgisayar desteği ile anlaşılmaları alanındaydı (Ören ve diğerleri, 1990). Günümüzde, yazarın etkinliklerinin bir kısmı, insan davranışlarının anlaşılması –özellikle duygusal zekânın– etmen-tabanlı modellerle benzetimine odaklanmış durumda (Kazemifard ve diğerleri, 2013).

Makine anlamasının 60 kadar türünü açıklayan ve tanımlarını veren bir çalışma daha önce yayımlanmıştı (Ören ve diğerleri, 2007). Bu yaz, bir konferansta sunulmak üzere hazırlanmakta olan bir yazıda, ileri benzetim uygulamaları için, duygusal zekâsı olan yazılım etmenlerinin yanlış anlamalarının önlenmesi için, makine anlamalarında yanlış anlamaların bir bölümlemesi verilecektir (Ören, Kazemifard, Yılmaz, 2013).

Bu yazıda makine anlamasının türlerini belirten ve İngilizcede ilk kez derlenen 80'den fazla terim ve Türkçe karşılıkları, İngilizce-Türkçe ve Türkçe-İngilizce iki dizin olarak verilmiştir. Bazı terimler eşanlamlı oldukları için makine anlamasının böylece 80'e yakın türü belirtilmiş olmaktadır.

Daha önce Bilişim Dergisi'nde yayımlanmış olan 350'den fazla değişken türü (Ören, 2012) ve 150'den fazla giriş değişkeni (Ören, 2013) ve bu yazıdaki 80'den fazla makine anlaması terimi ile birlikte yalnız üç konuda 600'e yakın İngilizce benzetim ve bilişim terimi ve Türkçe karşılıkları verilmiş olmakta ve Türkçenin bu konulardaki gücüne de tanıklık etmektedir.

Kaynakça

Kazemifard, M., Ghasem-Aghaee, N., Koenig, B.L. ve T.I. Ören (2013). "An Emotion Understanding Framework for Intelligent Agents based on Episodic and Semantic Memories". Journal of Autonomous Agents and Multi-Agent Systems. (DOI) 10.1007/s10458-012-9214-9 (Online first articles)

Ören, T. (2012). "Değişken Türleri için Türkçe Terimler", Bilişim: Türkiye Bilişim Derneği Dergisi. (1): yıl 40, sayı 148 (Kasım 2012), s. **216-228**, (2): yıl 40, sayı 149 (Aralık 2012), s. **192-201**.

Ören, T. (2013). "Bilişim ve Benzetimde Kullanılan Giriş ve Girdi Türleri için Türkçe ve İngilizce Terimler", Bilişim: Türkiye Bilişim Derneği Dergisi. yıl 41, sayı 150, Ocak 2013, s. **156-167**.

Ören, T., Abou-Rabia, O., King, D.G., Birta, L.G. ve R.N. Wendt (1990) (Çağrılı bildiri). "Reverse Engineering in Simulation Program Understanding". In: Problem Solving by Simulation, A. Jávor (ed.) Proceedings of IMACS European Simulation Meeting, Estergon, Macaristan, Ağustos 28-30, 1990, s. 35-41.

Ören, T., Ghasem-Aghaee, N. ve L. Yilmaz (2007). "An Ontology-Based Dictionary of Understanding as a Basis for Software Agents with Understanding Abilities". Proceedings of the Spring Simulation Multiconference (SpringSim'07). Norfolk, VA, Mart 25-29, 2007, s. 19-27. (ISBN: 1-56555-313-6)

Ören, T., Kazemifard, M. ve L. Yılmaz (2013-Hazırlanmakta). "Avoidance of misunderstanding for agents with emotional intelligence: Spectrum of possibilities for advanced simulation studies." SIMULTECH 2013 – 3rd International Conference on Simulation and Modeling Methodologies, Technologies and Applications. Reykjavik, İzlanda, 29-31 Temmuz, 2013.

“Makine Anlaması” Türleri (İngilizce-Türkçe) Dizin

A--

analogical understanding	örneksel anlama
apprehension	kavrayış
associative understanding	çağrışımsal anlama
autonomous understanding	özerk anlama

B--

blackboard understanding	karatahta anlaması
bottom up understanding	aşağıdan yukarıya anlama
brittle understanding	narin anlama
broad understanding	geniş kapsamlı anlama
broadcasted understanding	yayımlanmış anlama

C--

coarse understanding	kabaca anlama
comprehension	anlama
computer understanding	bilgisayar anlaması
computer-aided understanding	bilgisayarla anlama
computer-assisted understanding	bilgisayar destekli anlama
computerized understanding	bilgisayarlaştırılmış anlama
context-independent understanding	bağlamdan bağımsız anlama
context-aware understanding	bağlama duyarlı anlama
contextual understanding	bağlamsal anlama
cooperative understanding	işbirliksel anlama
corrupt understanding	bozulmuş anlama
course understanding	kabaca anlama
cumulative understanding	birikimli anlama

D--

delegated understanding	yetkilendirilmiş anlama
detailed understanding	ayrıntılı anlama
direct understanding	dolaysız anlama
distributed understanding	dağıtık anlama
dogmatic understanding	bağnaz anlama

E--

evolving understanding	evrimsel anlama
exploratory understanding	araştırısal anlama
external understanding	dışsal anlama

F--

focused understanding	odaklanmış anlama

G--

generalized understanding	genelleştirilmiş anlama
group understanding	takım anlaması

I--

inappropriate understanding	uygun olmayan anlama
incorrupt understanding	bozulmamış anlama
in-depth understanding	derinliğine anlama
indirect understanding	dolaylı anlama
individual understanding	bireysel anlama
instantiated understanding	somutlaştırılmış anlama
internal understanding	içsel anlama
invalid understanding	geçersiz anlama

L--

learning understanding	öğrenmeli anlama
legacy understanding	eskiden kalma anlama
lexical understanding	sözcüksel anlama
logical understanding	mantıksal anlama

M--

machine understanding	makine anlaması
mediated understanding	aracılı anlama
misunderstanding	yanlış anlama
modified understanding	değiştirilmiş anlama
morphological understanding	biçimbilgisel anlama
multiaspect understanding	çok yönü anlama
multiunderstanding	çoklu anlama
multivision understanding	çok bakış açılı anlama
mutual understanding	karşılıklı anlama; anlaşma

O--

objective understanding	yansız anlama
original understanding	özgün anlama

P--

parallel understanding	koşut anlama; paralel anlama
partial repetitive understanding	kısmi yinelemeli anlama
pragmatic understanding	yararcı anlama

R--

re-initialized understanding	sil baştan anlama
reliable understanding	güvenilir anlama
remnant understanding	artık anlama
remote understanding	uzaktan anlama
repetitive understanding	yinelemeli anlama
robust understanding	dayanıklı anlama

S--

self understanding	kendini anlama
semantic understanding	anlambilimsel anlama
sequential understanding	ardışık anlama
simulation-based understanding	benzetim tabanlı anlama
single-aspect understanding	tek yönü anlama
single-vision understanding	tek bakış açılı anlama
structural understanding	yapısal anlama
subjective understanding	öznel anlama
switchable understanding	değiştirilebilir anlama
syntactic understanding	sözdizimsel anlama

T--

tabula rasa understanding	sil baştan anlama
top-down understanding	yukarıdan aşağıya anlama

U--

understanding	anlama
understanding for subscribers	aboneler için anlama
understanding per command	ısmarlama anlama
unreliable understanding	güvenilemez anlama
unverified understanding	doğruluğu sağlan(a)mamış anlama

V--

valid understanding	geçerli anlama
verified understanding	doğruluğu sağlanmış anlama
void understanding	geçersiz anlama

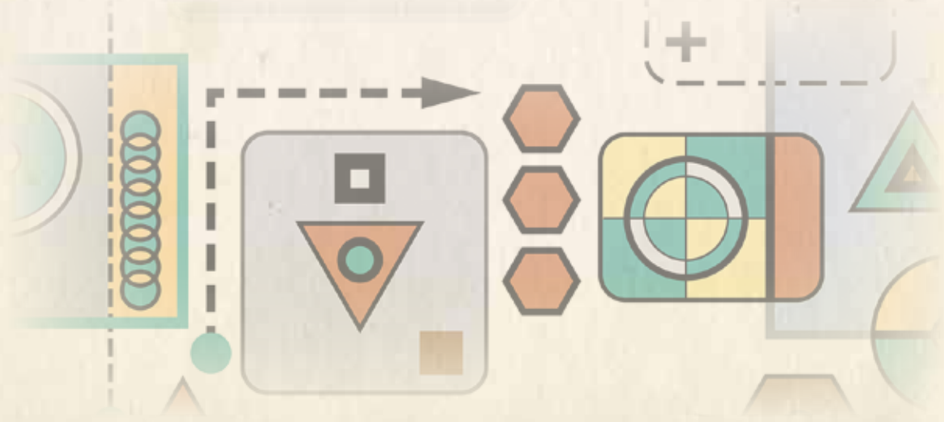

“Makine Anlaması” Türleri (Türkçe-İngilizce Dizin)

A--

aboneler için anlama	understanding for subscribers
anlama	comprehension; understanding
anlambilimsel anlama	semantic understanding
anlaşma	mutual understanding
aracılı anlama	mediated understanding
araştırısal anlama	exploratory understanding
ardışık anlama	sequential understanding
artık anlama	remnant understanding
aşağıdan yukarıya anlama	bottom up understanding
ayrıntılı anlama	detailed understanding

B--

bağlamdan bağımsız anlama	context-independent understanding
bağlama duyarlı anlama	context-aware understanding
bağlamsal anlama	contextual understanding
bağnaz anlama	dogmatic understanding
benzetim tabanlı anlama	simulation-based understanding
biçimbilgisel anlama	morphological understanding
bilgisayar anlaması	computer understanding
bilgisayar destekli anlama	computer-assisted understanding
bilgisayarla anlama	computer-aided understanding
bilgisayarlaştırılmış anlama	computerized understanding
bireysel anlama	individual understanding
birikimli anlama	cumulative understanding
bozulmamış anlama	incorrupt understanding
bozulmuş anlama	corrupt understanding

C--

çağrışımsal anlama	associative understanding
çok bakış açılı anlama	multivision understanding
çok yönü anlama	multiaspect understanding
çoklu anlama	multiunderstanding

D--

dağıtık anlama	distributed understanding
dayanıklı anlama	robust understanding
değiştirilebilir anlama	switchable understanding
değiştirilmiş anlama	modified understanding
derinliğine anlama	in-depth understanding
dışsal anlama	external understanding
doğruluğu sağlan(a)mamış anlama	unverified understanding
doğruluğu sağlanmış anlama	verified understanding
dolaylı anlama	indirect understanding
dolaysız anlama	direct understanding

E--

eskiden kalma anlama	legacy understanding
evrimsel anlama	evolving understanding

G--

geçerli anlama	valid understanding
geçersiz anlama	invalid understanding; void understanding
genelleştirilmiş anlama	generalized understanding
geniş kapsamlı anlama	broad understanding
güvenilemez anlama	unreliable understanding
güvenilir anlama	reliable understanding

I--

ısmarlama anlama	understanding per command

İ--

içsel anlama	internal understanding
işbirliksel anlama	cooperative understanding

K--

kabaca anlama	coarse understanding
kabaca anlama	course understanding
karatahta anlaması	blackboard understanding
karşılıklı anlama	mutual understanding
kavrayış	apprehension
kendini anlama	self understanding
kısmi yinelemeli anlama	partial repetitive understanding
koşut anlama	parallel understanding

M--

makine anlaması	machine understanding
mantıksal anlama	logical understanding
narin anlama	brittle understanding

O--

odaklanmış anlama	focused understanding

Ö--

öğrenmeli anlama	learning understanding
örneksel anlama	analogical understanding
özerk anlama	autonomous understanding
özgün anlama	original understanding
öznel anlama	subjective understanding

P--

paralel anlama	parallel understanding

S--

sil baştan anlama	re-initialized understanding; tabula rasa understanding
somutlaştırılmış anlama	instantiated understanding
sözcüksel anlama	lexical understanding
sözdizimsel anlama	syntactic understanding

T--

takım anlaması	group understanding
tek bakış açılı anlama	single-vision understanding
tek yönü anlama	single-aspect understanding

U--

uygun olmayan anlama	inappropriate understanding
uzaktan anlama	remote understanding

Y--

yanlış anlama	misunderstanding
yansız anlama	objective understanding
yapısal anlama	structural understanding
yararcı anlama	pragmatic understanding
yayımlanmış anlama	broadcasted understanding
yetkilendirilmiş anlama	delegated understanding
yinelemeli anlama	repetitive understanding
yukarıdan aşağıya anlama	top-down understanding

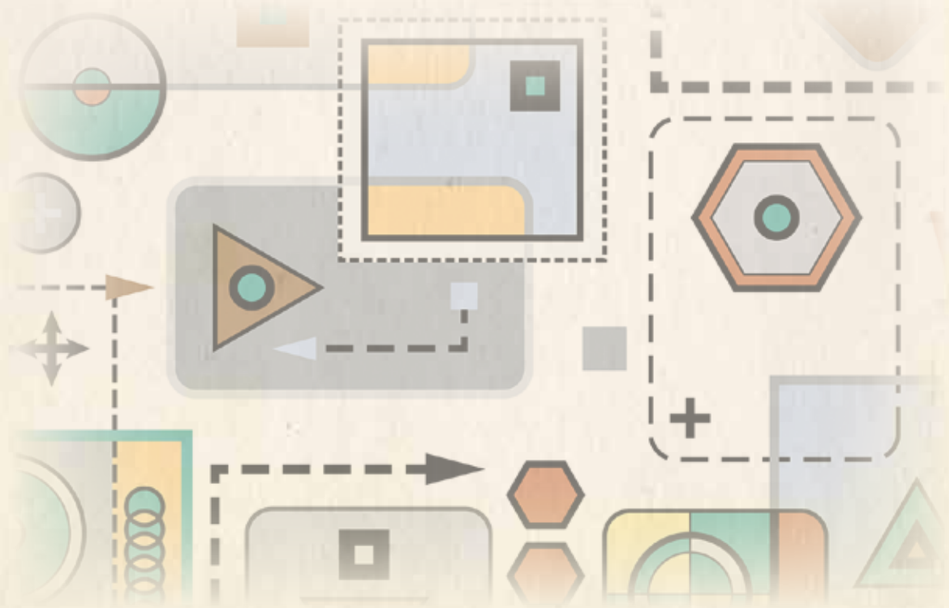

Türkiye'nin Twitter haritası çıkarıldı

Monitera'nın araştırmasına göre, Türk kullanıcılar günde toplam 8 milyon tweet atıyor. 9.6 milyon kullanıcının yüzde 53'ü kadın ve en çok resim, en az haber paylaşılıyor.

Türkiye'nin Twitter kullanım alışkanlıklarını gösteren ayrıntılı bir araştırma yapıldı. Sosyal medya takibi ve ölçümlemesi hizmeti sunan Monitera, Webrazzi'ye özel olarak yaptığı araştırmada elde ettiği istatistikleri "Twitter Türkiye 2013" başlıklı bir infografik ile açıkladı. Monitera'nın verilerine göre, Türkiye'de 9.6 milyon Twitter kullanıcısı bulunuyor, geçtiğimiz yıl aynı sayı 7.2 milyon olarak hesaplanmıştı. Buna göre Twitter'ın Türkiye'deki üye sayısı, bir yıl içerisinde yüzde 33.3 oranında arttı.
2012 yılında erkeklerin daha yoğun kullandığı Twitter'da hâkimiyet 2013'te kadınlara geçti. Türkiye'deki Twitter kullanıcılarının yüzde 53'ünü kadın, yüzde 47'sini de erkek oluşturuyor. Kullanıcılardan 6.2 milyonu aylık olarak Twitter'ı aktif kullanıyorken, 4.3 milyon kullanıcı ise haftalık olarak Twitter'ı aktif şekilde kullanıyor. Günde 8 milyon adet tweet atılırken geçtiğimiz yıla göre bu sayı yüzde 470 artış gösterdi. Yani Türk kullanıcılar geçen yıla oranla 4.7 kat daha fazla tweet atıyor.

İnfografikte, hafta ve günün en çok tweetlenen saatleri de saptandı. Twitter kullanıcıları, en çok Çarşamba günleri tweetlerken, günün en aktif saatleri de, 22:00 ve 23:00 arası olarak belirtildi. Haftasonları lig gündemine rağmen düşüş gösteren içerik sayısı, pazartesi günü yükselişe geçti. En çok paylaşım yapılan şehir ise İstanbul oldu. Tweetlerde yapılan paylaşımlarda yüzde 61 oranla resim ilk sırayı alırken sırasıyla video, lokasyon ve haber içerikleri geldi. Resim paylaşımlarında birinci sırada günlük 279 bin resimle Twitter'ın kendi servisi ilk sırada gelirken, Instagram 25 bin resim ile ikincisi sırayı aldı.Twitpic ise listenin 3. sırasında. Video paylaşımları incelendiğinde, Youtube açık ara liderken, twitcam 2. Video paylaşım alanı olarak listede yer alıyor.
Ortalama bir Twitter kullanıcısının 320 takipçisi varken haber paylaşımları kategorisinde Hürriyet 1. sırada. Bunu sırasıyla Radikal, Ntvmsnbc ve Habertürk izledi. Mobil cihaz kullanımı kategorisinde ise incelenen tweetler arasında en çok Blackberry kullanıcıları tweet atıyor. Tweetlerin yüzde 60'ı yorum alırken, yüzde 20'si ise RT ediliyor. Twitter'ı düzenli kullanmamasına rağmen Cem Yılmaz'ın en fazla takipçisi var. Yılmaz'ı, Cumhurbaşkanı Abdullah Gül'ün resmi hesabı ve Demet Akalın izliyor.

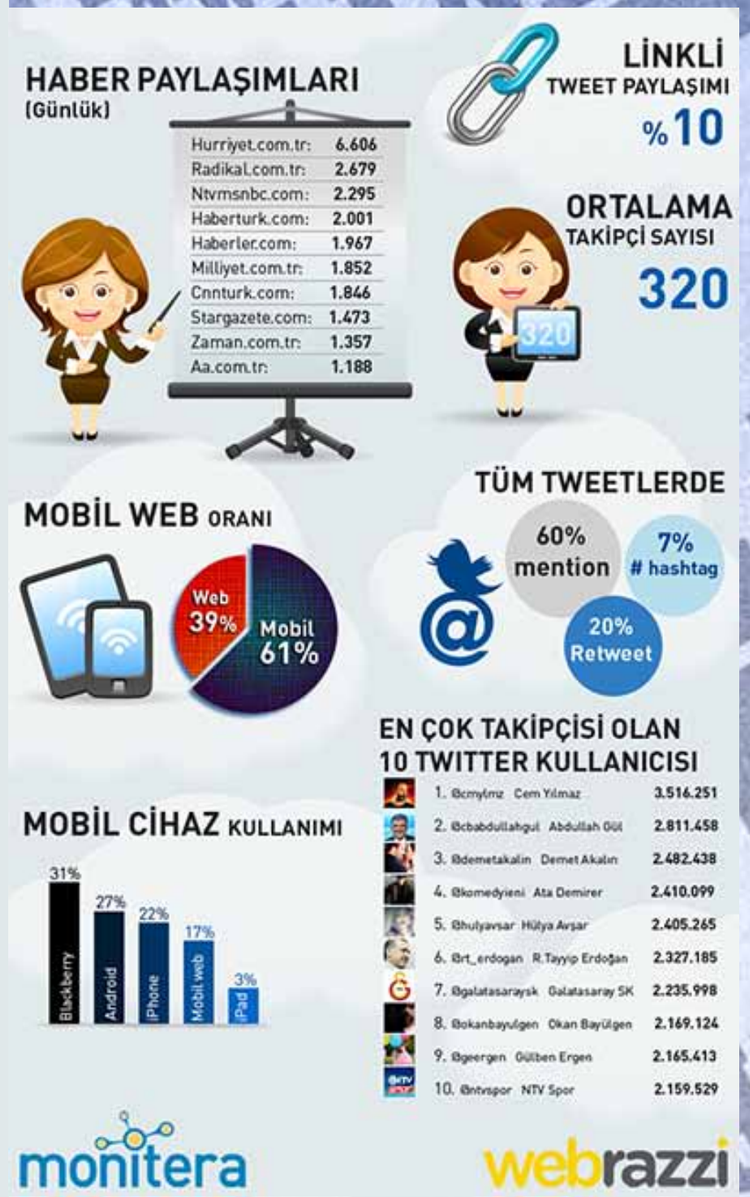

Twitter, Türkiyeli iş ortağını seçti

Türkiye'deki reklam verenler, artık Twitter reklamlarını GenArt Medya üzerinden verecek.

200 milyon aktif kullanıcıya ulaşan Twitter'in Türkiye'deki resmi reklam satış ortağı Genart Medya oldu. Söz konusu işbirliği kapsamında, 7 Şubat 2013'te bir basın toplantısı düzenlendi. Genart Medya, ülkemizde Twitter'ın reklam ürünlerini sunan tek firma olarak faaliyet gösterecek. Türkiye'deki reklamveren firmalar (ajanslar veya markalar), Genart Medya aracılığıyla ürün ve hizmetlerini Twitter kullanıcılarına duyurabilecekler. Genart Medya aynı zamanda Twitter ürünlerinin daha etkin kullanımına ilişkin olarak, reklamverenler ve ajanslara yönelik eğitim çalışmaları da yapacak.

Genart Medya, Twitter'da "Promoted" kategorisinde yer alan tüm reklam modellerinin satışını Türkiye'de gerçekleştirebilecek. Bunlardan ilki, Promoted Tweets. Bunlar, Twitter akışında ya da arama sonuçlarında gözüken tweet'ler. Amaç bu tweet'lerin yayılmasını, RT edilmesini sağlamak.

İkinci reklam modeli Promoted Account. Bu da Twitter takipçisi kazanmak için bir yöntem.

Üçüncü ve Türkiye'de en etkili olabileceği düşünülen reklam modeli ise Promoted Trends. Promoted Trends'de, belirlenen etiketler, 24 saat boyunca TT listesinde yer alıyor.

İş ortağına ilişkin yapılan basın toplantısında Genart Medya'nın Kurucu Ortağı C. Burak Yılmaz, "Twitter ürünlerinin en iyi 100 reklamcı tarafından kullanımını geliştirmek ve genişletmek konusunda liderlik etmek ilk planımızdır. Twitter'ın Türkiye'de tüm sektörlerde kullanılan, aktif bir dijital platform olmasını sağlayacağız" dedi.

Twitter Ajans ve Marka İlişkileri Başkanı Melissa Barnes ise "Bu işbirliği Twitter'ın 'Promoted Products' ürünlerinin uluslararası yayılımında heyecanlı bir dönemin başlangıcıdır. Geçtiğimiz yıl, Twitter'ın Türkiye'deki aktif kullanıcı tabanının iki kat büyüdüğünü gördük. Bunun yanı sıra Coca-Cola gibi markalara daha geniş bir tüketici grubuyla iletişim kurma ve Twitter'ı pazarlama stratejilerine entegre etme imkânını vermekten dolayı heyecanlıyız" diye konuştu.

Günde 400 milyondan fazla tweet atan 200 milyonun üzerindeki aktif kullanıcısıyla Twitter, en önemli sosyal ağ olarak öne çıkıyor. Ofisi olmayan bazı ülkelerde resmi iş ortağı seçen Twitter, ilk defa Kasım 2012'de Komli Media ile bir ortaklık gerçekleştirip Asya Pasifik bölgesinde hizmet verdi. Komli, Singapur, Malezya, Endonezya, Tayland ve Filipinler'de Twitter reklamlarının satışı için tek yetkili şirket oldu.